

Žijeme v poľnohospodárskej oblasti - tvrdí poslanec Ján Cserba. Hovoríme s ním o poľnohospodárstve aj o mestskej politike.

6

Septembrové zasadnutie MsZ Rozpočet bez zmeny, zriadené múzeum

Mestské zastupiteľstvo v Želiezovciach sa zišlo na svojom 31. riadnom zasadnutí 24. septembra v obnovej zasadacej miestnosti mestského úradu. V úvode rokovania primátor Pavel Bakonyi informoval poslancov o svojich aktivitách za uplynulý mesiac. MsZ zobralo na vedomie informácie primátora, ako aj predloženú správu o činnosti mestskej polície za august. V súvislosti s touto správou odznelo niekoľko pozitívnych konštatovaní poslancov o práci mestskej polície. Predmetom rokovania bola navrhovaná druhá zmena rozpočtu, ku ktorej malo viacero poslancov diskusné príspevky. Peter Martosy vyjadril obavu, že mesto bude zápasiť s problémami pri naplňovaní budúcoročného rozpočtu. Gabriel Melczer návrhu vytkol, že zo šiestich kapitol presúva prostriedky do kapitoly čistenie mestských komunikácií, na krytie výdavkov za pohotovostnú službu. Ján Cserba navrhol prehodnotiť výšku dane z nehnuteľnosti, pretože tá vytvára priveľký tlak na poľnohospodárov. Zastupiteľstvo napokon II. zmenu rozpočtu neodsúhlasilo. Súhlasilo s návrhom na odpísanie daňových nedoplatkov v prípade 7 subjektov. Podľa odzneného vysvetlenia išlo o odpísanie nedobytných pohľadávok v účtovníctve, nie o vzdanie sa práva vyžadovať zaplatenie týchto daňových nedoplatkov. Zastupiteľstvo tento návrh schválilo, rovnako ako 4. zmeny a doplnky k územnému plánu mesta, zahrňujúceho do územného plánu pozemky blízko Hrona, na ktorých plánuje firma AX Stavas započítať ťažbu štrku.

→3

ŽELIEZOVSKÝ SPRAVODAJCA

93701@poBox.sk

Mestské noviny

október 2009, X. ročník

cena: 0,35 eur (10,50 Sk)

Čiastočná rekonštrukcia mestského úradu stála 210 000 eur. Práce sledovali aj prechod k hospodárnosti.

3

V rámci mestských dní bola predstavená kniha Heleny Zubčkovéj a Pavla Polku Žili medzi nami.

10

Tohtoročné mestské dni ponúkli záujemcom pestrý program. V rámci podujatia sa konala výstava, krst knihy, divadelné predstavenie, folklór a na svoje si prišli aj milovníci hudby. V snahe zachytiť jeho náladu sa podujatiu venujeme netradičným spôsobom. Na snímke verbovačka v podaní tanečného súboru Kincso.

Foto: (šh)

Kaštieľ v havarijnom stave

V minulom čísle sme informovali o pripravovanom projekte rekonštrukcie kaštieľa Esterházyovcov. Projektová výzva zameraná na obnovu pamäťových fondov sa očakávala vo výške cca. 2,3 mil. € na jeden projekt.

Udalosti ostatných týždňov naznačujú, že projekt s veľkou pravdepodobnosťou nebude podaný. Na základe podrobnejších štúdií technického stavu kaštieľa projektovými tímami bolo zistené, že kaštieľ je v oveľa horšom stave, než sa pôvodne predpokladalo. Primátor o tom informoval na septembrovom zasadnutí. O svoje poznatky sa podelil aj s čitateľmi.

„Po oboznámení sa so skutočným stavom kaštieľa v spolupráci s dvomi nezávislými subjektmi, ktoré majú skúsenosti s podobnými prácami a aj na základe osobných skúseností s projektovaním národných pamiatok, sme dospeli ku konštatovaniu, že rekonštrukcia kaštieľa si vyžaduje minimálne 200 miliónov korún (necelých 7 mil. €).

→2

Kaštieľ v havarijnom stave

1→

Na takúto investíciu mesto nebude mať zdroje, keď si spočítame, že na investície ročne má k dispozícii 300–400 tis. €. Ak by sme aj využili možnosti fondov EÚ, z ktorých by sme mohli získať maximálne asi tretinu tejto sumy, museli by sme objekt využiť na pamäťové fondy, teda na zriadenie múzea. Takáto inštitúcia by si však na seba nezarobila, každoročne by sme museli na múzeum vyčleniť 1–1,5 milióna korún, nevytvorili by sa pracovné príležitosti. Počas ostatných 20 rokov sa objekt dostal do takého stavu, že hrozí naozaj deštrukcia. V objekte chýbajú betónové vence v základoch aj v stropoch, vystuženie, stropy sú prehnité, padajú, krov je nevyhovujúci, treba ho celý vymeniť,“ vyhlásil Pavel Bakonyi. Vyskytli sa dokonca aj úvahy, že namiesto obnovy by mesto pristúpilo k realizácii repliky kaštieľa, teda že celý objekt by bol rozobratý

a postavený z nových materiálov, čo sa ukazuje ako lacnejšie riešenie než práca na rekonštrukcia. S týmto postupom však zásadne nesúhlasí krajský pamiatkový úrad. Podľa neho sú v podstate dve možnosti. „Prvá, pôvodná je z finančného hľadiska neprijateľná, alebo ak áno, tak len v prípade, že by sa nám podarilo získať spoluinvestora. Druhou je ponúknuť investorom realizáciu určitého zámeru s tým, že funkčne by kaštieľ zostal verejnosti prístupný a verejným potrebám slúžiaci. Táto cesta sa zdá byť jedinou vhodnou. Súčasný stav je taký, že už len vstup do areálu je životu nebezpečný. Možno uvažovať o verejnej zbierke, o pritiahnutí investorov, treba však konať intenzívne, lebo naozaj hrozí, že ak sa do dvoch rokov nepodarí nájsť riešenie, kaštieľ sa môže zrútiť,“ zdôrazňuje vážnosť situácie primátor. (ik)

Mestský úrad čiastočne zrekonštruovaný

Vzhľad mestského úradu postupne zhadzuje zo seba odkaz šedivosti z obdobia totalitných rokov. Budova bola čiastočne zrekonštruovaná a práce by mali pokračovať aj v budúcom roku.

Keď sa v ostatných rokoch začali budovy v centre mesta postupne obnovovať, objekt MsÚ začal čoraz viac pútať pozornosť obyvateľov aj návštevníkov a vyvolávať v nich otázku: prečo mesto konečne nepristúpi k rekonštrukcii svojej reprezentačnej budovy. V ostatných dvoch desaťročiach neprebíhala na budove rozsiahlejšia investícia, ak nepočítame obnovenie kancelárie primátora a sociálnych zariadení na prvom poschodí pred 10 rokmi. Mesto ešte vlani

a obnova vybavenia kancelárií na prízemí a zasadacej miestnosti na prvom poschodí. Tieto práce si vyžiadali 40 000 eur (1,2 mil. Sk). Bolo vymenených 52 okien. Obnova sobášnej miestnosti stála tiež asi 41 000 eur (1,23 mil. Sk). Tu boli vymenené staré veľké a nehospodárne okná, podlaha aj

predstavitelia mesta rozhodli pristúpiť aj k rekonštrukcii strešnej krytiny mestského úra-

du. Práce boli realizované bez prieťahov v priebehu necelých troch týždňov, pričom úradu prišlo aj počasie: počas rekonštrukcie pršalo len raz a nie príliš intenzívne, takže dážď nespôsobil vážnejšie problémy. Rekonštrukcia strešnej krytiny stála takmer 130 000 eur (3,9 mil. Sk).

Spolu stála čiastočná rekonštrukcia mestského úradu 210 000 eur (6,3 mil. Sk). Názo-ry obyvateľov na rekonštrukciu MsÚ v čase krízy sa rôznia. Treba však podotknúť, že tieto práce sledovali aj prechod k hospodárnosti chodu úradu, napríklad len výmenou okien na prvých dvoch podlažiach môže mesto ušetriť na nákladoch za energie 25 000 eur (750 tis. Sk).

(ik)

pristúpilo k obnove sociálnych zariadení na ďalších podlažiach.

Na jar prebehla výmena okien, rekonštrukcia interiéru

vykurovací systém, v miestnosti bol osadený nový ozdobný luster, nová je omietka aj celkové vybavenie. Rekonštrukciou mesto konečne získalo reprezentačné priestory na vysokej úrovni slúžiace na oficiálne mestské podujatia, ale aj na občianske obrady a rôzne iné účely. Práve počas rekonštrukčných prác začala nad sobášnou sieňou zatekať strecha, a tak sa

Krátko...

Začiatkom augusta bola pri rímsko-katolíckom Kostole sv. Jakuba osadená informačná tabuľa v štyroch jazykoch (slovensky, maďarsky, anglicky, nemecky) o histórii kostola a námestia s bohatým fotografickým materiálom.

V septembri bola vykonaná čiastočná rekonštrukcia rímsko-katolíckeho kostola – uskutočnila sa výmena časti strešnej krytiny.

V správe o riešení interpelačných pripomienok poslancov sa objavil odkaz na interpeláciu týkajúcu sa možnosti nočného osvetlenia niektorých objektov mesta, podľa ktorej už v roku 2007 bola predložená informácia o alternatívnych možnostiach osvetlenia rímsko-katolíckeho kostola, kaštieľa, Sovieho domu a reformátskeho kostola, avšak žiadna alternatíva nebola vybraná a požiadavka nebola premietnutá do rozpočtu mesta. V odpovedi na interpelačnú pripomienku sa navrhuje zaradiť požiadavku do tohtoročného, prípadne budúceho rozpočtu.

V apríli tohto roka bolo dokončené geodetické zameranie železovského katolíckeho cintorína, keď v ňom bolo napočítaných 1131 hrobových miest. Za ostatných 5 mesiacov vzniklo 5 nových.

Dňa 26. septembra sa v Leviciach konal pokrový turnaj v Texas Hold 'em Pokri, na ktorom sa zúčastnilo 17 hráčov zo širokého okolia. Zastúpenie malo aj mesto Želiezovce: Ivan Medveď sa stal víťazom turnaja. (Týždeň na Pohroní, č. 38)

Počas zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci a vedúci pracovníci MsÚ už niekoľko mesiacov využívajú na obedovanie namiesto miestnych reštaurácií stravovacie zariadenia miestnych škôl, ktoré mestu vo všetkom vychádzajú v ústrety. Podľa prednostky MsÚ Alžbety Kádasiovej tým mesto ušetrí jednu tretinu nákladov na stravovanie počas zasadnutí MsZ.

→

Krátko...

Okresný dopravný inšpektorát v Leviciach už vlni mestu avizoval, že nepovolí organizovanie jarmoku na Mierovej ulici, štátnej ceste I. triedy, hlavnom ťahu smerom do Maďarska. Primátor Želiezovec inicioval rokovanie s predstaviteľmi ODI, na ktorom sa dohodli o udelení výnimky, jarmok sa teda uskutoční na svojom obvyklom mieste.

Miešaný zbor Franza Schuberta účinkoval 13. septembra v Kravanoch, kde v miestnom rímsko-katolíckom kostole celebroid slávnostnú omšu pomocný biskup bratislavsko-trnavskej diecézy Ján Orosch.

Spolupracovník našej redakcie Géza Horváth bol 17. septembra prijatý za člena Spolku maďarských spisovateľov na Slovensku.

Dňa 25. septembra sa pri príležitosti osláv Dňa Zboru väzenskej a justičnej stráže a Dňa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody konala slávnostná prezentácia spojená s prehliadkou ústavu. Na ihrisku na Veľkom Dvore sa zároveň konal športový deň ústavu a ukážky policajných zásahov. Viac v budúcom čísle.

Dňa 27. septembra si v Dome kultúry zaknihovali ďalšie divadelné predstavenie pred zaplnenou sálou. Hudobnú inscenáciu v podaní Rockovej scény v Nových Zámkoch si záujemcovia mohli pozrieť vďaka OZ Blue Art.

Na vyhodnotení 12. ročníka súťaže Ex Libris v Hlohovci 2. októbra si Cenu Mestskej knižnice v Želiezovciach prebral bývalý žiak ZŠ s VJM, súčasný študent Gymnázia J. A. Komenského v Želiezovciach Tibor Nagy.

(vk)

V Želiezovciach pracujú dvaja špecialisti pre prácu s Rómami

Od marca tohto roku vykonávajú dvaja zamestnanci Obvodného oddelenia Policajného zboru v Želiezovciach úlohu referentov špecialistov pre prácu s komunitami. Ako sme sa dozvedeli od mjr. Mariána Míkloška, riaditeľa OO PZ v Želiezovciach, špecialisti sa na území služobného obvodu venujú najmä práci s rómskou komunitou. Spolupráca s rómskou komunitou spočíva medzi inými aj v budovaní vzťahov medzi policajným zborom a komunitou, zvýšenej frekvencii obchádzok v lokalitách hustejšie obývaných členmi danej komunity, vo vykonávaní osvetovej a prevenčnej činnosti a v spolupráci s terénnymi sociálnymi pracovníkmi, predstaviteľmi samospráv a štátnej správy. Špecialisti sa okrem toho osobitne venujú odhaľovaniu páchatelov trestných činov a riešeniu priestupkov spáchaných občanmi z rómskych komunít. Riaditeľ potvrdil, že napriek tomu, že práca špecialistov pre komunitu je systematickou činnosťou, za niekoľko mesiacov evidujú určité úspechy v oblasti vytvárania dôvery a dobrých vzťahov s predstaviteľmi rómskej komunity v určitých lokalitách želiezovského služobného obvodu.

(ik)

Rozpočet bez zmeny, zriadené múzeum

I→

Po ukončení ťažby bude táto lokalita slúžiť ako rekreačný areál.

MsZ zrušilo svoje predchádzajúce uznesenie o predaji pozemkov v centre mesta, vyhlásilo verejnú obchodnú súťaž na predaj týchto pozemkov a zostavilo komisiu na otváranie obálok a vyhodnotenie verejnej obchodnej súťaže. Vyhlásilo verejnú obchodnú súťaž aj na budovu bývalého Bytového podniku, schválilo VZN č. 11/2009 o vymedzení miest na vylepovanie volebných plagátov na území mesta, zobralo na vedomie informatívnu správu o stave pohľadávok a záväzkov za bytové a nebytové priestory mesta. Po emotívnej diskusii týkajúcej sa žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov miestnym základným školám zastupiteľstvo hlasovanie o žiadosti slovenskej školy odročilo, maďarskej škole schválilo

pridelenie prostriedkov (viac v článku *Školy vyvolali vášne*). MsZ sa uznieslo na zriadení Múzea Franza Schuberta bez právnej subjektivity. V rámci správy o plnení uznesení sa poslanci dôkladnejšie venovali stavu a možnostiam rozšírenia katolíckeho cintorína a rekonštrukcie mosta. Hlavná kontrolórka zdokladovala svoju činnosť za september. V rámci interpelácií bolo riešených niekoľko tém: úprava názvov niektorých ulíc podľa návrhu názvoslovnej komisie spred dvoch rokov, stav kanalizačnej siete v Csikókerte, potreba osadenia erbu mesta pri príjazdových komunikáciách do mesta. V diskusii si poslanci konfrontovali názory na prácu Eurospinnu, najmä z pohľadu hospodárnosti a výkonov. Viacerí z nich sa pochvalne vyjadrili o tohtoročných mestských dňoch.

(ik)

Prepojenie ulíc v tomto roku bez zmeny

Plánované prepojenie Tržnej a Agátovej ulice s vybudovaním oddychovej zóny stále nespeje k rozuzleniu. Podľa materiálu predloženého na septembrové rokovanie mestského zastupiteľstva niektorí obyvatelia bytovky na Agátovej ulici nesúhlasia s prevodom pozemku do vlastníctva mesta. Každý z nich má iné dôvody. Jeden z nich má nelegálnu garáž blízko trafostanice a keďže jej prevod si vyžaduje legalizáciu, je predpoklad, že ZsE nebude súhlasiť s jej ponechaním na tomto mieste. Druhý z odporcov má susedský spor týkajúci sa iného pozemku, podpísanie zmluvy s mestom však podmieňuje vyriešením tohto sporu v jeho prospech. Zdá sa teda, že riešenie je v nedohľadne. O tom hovorí aj návrh druhej zmeny rozpočtu, predložený na to isté rokovanie MsZ (ktorý však na tejto schôdzi neprešiel), v ktorom sa navrhuje znížiť kapitálové výdavky v položke sadových úprav na prepojení Agátovej a Tržnej ulice o 6 tis. € z dôvodu neuskutočnenia týchto prác v tomto roku pre nepodpísanie zmlúv niektorými vlastníckymi týchto pozemkov.

(iv)

Úvodným podajom Mestských dní bolo otvorenie výstavy prác Lászlóa Szűcsa v Dome kultúry. Želiezovský maliar žijúci najmä v Maďarsku venoval samospráve jeden zo svojich obrazov.

Foto: (vk)

Školy vyvolali vášne

Rokovanie o žiadostiach dvoch mestských základných škôl na septembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva v Želiezovciach spôsobilo neobyčajný rozruch. Zastupiteľstvu bola doručená žiadosť ZŠ s VJM o prefinancovanie rekonštrukčných prác, vykonaných na budove v letných mesiacoch po nástupe nového riaditeľa Ladislava Kádasiho a žiadosť slovenskej ZŠ o finančné prostriedky na výmenu okien na budove školskej jedálne, družiny, telocvične a dielni, obe asi v hodnote vyše 23 tis. €. Na schôdzi odznelo: na rekonštrukciu slovenskej školy mesto podalo projekt a ak sú tieto činnosti zahrnuté v projekte a vykonajú sa skôr, ako sa

o projekte rozhodne, v prípade kladného rozhodnutia pôjde o neoprávnené náklady. Ján Cserba podal návrh, aby sa o žiadosti slovenskej školy rozhodlo až potom, keď bude jasný osud podaného projektu na rekonštrukciu budovy. Vojtech Tomašovič uviedol, že rozpočet projektu bol oproti pôvodnému značne skresaný a tieto činnosti v ňom nefigurujú. Napokon zastupiteľstvo prijalo uznesenie, podľa ktorého odročuje hlasovanie o žiadosti slovenskej školy do termínu rozhodnutia o úspešnosti europrojektu rekonštrukcie ZŠ, najneskoršie však do 31. decembra 2009. V prípade žiadosti ZŠ s VJM sa diskusia rozvíjala iným smerom. Róbert Gulyás upozor-

nil na to, že zo žiadosti poslanci nezískali dostatočné informácie o dodávkach a dodržaní pravidiel hospodárnosti a vyčítal jej nedostatočnú transparentnosť. Viacerí z poslancov i primátor poukázali na to, že v budúcnosti by sa nemalo stať, aby škola (alebo iná inštitúcia) najprv práce

vykonala a až potom podala žiadosť o pridelenie financií zastupiteľstvom. Poslanci v hlasovaní schválili pridelenie finančných prostriedkov ZŠ s VJM. Vojtech Tomašovič požiadal hlavnú kontrolórku o kontrolu záležitostí spojených s rekonštrukciou v ZŠ s VJM. (ik)

O problematike udelenia finančnej podpory školám sa vyjadril aj primátor Pavel Bakonyi. Ján Cserba ani Vojtech Tomašovič sa k záležitosti nechceli vyjadriť.

„Priznám sa, tento konflikt záujmov som neočakával. Aby sme sa pokúsili z nadhľadu zaujať stanovisko, išiel by som trochu do histórie. Korene tohto konfliktu vidím v tom, že rozpočtom škôl a inštitúcií mesta sa nevenovala patričná pozornosť. Nadišiel čas, kedy treba žiadať od vedenia škôl a všetkých riaditeľov inštitúcií, aby sa k tvorbe rozpočtu postavili nie obvyklým spôsobom. Rozpočet mesta a jeho organizácií bol dlhé roky zostavovaný mechanicky: na základe starého rozpočtu bol tvorený nový, s drobnými zmenami. Rozpočty teda neboli zostavované na základe nejakej koncepcie alebo stratégie. Aj tento prípad – a je ich viac – naznačuje, že tvorbe rozpočtu treba venovať zvýšenú pozornosť. To je zásadná vec v živote každej samosprávy a školy, aby sme si rok dopredu zodpovedne a cielavedome stanovili ciele a potreby.

Poradil by som toto: zostavovanie rozpočtu je dobré začať tak, že konštatujeme určitý stav – budovy, okná, interiéry, zariadenie a pod. Na základe tohto stavu vytvoríme určité kategórie podľa nutnosti zásahu: napríklad havarijný, nevyhovujúci, zlý, obstojný a výborný. Do týchto kategórií sa zaradia všetky položky s priradením určitého odhadu potreby financií, čím získame prehľad o poradí dôležitosti. Na základe toho rada školy, mestská školská rada, rady úsekov by to mali vyhodnotiť a zaujať stanovisko v niekoľkých alternatívach.

Tu sa vrátim k tomuto konfliktu: keby v ročnom rozpočte bola zadefinovaná potreba, ktorá v lete vyvstala, nevznikol by asi tento problém. Po vypuknutí konfliktu som ponúkol riešenie, aby sme konštatovali, že tento zaužívaný prístup nie je správny a uzavreli to s tým, že to chceme zmeniť, ale tentoraz schválime tieto žiadosti. Môžeme diskutovať o tom, či sú tieto žiadosti korektné, či to nie je zneužitie situácie, dotlačenie zastupiteľstva k múru a podobne. Nakoniec tieto peniaze nebudú vyhodnené, niet pochyb, že budú využité v prospech našich detí. Odteraz však budeme vyžadovať od riaditeľov a koordinátorov úsekov, aby rozpočty boli pripravené korektné, aby poslanci mohli rozhodnúť zodpovedne s dostatkom informácií a potom to rozhodnutie bude mať inú váhu a nebude sa stávať, že pre nedôslednú prácu pri príprave rozpočtu budeme musieť meniť rozpočet niekoľkokrát ročne.

Priznám sa, uvažoval som o tom, že budem vetovať uznesenie, ale asi by to zbytočne jatrilo rany, preto som sa rozhodol, že tak neurobím a myslím si, že na najbližšom zasadnutí môže prísť korektný návrh. Vo všetkom zlom je niečo dobré, poučme sa z toho, aby sme sa v budúcnosti mohli takýchto konfliktov vyvarovať.“ (Spracoval: ik)

Najmä predzáhradky stále krajšie

Skončil sa ďalší ročník súťaže o najkrajšie okolie bytového domu, balkón, predzáhradku a dvor, vyhlásený a organizovaný úsekom organizačných vecí pri Mestskom zastupiteľstve v Želiezovciach. Do súťaže sa v tomto roku prihlásilo 32 záujemcov, čo naznačuje vzostupný trend záujmu Želiezovčanov o túto aktivitu, najmä v kategórii predzáhradka a dvor, kde bolo zaregistrovaných 20 účastníkov. Naopak, do súťaže v kategórii okolie bytového domu sa prihlásil iba jeden záujemca, vytvor však bol výsledkom práce spoločenstva viacerých obyvateľov.

Súťaž bola vyhlásená až koncom leta, načasovanie bolo upravené na to, aby sa vyhodnotila do termínu konania mestských dní, v rámci ktorých sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie ocenení. Dlhším termínom a výraznejšou publicitou súťaže by sa možno dosiahla väčšia účasť. Organizátori sa to snažili prevážiť aktivitou a zanietením členov rady úseku organizačných vecí pod vedením koordinátorky Kataríny Mocsyovej, ktorí účasť dosiahli osobným oslovovaním.

Porota v zložení Karol Fábik a Jaroslava Mentušová musela zapasovať so šibeničným termínom, ale svojej úlohy sa chopila zodpovedne. Napokon sa zhodla na poradí: v kategórii Okolie bytového domu: 1.

Margita Čáporová, v kategórii Balkón: 1. Mária Gábrisová, 2. Gabriela Urbanová, 3. Helena Csudaiová, v kategórii Predzáhradka a dvor: 1. Mária Forbaková (na snímke), 2. Ľudovít Baka, 3. Helena Vyzskoková.

Reagujúc na požiadavky občanov v tomto smere sa organizátori rozhodli vrátiť sa k zaužívanému spôsobu i termínu vyhlásenia súťaže - na jar. Záujemcovia si fotografie budú môcť zhotoviť aj sami v najvyhovujúcejšom období v rámci stanovených termínov, ktoré môžu doručiť spolu prihláškou, na ktorú bude potrebné napísať aj telefónne číslo. (ik), foto: (šh)

Spomíname na rodáka

Pred 90 rokmi umrel Antal Kherndl, vyučujúci na technickej univerzite. Narodil sa v Železovciach 10. mája 1842, umrel v Budapešti 7. októbra 1919. Patril medzi významných pionierov uhorskej vedy a techniky. Maturoval v Bude v r. 1859. Rok bol poslucháčom tamojšej technickej univerzity, v štúdiách pokračoval v Karlsruhe na strojníckej fakulte (1860-1862), diplom získal v Zürichu v r. 1864. Pol roka tam pôsobil ako spolupracovník profesora Carla Culmanna, zakladateľa grafostatiky (grafický postup na zistenie statiky budov), ktorý mal naňho výrazný vplyv a jeho práci udal ďalšie smerovanie.

Ako začínajúci inžinier nastúpil k štátnym dráham v Badene, zúčastnil sa prípravných prác železnice Heidelberg-Heilbronn, kde sa zaoberal projektovaním a prípravou rozpočtov. V lete 1866 nastúpil do technického úradu v Zürichu, kde sa pod vedením Bürkli-Zieglera zaoberal projektovaním vodovodu pre mesto.

Vo svojich 25 rokoch sa vrátil domov a v r. 1867 bol vymenovaný za učiteľa budianskej TU. Vyučoval tam projektovanie cestných komunikácií a vodných stavieb. Od r. 1869 vyučoval aj projektovanie stavieb a grafostatiku. V období 1874-77 bol dekanom inžinierskej stavebnej fakulty.

Maďarská akadémia vied ho zvolila v r. 1884 za svojho korešpondenčného, v r. 1898 za riadneho člena. Bol jedným zo zakladajúcich členov a v rokoch 1868-69 ústredným tajomníkom Maďarskej inžinierskej stavebnej jednoty. Najviac jeho štúdií sa objavilo vo vestníku jednoty. Bol stálym členom technických poradenských zborov pri ministerstvách, získal viacero odborných uznání.

Gro jeho vedeckej práce predstavuje grafostatika, čiže diskusia o statike prostredníctvom geometrie – podľa Culmanna – a vypracovanie teórie stavby mostov. Jeho hlavným dielom je Grafostatika pilierov, knižne vyšla iba prvá časť, druhá sa zachovala ako rukopis. Ústrednou témou jeho výskumov je teória deformácie a staticky neurčitých pilierov, zamestnávali ho aj otázky týkajúce sa oblúkových pilierov a visutých mostov. Neodtrhol sa však ani od praxe. Počas svojho profesorského nevykonával projekčnú činnosť, v stavbe budapešťanských mostov cez Dunaj mal rozhodujúce slovo. Pri návrhu Alžbetinho mosta poslúžili jeho teórie ako východisko.

Náhrobok Antala Kherndla je v cintoríne Farkasréti a bol odhalený 3. novembra 1929. Príhovor mal učiteľ TU Adolf Czakov, ktorý okrem iných povedal: „Je to 10 rokov, čo sme Antala Kherndla uložili do hrobu.

Dočkali sme sa knihy Žili medzi nami

V rámci mestských dní bola 12. septembra v Dome kultúry bola slávnostne do života uvedená kniha s názvom Žili medzi nami autorskej dvojice Helena Zubčková-Pavel Polka, zaoberajúca sa históriou Židov v Železovciach, Mikule a Svodove do roku 1944. Kniha uzrela svetlo sveta po dlhom období, písať sa začala ešte v roku 2004, finančné záležitosti a iné prekážky však spôsobili výrazný sklz v jej vydaní. Okrem zaujímavej tematiky aj preto sa stretla s mimoriadnym záujmom, čo odzrkadľovala aj účasť na tomto podujatí. Uvedenie knihy do života sa uskutočnilo v malej miestnosti DK, ktorá bola vzhľadom k veľkému počtu prítomných

príliš malá. Na podujatí sa zúčastnil hovorca Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku Jaroslav Franek, primátor nášho mesta Pavel Bakonyi, viceprimátorka Katarína Mocsyová, spoluautori knihy Helena Zubčková a Pavel Polka, vydavateľ knihy Peter Braun, delegácie z partnerských miest, sponzori a početná skupina záujemcov z radov verejnosti, ktorá počas mestských dní uprednostnila tiché a úctivé spomínanie pred voľnejšou zábavou.

Pavel Polka vo svojom príhovore vyjadril poďakovanie tým, ktorí finančne a morálne podporili vydanie knihy. „Mrzí ma, že niektorí občania, ktorí prispeli do tejto knihy, sa vydania nedožili. Mal som to šťastie vycestovať do Izraela a porozprávať sa s niektorými bývalými Železovčanmi, žiaľ, aj z nich

niektorí už odišli do večnosti,“ spomenul v súvislosti s niekoľkoročným čakaním na vydanie knihy. Medzi sponzorov vydania knihy zaradil popri samospráve na prvé miesto Gabriela Grosza a spomenul ďalších podnikateľov, ktorí vydanie publikácie aj finančne podporili. „Som šťastná,“ povedala spoluautorka Helena Zubčková, „lebo o ľudoch, o ktorých je táto kniha, sa už skoro nič nevedelo a v tejto knihe znovu ožili. Aspoň pre mňa, vlastne všetci predom mnou ožili, videla som ich tváre, takmer som ich počula lyžičkami štrngat pri obede. Tak sa mi stali blízkymi.“ Jaroslav Franek vyhlásil, že je si vedomý nezmeniteľnosti situácie, že časť obyvateľstva,

ktoré tu žilo, dnes už nejestvuje. „S tým sa do istej miery nič nedá robiť. Čo sa však dá urobiť je to, čo ste urobili a za čo sme vám veľmi vďační: Keď už tí Židia nežijú tu spolu s vami, existuje aspoň spomienka, ktorá sa aj takýmto spôsobom dá zhmotniť.“ Primátor Pavel Bakonyi sa vo svojom príhovore zameral na udalosti, akou bol aj holokaust a ich následným duševným spracovaním ich účastníkmi. „Človek najprv musí vzhliadnuť, čo sa stalo, vyhodnotiť to, druhým krokom je pokánie a až potom môže ísť ďalej so vztýčenou hlavou.“

Po slávnostných príhovoroch sa pristúpilo k aktu uvedenia publikácie do života. Knihu, ktorá vyšla v náklade 500 ks, tentoraz nekrstili vínom ani šampanským. Uviedli ju do života Pavel Bakonyi a Gabriel Grosz posypaním pieskom privezeným rovno z Izraela. Prítomní si knihu mohli zakúpiť priamo na mieste aj s venovaním od autorov. Ostatní záujemcovia tak môžu urobiť v knižnej predajni Mestskej knižnice. (ik)

Sprosení desaťročnej bariéry môžeme konečne splniť svoju povinnosť: nad jeho rovom stojí

trvalá spomienka, aby hlásala večnú vďaku maďarských inžinierov a tie veľké pravdy, ktoré zostali po Kherndlovi pre budúce pokolenia.“

Na tieto slová nadväzuje aj nápis na náhrobku: „Práca jeho života, jeho šlachetná myseľ: večný príklad!“

Naše mesto si dôstojne ctí pamiatku slávneho inžiniera a pedagóga Antala Kherndla: pomenovali sme po ňom ulicu a pri námestí stojí jeho busta. Spracoval: (in)

Kincso v spolupráci s ďalšími vystupujúcimi súbormi predviedli novú choreografiu - Pohronskú verbovačku. Foto: (šh)

„Žijeme v poľnohospodárskej oblasti.“

Narodil sa v Železovciach, rané detstvo prežil vo Farnej, od dvoch rokov vyrastal v Železovciach, kde skončil ZŠ i Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským. V roku 1987 ukončil štúdium na Fakulte mechanizácie VŠP v Nitre. Po ročnej ZVS sa zamestnal vo vtedajšom JRD Pohronie v Železovciach, kde postupne pôsobil ako praktikanť, vedúci dopravy, vedúci úseku ťažkej mechanizácie, výrobo-technický námestník a v súčasnosti je už štvrtý rok predsedom Poľnohospodárskeho družstva v Železovciach. Od roku 1994 sa angažuje v komunálnej politike, kde odvtedy s prestávkou volebného obdobia 1998 – 2002 pôsobí ako poslanec MsZ. V súčasnosti je poslancom MsZ za SMK a koordinátorom úseku ekonomiky pri MsZ. Je ženatý, má dospelého syna. **Ing. Ján Cserba.**

Celý váš doterajší život je spätý s poľnohospodárstvom. Smerovali ste k tomu od detstva?

- Možno povedať, že už od detstva som bol rodičmi smerovaný k poľnohospodárskym strojom. Môj otec celý život pracoval na STS v Železovciach. Občas asi ako 10-ročný chlapec som tam za ním chodil, videl som, ako sa opravujú traktory a tam sú asi korene môjho záujmu o poľnohospodárstvo.

Takže podľa toho ste vyberali aj školu?

- Nebolo to až také priame. Stre-doškolač väčšinou ešte nebýva rozhodnutý, čo chce v živote robiť. Keď som išiel na strednú školu, lákal ma najmä šport - štyri roky som hrával hádzanú. Počas štúdia na strednej škole som už vedel, že pôjdem na nejakú strojárinu. Vtedy ešte nebolo možné podať si prihlášku na viac vysokých škôl súčasne a ja som sa rozhodol medzi strojnickou fakultou STU v Bratislave a VŠP v Nitre. A rozhodol som sa pre VŠP.

Prejavili sa tie korene?

- Aj korene, aj to, že ja som Železovsko vždy považoval za poľnohospodársku oblasť. Myslím si, že ten priemysel bol sem dosadený umelo. To, že sa tu uchytil, je iná vec. Ale v celej histórii toto bola poľnohospodárska oblasť.

A preto vaše kroky po skončení vysokoškolského štúdia smerovali do železovského družstva...

- Tak ako to vtedy chodilo, musel som absolvovať jeden rok základnej vojenskej služby. V Žiline. Potom, v roku 1988 som nastúpil ako praktikanť na Okresnú poľnohospodársku správu vtedy ešte JRD Pohronie. Tam vás čakal celkom rýchly postup...

- Povedzme... Je to však oblasť, do ktorej sa odborníci veľmi nehrnú. A ako sa v súčasnosti ukazuje, ani radoví pracovníci. Svedčí o tom aj stále sa zvyšujúci priemerný vek. A to je škoda. Mnoho mladých ľudí odchádza za vidinou vyššieho zárobku do priemyselných parkov, či do zahraničia. Ale mnohí sa aj vracajú späť. Každý dostane šancu sa opäť zamestnať v družstve. Ale len jednu. Každému, ktorý odchádza, hovorím,

že môže raz odísť a raz sa vrátiť. Sú však aj takí, ktorí sa vrátia ale akási hrdosť im nedovolí vrátiť sa aj do družstva. A radšej zostanú nezamestnaní...

Čo vás priviedlo do komunálnej politiky?

- Bolo to v roku 1994. Nebol som

nominantom žiadnej politickej strany, len sympatizantom vtedajšej SDE. Spolupracovníci ma nahovárali, aby som to skúsil, aby tam niekto zastupoval poľnohospodárov. Mal som 30 rokov a rozhodol som sa ísť do toho. Primátorom bol vtedy Ladislav Dobrovický, mestské zastupiteľstvo bolo asi 30-členné. Pracoval som v komisii poľnohospodárstva. Je to oblasť, ktorej rozumiem. Okrem toho som presvedčený, ako som už povedal, že v tejto oblasti, s takýmto cestným a železničným spojením nemôžeme počítať s nejakým veľkým priemyselným parkom, kde by sa zamestnala aspoň polovica obyvateľstva. Tunajšie obyvateľstvo nemá ani aké vzdelanie. Je tu vysoké percento ľudí, ktorí môžu alebo chcú robiť len manuálnu prácu. A takú im môže zabezpečiť jedine poľnohospodárstvo.

Darí sa vám v zastupiteľstve presadzovať alebo hájiť záujmy poľnohospodárov?

- V poslednom čase veľmi nie. Nedokázal som presadiť, aby terazšie zastupiteľstvo nezvyšovalo dane z pozemkov v roku 2009. Pritom už koncom minulého roka sa rysovala táto nepriaznivá situácia. A my sme

išli cestou zvyšovania daní a nehľadeli na to, že celé toto okolie je – opäť opakujem – poľnohospodárske. To je veľmi krátkozraké a ja výsledok tohto hlasovania považujem za svoju osobnú prehru a doteraz ma to veľmi mrzí. Dúfam, že to budeme vedieť napraviť v ďalšom schvalovaní budúcoročných daní, že budeme mať podporu ostatných, ktorí si snád už uvedomili, že to sme urobili, nebolo dobré.

Niekomu sa síce páči, že sa buduje priemysel. Ale akým spôsobom? Daňové úľavy a iné vymoženosti na prilákajú zahraničných investorov. Ale keď tie výhody pominú, tie montované haly sa veľmi rýchlo rozerú a odnesú do tých ďalších krajín, kde tie úľavy ešte budú. A nám tu zostane veľký betónový plac, kde môžeme akurát tak hrať tenis.

V meste istý čas rezonovala aj tzv. zámenná zmluva medzi družstvom a mestom. Ako to vidíte? Bude realizovaná?

- Aj z toho bol rozruch, šírilo sa mnoho poloprávd. Mnohým na základe nesprávnych informácií vychádzali absurdné čísla, ktoré som nestíhal uvádzať na pravú mieru. Bola to hystéria. Teraz, s odstupom času vidím, že horúce hlavy trochu vychladli, upokojila sa situácia a mnohí vidia, že to, čo vtedy odmietali, bude asi naozaj potrebné.

Ako chceme postaviť nejakú pešiu zónu popri Hrone, keď to nie je mestský pozemok? Ako môžeme otvoriť Poštovú ulicu a spojiť ju s tou pešou zónou? Ani to nie je mestský pozemok! Alebo rekreačnú oblasť okolo kúpaliska. Takisto to nie je mestský pozemok. A to všetko rieši tá zámenná zmluva! Takže keď si to všetko uvedomíme, asi sme mali pravdu, keď sme tú zámennú zmluvu vypracovali. A aj majetok, keď porovnáme na základe znaleckého posudku, družstvo tam ponúka o nejaký milión korún vyšší majetok, ako by dostalo. Keď to mesto nechce, nemusí to mať. Ale keď na tom chce budovať, tak

to raz musí odkúpiť alebo vymeniť. Záujmom družstva zase bolo, aby nestratilo svoje výrobné prostriedky a výrobným prostriedkom je orná pôda, z ktorej žijeme.

Zostala jedna taká nezodpovedaná otázka – pri hlasovaní o tej malej vodnej elektrárni ste iba vy a Irena Turzová zmenili svoj postoj...

- To nie je úplne tak, veď na opačnej strane tiež niektorí poslanci zmenili svoj postoj, ibaže zo záporného na kladný. Nie?

Áno, ale tu sú zaujímavejšie dôvody, prečo byť proti.

- Ale prečo nie sú zaujímavejšie tie, pre ktoré niektorí zmenili z proti na za?

Oni to odôvodňovali tým, že keď už raz väčšina rozhodla, že sa stavať bude, mesto by sa malo zachovať ako spoľahlivý a seriózny partner. Okrem toho uviedli, že si dôsledne preverili informácie o vplyve stavby na životné prostredie.

- Sledujem, ako sú devastované cesty, most cez Hron a okolitá príroda.

A pýtam sa, či výstavba tej elektrárne donesie pre ten Hron niečo pozitívne.

Tá príroda okolo Hrona je už teraz zničená. Lebo to už nie je pôvodný Hron. Ja sa pamätám ešte na tie mŕtve ramená, na ten starý Hron, z ktorého potom urobili jedno rovné koryto, ktorým sa voda len preválí. Vďaka tomu však nie sú tie jarné záplavy, takže niečo pozitívne donieslo aj to. Veľmi sa však bojím toho, že tá deklarovaná regulácia spodnej vody nebude fungovať. Že spodná voda zmizne, keďže tá zdvihnutá hladina vody bude iba po Svodov a že tá oblasť na druhej strane Hrona zostane bez vody.

Opäť spomínam to zdevastovanie okolia Hrona ťažbou štrku i neúnosnou prašnosťou. My tam nevieme dopestovať nič, lebo na rastlinách je centimetrová vrstva prachu. Tie rastliny nemajú šancu dýchať. A tí ľudia, ktorí bývajú v Čikókerte, keď je občas až v strede mesta počuť dunenie, hukot tých strojov...

Elektrárň hlučnosť robí, ja však porovnávam ten zásah do prírody. Jeden – zregulované koryto Hrona – už urobili naši predchodcovia. Myslím si, že by sme to mali nechať radšej tak, než by sme mali urobiť nejakú hlúposť. A dopadnúť napríklad ako v Šarovciach...

Mne ako laikovi sa skôr zdá, že ide len o to, že keď je možné získať na niečo európsky grant, tak „Podme do toho!“ Bez ohľadu na následky. Tie

však nebudú znášať tí, čo to stavajú...

Vráťme sa však k mestskej politike. Sledujete teda už 4 volebné obdobia, aj keď ste jedno z nich ako poslanec vynechali. Mali ste možnosť podieľať sa na práci troch zastupiteľstiev za pôsobenia troch primátorov. Ako by ste porovnali prácu jednotlivých zastupiteľstiev?

- Viete, povieť vám, že ako nováčik v tom prvom štvorročnom období som sa odvážil otvoriť ústa až ten tretí rok. Dva roky som len sledoval skúsenejších kolegov. To riadenie mesta je niečo neporovnateľné s riadením súkromnej firmy alebo aj družstva. Je to niečo úplne iné. Aj čo sa týka plánovania, tokov financií, aj investícií. Pre mňa to bolo akýmsi skúšobným obdobím. Školou mestskej politiky.

To druhé obdobie bolo najťažšie. Bolo potrebné riešiť samé neprijemné veci. Nemocnica, Bytový podnik, Vepos, Dom kultúry... Ale s pokojným svedomím môžem povedať, aj v mene všetkých vtedajších poslancov, že sme k tomu pristupovali veľmi svedomito. O tom svedčí aj to, že sme absolvovali vyše 40 mimoriadnych zasadnutí, z ktorých väčšinu si vyžiadalo riešenie problémov okolo nemocnice. Neraz sme tu boli aj v nedeľu. Keď sa nový problém objavil, my sme sa museli veľmi rýchlo rozhodnúť.

Doteraz premýšľam, či sme vôbec mohli ešte niečo urobiť pre záchranu nemocnice. A stále viac mi začína byť jasné, že to bol donkichotský boj s veternými mlynmi. Bolo to mimo nás. Jednoducho sa rozhodlo, či už na ministerstve alebo ešte vyššie, že treba znížiť počet nemocníc a tak riešiť otázku zdravotníctva. Som presved-

čený, že keby sme urobili neziskovku, eseročku alebo čokoľvek iné, výsledok by bol ten istý. Ak nemocnica nie je zdravotnými poisťovňami zazmluvnená, nemá šancu prežiť. A to sme my nemohli ovplyvniť. My sme robili, čo bolo v našich silách. Veľmi ma mrzí, že to nevyšlo.

Bytový podnik – to bolo jednoduchšie. Bol to podnik, ktorý sa nachádzal v strate. A nie jeden rok, nie dva roky... Zákon hovoril, že podnik, ktorý je viac rokov stratový, treba zrušiť. To sme aj urobili. A bol to správny krok. Vidíte – teplo je dodávané a dokonca lacnejšie. Investovalo sa, inovovalo sa... Vyšlo to. A Vepos – to sa ešte vykryštalizuje.

Toto obdobie je iné, než tie predošlé. Už len tým, že nastúpil iný primátor s inými myšlienkami, ktorý však tiež potreboval určitý čas na zorientovanie sa. Ale konečne sa určilo smerovanie mesta, vypracovali dokumenty a začalo sa s projektmi. To sa tu predtým nerobilo. Dlhú dobu sme sa v zastupiteľstve nevedeli dohodnúť na tom, či sa pri určovaní smerovania mesta sústreďiť smerom poľnohospodársko-rekreačnú alebo priemyselnú oblasť, ale život ukázal, že to prvé bude pre Želiezovce priechodné. Ako som už spomenul – poľnohospodárstvo tu bolo, podmienky na rekreáciu, prilákanie turistov a investorov tu sú. Iné v tejto oblasti nie je možné. Musíme zabudnúť na to, že si tu vybudujeme obrovský priemyselný park a budeme zamestnávať neviem koľko tisíc ľudí. Veľmi ťažko to pochopia ľudia, ktorí dlhé roky svojho života robili v SES, ale dopadlo to ako dopadlo a ako to vyzerá, pomaly ten priemysel v Želiezovciach bude

len v takých menších firmičkách. Ale ja si myslím, že sme sa len vrátili k tomu, čo tu bolo voľakedy. Verím, že život ukáže, že smerovanie mesta k oblasti kultúrno-rekreačnej a poľnohospodárskej bude šťastnejšie, ako k priemyslu.

Ako by ste charakterizovali vzťahy v zastupiteľstve. Sú podľa vás dobré?

- V niektorých prípadoch sú dobré, v niektorých stredné a v niektorých na bode mrazu...

Primátor Pavel Bakonyi zaviedol nový model, ktorý nazval Otvorená samospráva založená na osobnej zodpovednosti. Podľa vás sa tento model osvedčuje?

- Zatiaľ sa úplne neosvedčil, lebo to nefunguje tak, ako to primátor myslel. Ja so pracoval aj v tom predošlom systéme, kde boli rýdzo komisie. V niektorých oblastiach by tento nový model, ktorý ešte nie je úplne zavedený, fungoval lepšie. Sú však aj také prípady, kde by to predchádzajúce rozdelenie kompetencií fungovalo lepšie. Niektoré body je potrebné najskôr prerokovať v príslušných komisiách. A to teraz chýba. Mnoho vecí ide priamo na zasadnutie MsZ. Mnoho nesprávnych rozhodnutí sa zrodilo preto, lebo sa niečo zamietlo len z nevedomosti. Že nikto nevedel niečo, čo vedel len jeden, ten však nedokázal presvedčiť ostatných, lebo na to nebol čas ani priestor. To je nefungujúca komunikácia. Mohli by sme to zlepšiť aj v takomto štýle práce, keby sme nejakým spôsobom donútili našich poslancov pracovať v tých komisiách alebo ministerstvách, mne je to jedno, ako to nazveme, ale aby o tom diskutovali, aby o tom pre-

mýšľali, zbierali informácie. Aby sme zase nedopadli ako s tou elektrárnou, že rozhodneme buď tak alebo tak.

Mnoho našich rozhodnutí sa rodí len z nevedomosti. Toto je tá negatívna stránka tohto nového riadenia. Tá pozitívna stránka by mohla spočívať v tom, že by poslanci zodpovednejšie pristupovali k problematike, ktorú dostali na starosť... Veľmi potrebné však je, aby sa poslanci prestali správať, ako by vedeli všetko a naučili sa rešpektovať odborníkov.

Aj podľa vás ide mesto dobrou cestou?

- Ja si myslím, že ideme dobrou cestou, lebo postupne vidíme, že sa to v Želiezovciach začalo hýbať. Sú vypracované všetky dôležité projekty. A to doteraz nebolo.

Primátori iných miest rozprávali o tom, ako oni vždy, keď vyjde výzva, vytiahnu projekt a odovzdajú ho. Tu však nebolo čo vyťahovať. A to sa zmenilo. Je to obrovský kus práce, ktorý však vonku nie je vidno. Zatiaľ. Začalo sa síce stavať to parkovisko okolo Domu kultúry, urobila sa veľká časť rekonštrukcie budovy MsÚ, kde zatekala strecha. Pripravené je množstvo projektov, myslím sa na kanalizáciu, kaštieľ...

Vidím snahu primátora naozaj pomôcť tomuto mestu, dobrú prácu kolegov poslancov i zamestnancov mesta a najmä, konečne sú tu aj výsledky – myslím na tie projekty. Verím, že aj napriek kríze sa budú mnohé z nich rýchlo realizovať a výsledky uvidia aj občania. Preto si myslím, že ideme správnou cestou.

Ďakujem za rozhovor.

Števo Hečko

Matičiarari neformálne

Asi 40 matičiarok a matičiarov rôznych generácií sa 5. septembra zišlo v areáli kynologického klubu vo Svodove, aby si posedeli pri ohníku, opiekli a ugrilovali nejaké dobroty a ochutnali niečo z dielni domáчих gazdiniek a zapili niečím z dielni domáчих gazdov, zaspievali si pri heligónkach, porozprávali – skrátka zabavili sa. Tak vyzeralo neformálne p o d u j a t i e Miestneho odboru Matice slovenskej (MO MS) v Želiezovciach, na ktorom si rovnako neformálne uctili SNP, Deň ústavy SR a spoločne privítali jeseň. (šh)

Pri príležitosti Mestských dní bola Cena primátora udelená Magdaléne Bajkayovej (tretia zľava), Jane Beníkovej (druhá zľava) a Lubomírovi Nevidanskému (prvý zľava). Udialo sa tak na slávnostnom zasadnutí MsZ v obnovených priestoroch sobášnej siene MsÚ za prítomnosti predstaviteľov samosprávy, družobných miesta a Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Foto: (vk)

Chráňme a zachovávajme si zvyky našich predkov 9

Jeseň – radosti drobného roľníka z dopostovanej úrody.

Ťažkú mlatbu a následne čistenie obilia si ľudia za starých čias uľahčovali mechanickými pomôckami. Prvou mlátačkou bola mlática palica (pengel), celkom obyčajná palica z dreva červeného smreka. Bola čoskoro vystriedaná cepom, dvoj až trojkilogramovou dvojitou palicou. Na drevenej rúčke je pripnuté za pomoci koženého kľbu pohyblivé vahadlo z jaseňového alebo hruškového dreva. Prvý stroj na mlátenie bola obrovská, drevená stupa (drendl), ktorá bola poháňaná vodnou silou a vykonávala prácu ôsmich mlatcov. Teraz moderný, zvnútra klimatizovaný kombajn všetko vykoná naraz: kosenie, mlátenie aj čistenie zrna.

Drobný roľník – sedliak, čím mal menej pôdy, tým sa ju snažil lepšie, hospodárnejšie využiť. Na jeseň pred orbou pole poriadne pohnojil dozretým maštalným hnojom. Pôda tak dostala dostatok živín potrebných pre rastliny. Spolu s kukuricou sial aj krmnú repu a do každých 7 radov sadil aj tekvicu. Keď začala vychádzať kukurica a už bolo vidno rady, tak do nich pod motyku sadil ťahavú strakavú a bielu fazuľu. Keď vzišla, začala sa prichytávať o vysokú kukuricu, nepotrebovala inú podporu. Fazuľa dozrievala ako prvá, tak sa mohla skoro ráno za rosy, aby sa nevyľuskala, vytrhať. Doma na dvore ju moja babka poukladala na veľkú celťovú plachtu do kruhu na kopu a keď preschla, mohli sme ju mlátiť cepmi. Tradičné mlátenie je rytmičká tímová práca. Mláti sa cepmi

v skupine – do trojky, do štvorice alebo do šestice. Keď niekto nedodrží rytmus, lietajú susedovi palice okolo uší. Medzi mlátením sa fazuľa prevracia malými vidlami. Po vymlátení sa holé „fazulníšto“ odloží a uskladní na povalu. Poslúži ako veľmi dobré krmä na zimu pre kozy, ktoré potom dobre doja. Vymlátená fazuľa sa preoseje párkrát na vetre od nečistôt a naberie sa do plátených vriec a uskladní sa do sýpky. Počas dlhých zimných večerov sa potom, postupne popreberá, zvlášť biela a strakatá. V našej dedine a v okolí Hlohovca je veľká tradícia pestovania všetkých druhov strukovín. Bôb je najväčší z nich. Tesne pred dozretím, ešte keď má zelené struky sa vylúška a uvarí. Zleje sa z vody a nechá vychladnúť. Zvykli sme ho konzumovať len tak, že sme ho namáčali do soli, prehryzli sme šupku a čistý bôb sme si vytlačili do úst. Najlepšie chutí pri pive. Robievali sme z neho kašu a uvarení sme ho pripiekli na cibulke s vajcom ako mozoček. Fazuľa sa pestovala strakavá - babka jej hovorila, že vrabčárka, potom biela podlhovastá a guľatá. Ďalšie strukoviny sú hrach, šošovica, cicer a nakoniec slovence, ktoré sú čisto biela strukovina, ploská a hranatá. Používali sme ju na varenie výborných polievok, prívarkov a tak isto ako ostatné strukoviny. Ale pokiaľ viem, pestuje sa iba v okolí našej dediny. Z týchto všetkých strukovín sme varili výborný „hrstkový guláš“. Za hrst z každej strukoviny sa deň vopred namočí do studenej vody (nemusia byť všetky druhy). Na masti sa spení cibulka do zlatista,

pridá sa mäso pokrúpané na kocky, môže byť viac druhov, aj klobása a všetko sa trochu popraží, pridá sa mletá červená paprika sladká aj pálivá a zalejeme vodou. Nasypeme deň vopred namočené strukoviny, sušené hríby, 3 dl leča a varíme. Keď je fazuľa napoly uvarená, pridáme koreňovú zeleninu, tiež pokrúpanú na kocky a nakoniec zemiaky. Prichutíme drvenou rascou, cesnakom, majoránkou a nakoniec soľou. Zvykol som ho variť v kotlíku pri hajloku vždy na obračku. Najlepší guláš je vtedy, keď varecha v ňom zapichnutá zostáva stáť. Dobrú chuť!

Zo strakatej fazule sa varí dobrá kyslá polievka so spúšťanými vajčkami a moja babka ju podávala so zasoleným cesnakom v zaliatom octe a namiesto chleba sa zajedala sladkými pagáčmi. Ďalšie jedlo z tejto fazule je kaša nazývaná „fučka“. Deň vopred namočená strakavá fazuľa sa dá variť v tej istej vode, v ktorej bola namočená. Zvlášť uvaríme v šupke 3 zemiaky. Uvarenú fazuľu zlejeme z vody, necháme ju vychladnúť. Potom ju pomelieme spolu s osúpanými varenými zemiakmi a pridáme 3 až 4 rozotreté strúčky cesnaku. Všetko spolu dáme do hrnca variť a pridáme polohrubej múky, koľko znesie. Premiešame a keď sa začne kaša nadúvať – fúkať, tak je hotová a dá sa vychladnúť. Potom poriadne namastíme plech bravčovou masťou, naložíme vychladnutú kašu, utľapkáme vidličkou a dáme do trúby piecť. Keď chytí chrumkavú kôrku zospodu aj z vrchu, kaša je upečená. Podáva sa s čiernym chlebom. Je to fantastická

pochúťka, ktorá obsahuje veľa vitamínov, najmä bielkovín. Na takéto zdravé dobroty sa dnes už pomaly zabúda.

Po dozretí kukurice, keď klasy pekne zvonili, vylámala sa. Naložila sa na voz, doviezla domov a vysypala pod šopu. Večer ju ženy šúpali, pričom na každej nechali 2 až 3 šúpolia. Chlapi ju viazali asi po 10 kláskov do viazaníc, ktoré potom ukladali na povale na hrady, aby sa ešte dosušila. Na poli sa vyrúbalo kôrovie, z ktorého sa robievala – sečkovaná krma – sečka pre dobytok. Z najkrajšieho šúpolia cez zimu starý otec Vítko plietol ošítky, ktoré sa používali v domácnosti ako rôzne podnosy na ovocie, vajčka a nádoby na obilie. Robieval z nich aj rôzne hračky, figúrky a bábiky pre vnúčence. Nakoniec sa z role vytrhala a doniesla domov krmná repa a tekvice, ktoré sa tiež používali ako krmivo pre ošípané a dobytok.

Tekvice sa ďalej zúžitkovali na pečenie, varenie a semiačka sa upiekli v trúbe a lúskali sa. Starý otec z najkrajšej tekvice vybral semiačka, vyrezal do nej oči, nos, ústa, zuby a uložil do nej na spodok sviečku. Večer ju zapálil a položil tento výtvor na stĺp vonkajšej brány. Vyzeralo to ako nejaké strašidlo. Zo začiatku sme sa toho ako deti báli, no nakoniec sme sa z toho tešili. Takto vedel sedliak z maličkého kúska zeme čo najviac a hospodárne vyťažovať a zúžitkovať všetko, čo sa mu urodilo. Vedel si to vážiť a tešiť sa zo všetkých maličkostí s celou rodinou.

Jozef Beník

Jesenné upratovanie!

Mestský úrad v Želiezovciach organizuje v rámci jesenného upratovania zber a odvoz objemného odpadu a biologicky rozložiteľného odpadu v nasledovných dňoch, časoch a lokalitách:

Svodov a ulice: SNP (časť Mikula), Mikulská, Nábrežná, Sadová, Cintorínska, Jarmočná, Sládkovičova, Zlatníčka, Jókaiho, Hronská a Jilemnického:
9. novembra 2009 (pondelok) od 8.00 do 14.00 hod. objemný odpad (nábytok, bicykle a pod.)

10. novembra 2009 (utorok) biologicky rozložiteľný odpad (lístie, tráva, konáre a pod.)

Ulice: Poštová, Agátová, Brezová, Nemocničná, Nezábudková, Tulipánová, Rozmarínová, Hviezdoslavova, Narcisová, Lipová, Schubertova, Železničná, Petőfiho, Úzka, Nová, Adyho, Mierová, Slnečná, Kpt. Nálepku, Dózsova, Komenského, Fučíkova a Štúrova (sídliisko):

10. novembra 2009 (utorok) od 8.00 do 14.00 objemný odpad (nábytok, bicykle a pod.)

11. novembra 2009 (streda) biologicky rozložiteľný odpad (lístie, tráva, konáre a pod.)

Ulice: Ružová, Potočná, Vrbová, SNP (časť Želiezovce), Školská, Sacherová, Štúrova, Hurbanova, Jesenského, Kossuthova, Záhradná, Orgovánová, Pionierska, Kherndlova, Poľná, Gorkého, Krátka, F. Kráľa, Tichá a Rákócziho.

11. novembra 2009 (streda) od 8.00 do 14.00 objemný odpad (nábytok, bicykle a pod.)

12. novembra 2009 (štvrtok) biologicky rozložiteľný odpad (lístie, tráva, ko-

náre a pod.)

Zber a odvoz elektroodpadu (televízory, chladničky, práčky, mobily, počítače, žiarivky a pod.) sa uskutoční 9. novembra 2009 (pondelok) v čase od 8.00 hod. z celého územia mesta Želiezovce.

Týmto Vás žiadame, aby ste vložili odpad pred rodinný dom, alebo vedľa kontajnerov pri obytných budovách podľa možnosti v rozobratom stave (neplatí pre elektrospotrebiče) najlepšie v ranných hodinách dňa zberu a nie vo večerných hodinách pred dňom zberu. Vyrobenie odpadu pred, alebo po termíne zberu ako aj miešanie odpadu bude považované ako porušenie VZN o odpadoch, za čo Vám môže byť uložená pokuta do výšky 165,96 €. Za pochopenie a spoluprácu ďakujeme.

Zber drobného stavebného odpadu (betón, tehly, obkladačky, dlaždice a keramika): drobný stavebný odpad (betón, obkladačky, tehly a pod.) je možné bezplatne odovzdať kedykoľvek. Na to je v blízkosti spoločnosti Eurospinn s.r.o. (začiatok gaštanovej aleje) umiestnený kontajner.

V blízkosti spoločnosti Eurospinn s.r.o. (začiatok gaštanovej aleje) sú umiestnené a špeciálne vyhradené kontajnery na zber biologicky rozložiteľného odpadu (do 30. novembra), drobného stavebného odpadu (celoročne) a veľkoobjemného odpadu (celoročne). Zber do týchto kontajnerov prebieha bez časového obmedzenia.

Tetrapaky a nápojové kartóny od mlieka, džusov a pod. je možné vhadzovať do žltého kontajnera určeného na plast.

Želiezovskí bikeri - akrobati na kolesách

„Aj my, keď sme boli mladí, radi sme sa bicyklovali a stvárali aj nebezpečné kúsky. Kto vedel jazdiť bez držania kormidla, bol frajer. Alebo sa spustil po lesnej ceste zo strmého kopca a kľučkovať pomedzi stromy. Ale vtedy išlo najmä o rýchlosť. Každý chcel mať Favorit, no nie každý si ho mohol

Katarina Sýkorčinová: „Voľná ako vták.“

dovoliť, často musel postačiť Uni-verzal alebo Ukrajina... Ale to, čo dnes títo mladí robia – jazdia na jednom kolese, po schodoch, preskakujú lavičky...“ – hovorí prešedivý pán na námestí. A nielen on.

Niekedy priam akrobatické kúsky mladých cyklistov niekto mu vyrážajú dych, iný hovorí o hazardoch so zdravím, kto sa však na to pozerá športovo, oceňuje ich schopnosti. Väčšina sa však zhoduje v tom, že ide o neškodnú zábavu, v porovnaní s inými zábavami dokonca chvályhodnú.

„Večer zvykneme krúžiť na parkovisku pri LIDLi. Niektorým z LIDLu to prekáža. Preto sme tam radšej, keď LIDL zatvorí. Mestskí policajti proti tomu nič nemajú, stačí im, že nerobíme nič zlé. Niektorí nám dokonca fandia. Štátni policajti sú už iná káva, ale dá sa...“

O existencii cyklotrasy sa hovorilo už predviani na jar, o jej polohe však vedelo len niekoľko zainteresovaných. Išlo o lesné cestičky doplnené rôznymi mostíkmi a prekážkami postavenými s využitím vyvalených stromov, pňov a nerovností terénu. Pracovalo na tom niekoľko skupiniek mladých cyklistov, ktorí tu potom trénovali a sami pre seba organizovali súťaže. Jednu sme mali možnosť vidieť

v júli 2007 a veru, bolo sa na čo pozeráť.

„Jednoducho nás to baví. Pre niektorých je to odreagovanie sa, pre iných adrenalín“ – hovorí Miro Kriška a na otázku týkajúcu sa nebezpečnosti pohotovo reaguje Katka Sýkorčinová: „To je na tom plus.“

Vraj sa stal už aj úraz, ale že nič vážne, len 2 rebrá zlomené. A že to bolo v zime, keď sa šmýkalo. Inak sa vyskytujú odreniny, aj keď už pomenej. „To bolo ešte vtedy, keď sme nevedeli padať,“ hovorí Katka a Miro ju dopĺňa: „Keď niekoľkokrát spadneš, zvykneš si. Berieme to ako nevyhnutnú súčasť.“

Ako sa to však začalo? Miro hovorí, že to začala jedna partia chalanov. „Úplne náhodou sme sa tadiaľ prechádzali a objavili jeden mostík. Začali sme tam len tak chodiť a začalo sa nám to páčiť. Stavanie prekážok, kupovanie bicyklov a už to išlo.“

Miro Kriška: „Keď to niekoho chytí, sotva sa môže venovať chlastu či drogám. Okrem iného aj preto, že do toho musí čosi investovať. Toto sa nedá robiť na obyčajných bicykloch. Špeciálne rámy, vidlice... Je to nákladný šport...“

Potom sa dozvedeli, že lesníci sa chystajú vyrúbať les a za obeť tak padne aj ich práčne vybudovaná cyklotrasa. V niečej hlave sa zrodil nápad, že by sa mohli brániť, keby boli legalizovaní, keby boli občianskym združením. Zároveň požiadali mesto o spoluprácu pri legalizovaní svojich aktivít.

Ing. Gabriela Bieliková: „Najskôr sme vypracovali projekt na vybudovanie (nie legalizáciu už existujúcej) dráhy. Pretože nejde o pozemky štátnych lesov, tie nemali námietky, pokiaľ námietky nebude mať Obvodný lesný úrad.“

Ale Obvodný lesný úrad námietky mal. A hneď niekoľko. „Okrem toho, že trasy sa nesmú vytvárať mimo tých vyznačených a nesmú sa vytvárať ani žiadne terénne úpravy – odkryvy alebo nánosy pôdy, prekážky nesmú byť vytvorené zapojením živých stromov.“

Pritom pokiaľ ide o následky a škody na životnom prostredí, ide najmä o možný nepriaznivý vplyv hluku na hniezdenie niektorých vtákov. Ale omnoho

agresívnejší hluk, než dokáže urobiť skupinka mladých na bicykloch, urobí motorové pily.

„Áno, robia sa čierne výruby. Niekoľko stromov nám už ubudlo“ – hovorí Miro a vzápätí dodáva: „Možno sa nám páchatelov podarí vystopovať alebo zachytiť na kameru. Taký záber by policajtom isto pomohol usvedčiť ich.“

Ing. Bieliková tiež nepovažuje vplyv ich lesného športu na životné prostredie za zvlášť markantný, najmä keď sa porovná s ich prínosom. „Vedia si udržať poriadok, sprejzdníť cesty neschodné po kalamite aj upratať miesta znečistené nezodpovednými rybármi. Zúčastňujú sa aktivít ako jarné upratovanie, Deň Zeme, využívajú svoje bikerské záľuby pri distribúcii mestských informačných letákov. Mesto si ich aktivitu v tomto smere váži. Snažila som sa im pomôcť. Na svoju dráhu si z hľadiska prírodnej scenérie vybrali veľmi vhodnú lokalitu, ale žiaľ, legalizovať sa nedá, pretože chýba súhlas vlastníka, ide o nevysporiadané majetky a tiež pre obmedzenia zo strany lesného obvodného úradu.“

Ešte dávno pred rozšírením EÚ sa hovorilo o byrokracii a zákonoch nereagujúcich na reálny život a skutočné potreby obyvateľstva. Rôzne loby a politický populizmus mávajú za následok, že mnohé zákony, ktoré majú niekoho alebo niečo chrániť, chránia aj proti vôli chránených a nezriedka skôr ohrozujú tých, ktorých majú ochraňovať. Najhoršie je, ak sa takto „chránení“ nedokážu brániť. Netýka sa to aj niektorých ustanovení lesného zákona a bikerských záujmov?

V tomto smere sa situácia nezmenila. Založili občianske združenie Ironsheep Crew, kontaktujú sa s bikermi z iných miest, snažia sa zviditeľniť a ako

iní športovci, chcú reprezentovať mesto na rôznych súťažiach. Hlásia sa k nim aj ďalší bikeri, z ktorých sa mnohí venujú aj iným disciplinám, ako dirt (jazda v lese) alebo street (na ulici). Veľmi by však pomohla legálna dráha.

Martin Sýkorčin: „Verím, že viem lietať.“

Počet bikerov, ktorým učaroval tento šport sa rozrastá. Tým sa automaticky rozrastá počet mladých ľudí, ktorí sa venujú športu. Možno sa im podarí dať hlavy dokopy a vypracovať projekt na vybudovanie bikeparku, v ktorom by desiatky mladých mohli rozvíjať svoje schopnosti. Alebo sa im s niečou pomocou podarí zakúpiť aspoň dva špičkové bicykle, s ktorými budú môcť reprezentovať svoj klub a mesto.

Na otázku, či si vedia predstaviť nejaké verejné vystúpenie, nacvičenú exhibíciu na niektorej z mestských akcií, ako napr. mestské dni, odpovedali: „Keby sme dostali takú ponuku a aspoň mesiac vopred, isto by sme vedeli niečo pripraviť.“

Takže tak. Stačí len dať ponuku. V našom meste je toho omnoho viac, čím sa možno pochváliť, než sa zdá. Stačil by len úprimný záujem a snaha hľadať. Aj v lese...

Števo Hečko

Aj takéto boli mestské dni: ruch na námestí, program, predajcovia. V sobotu aj v nedeľu večer sa námestie doslova zaplnilo. Foto: (šh)

Tristo jazykovedcov

Gašparovičovo „Myslím národne, cítim sociálne!“ (vhodné na tričko, čelenku, kufor) je jednoduchou plochoduchú ako anachronne „Maďari za Dunai!“ alebo Aničkou revitalizované „Slovenčinu si nedáme!“ a „Na Slovensku po slovensky!“.

Kredit učiteľky „politicky roduverkyne“, so Slotom mi robia hanbu, „upravila“ si „výzvu (!) jazykovedcom (SME, 12.09.)“ s množstvom chýb v texte. Aký asi vapovis má geológ?

Byvalý technológ Levitexu je „tiežpolitik“. Duray Slotov profesijný kolega. S ťažkopádny vyjadrovaním v slovenčine.

V politike sa rozmáha politologický, znalostný a jazykový analfabetizmus. Na Slovensku aj verbálna hrubosť. Väčšine Slotových voličov to neprekáža, u časti vyvoláva potlesk. Politickí protivníci na oboch stranách otravujú a znečisťujú spoločenský environment. Spravidla platí aj: „Aký volič, taký politik“. Pál Csáky sa tiež skrýva za jazykovedcov.

Lingvistika, politológia (!) i história sú apolitické vedy. Dejepis je premenné politikum. Nie veda ale metatext (text o texte). Ten „spoločný“ bude vypchatý molitanom. Ak bude.

Jazykovedci môžu jazykový zákon gramatickoštylisticky upraviť a prispieť k odstráneniu významových vágností (ak chcete „gumových“ paragrafov dľa Csáky.) Vecné znenie prináleží zákonodarcovi. Táto súčinnosť neexistuje tak, ani onak. Nie sú prizývané ani dotknuté subjekty.

Jednotlivec (vedec) k nemu ako k hotovému produktu môže zaujať občiansky postoj, v ktorom môže byť obsiahnutý aj politický aspekt. Ako trebárs ja, nevedec. Alebo kostolník. Obaja s právom názoru, združovania, zhromažďovania a právom petičným. To je asi tak všetko. Zmienení politici sú v omyle z vlastnej neznalosti vecí. Nie môj (!) problém. Tak.

Pani Belousovej by som odporúčal uchádzať sa o láskavú pozornosť ktoréhosi jazykovedca, nielen ako vdove, lež najmä ústavnej činiteľke, nášmu občianskemu vzoru do role jazykového poradcu, zopár diktátov pod jeho maskulinným dohľadom, učebnicu slovenčiny a viac čítania. To spravidla pomáha. Tak.

Nemyslím národne. Necítim sociálne. Prejavujem sa ekonomicky, sociálne, duchovne i kultúrne svojsky, dľa vlastných potrieb, záujmov a možností, ako samostatná persóna – občan.

Na lacné nákupy v zahraničí nemám. Neurobili by ma šťastnejším. Uskromním sa s menším nákupom doma. Nestážujem si v Bruseli, Strassbourgu ani v americkom kongrese.

Zmrzlinára ani svoj región nedotujem (apelatívna reklamná kampaň súdruha Fica s.r.o., predsedu „dozornej rady“ protekcionistov a klientelistov, pripomínajúca socialistickú osvetu pre poslušných negratných, v populisticky obsedantnom socde-moštate). Svojmu mestu platím iba povinné dane a poplatky. Ak krachne kolotoč, čistiareň peria, sklenárstvo, čínsky obchod, ktorási lekárň, bude mi to úplne jedno.

Lady Thatcher(ová) „Železná dáma“ by nám ukázala (sic!) Preambula Ústavy SR) sociálne orientované trhové hospodárstvo! Šrotovné a dotácie automobilkám vrátane bytov pre manažment (prišli by beztak, na začiatok so stanmi) by nepripustila, SkyEurope nechala pred vydotovaným krachom padnúť, nerentabilné bane bez miľnutia oka zrušila (aj na ochranu života baníkov, sú oveľa drahšie než pofidérny „sociálny podnik“). Na nekvalifikovaných politických nominantov vládnucej „svätej“ trojice

by uvalila nútenú správu, nacionalistov s fašistami a komunistami postavila mimo zákon (ne-demokracia, ne-pluralita), alebo internovala v turistickom skanzene. Ľudskoprávných aktivistov by poslala do Číny alebo na Kubu. Kam nás ženú títo „radodajcovia“ a „radoberci“?! Nedozreli sme. Rozradostené protikrizové tanččky sú predčasné.

Pochádzam, ak chcete, z „Felvidéka“. Neurazím sa. Na území slovenského juhu mi maďarčina v jazykovej výbave nechýba. Nepocitujem potrebu. Na úradoch ani v obchodoch. Sporadicky žiadam opravu slovom i písmom morfológicky (tvaroslovne) zmiešaného novotvaru mačkopsa rodného priezviska so „ž“ a za ním „ó“ s empatiou k egyptčelám v dvojazyčnom spoločnom životnom priestore. Tristo jazykovedcov!

Horlivým „velkoországistom“: Neprišli sme. Boli sme. S domovským právom na severe Karpatskej kotliny. Nevýbojní domasedi. Spravidla decimovaní a drancovaní v područí, alebo podriadenom síručí. Prežili sme Húňov, Uhrov, Tatarov i Turkov, Maďarov, nemeckých, vašich i našich fašistov (Horthyovcov, Hlinkovcov), boľševikov i komunistov. Na dôvažok, čo mi je ľúto, oddelili sme sa i od Čechov. V referende by som bol proti. Prežijeme aj vaše ambície a „mindrwerkenkomplexen“. Liečime sa zo svojich. Aktuálne sa na oboch stranách Dunaja zno-va derú k životu extrémisti. A nacionálni socialisti. Lebo hospodárska kríza. A jej sprievodný jav. Ako zo zákona vyšší.

Na našom (i vašom) území žije niekoľko rôzno-početných národných etník, s prevahou slovenských Maďarov od juhozápadu na juhovýchod.

Súčasnú hranicu štátov stredovýchodnej Európy sú dôsledkom oboch svetových vojen, sprievodných mocenských medzinárodnoprávných aktov, národnoemancipačných a novodobých integračných procesov.

Slovensko je 16 rokov nezávislý, samostatný a suverénny štát, uznaný celým svetom. Iba pre našu malosť a prekrytosť Čechmi známy ako „Čeko“. A zamieňaný s malíčkym Slovinskom.

Sme republika. Nie federácia ani konfederácia. Aj preto maďarčina druhým štátnym jazykom byť nemôže. Iba jedným z úradných. V medziach Listiny ľudských práv a slobôd, Všeobecnej charty regionálnych a menšinových jazykov, Európskeho rámcového dohovoru, Ústavy SR, zákona o štátnom jazyku a používaní jazykov národnostných menšín. Na občianskom (!) princípe.

Štátny jazyk je jedným zo štátotvorných atribútov. Konfederatívni Švajčiari majú štyri. Belgicko dva. Valóni si chránia francúzštinu. Vlami nemčinu. Na radnici v Gente som to zažil. Mali ste vidieť ten cirkus!

Národnostná politika juhu voči severu mi je ľahostajná. V opačnom smere podobne. Aj s národnou identitou. Asimiláciou. Neasimiláciou. Mali by sme sa radšej asi milovať. Kto by to nechcel? Tak.

Voči vodcom slovenských Maďarov, falošných prorokov a anjelov zla, čo sa krútia ako tie dlhé, tenké, klzké ryby, vraj pôvodom Uhri, čo chytrácky zatlkajú a zatlkajú, podceňujúc našu inteligenciu a vnímavosť butatôtov, tí naši iba hlúpo a vulgárne protireagujú. Slota je priamy, hoc primitívny chlap, dobre čitateľný, i keď s netransparentným majetkom a požitkami, darebák.

Ostatné menšiny jazykový zákon skôr vítajú. Napriek tomu predpokladám malú novelu v súbehu s menšinovým zákonom v súčinnosti so zástupcami

menšín. V spolupráci s jazykovedcami a študovanými politológmi. Dobrý zákon má mať vykonávací predpis, nie metodický pokyn. Prevencia a vymožiteľnosť práva je v zákonodarstve bežná a i tu bola vynútená okolnosťami. Na ochranu suverenity a územnej celistvosti Slovenska.

Niektorým slovenským Maďarom. Svoje obydlia s príslušenstvom, pozemky a iné nehnuteľnosti, získali ste dedením, darom, kúpou alebo sami vybudovali. Zvelaďujete ich a slobodne užívate. Sú vašim Maďarskom. Poniectori ste stále frustrovaní nostalgiou za Uhorskom, snom o Veľkom Maďarsku, mýtickom zjednotení Maďarov v zahraničí aj diaspóre. Pripomína mi to sen o veľkonemeckej tretej ríši. Od juhu zavalil mráz. Trianon vás traumatizuje. Je vašou vnútornou schizmou. Rozkolom. Niet čo závidieť. Položte si otázku: Kde má človek vlast? A riešte to. Hranice sú otvorené v oboch smeroch. Budú nové mosty. O svoje majetky neprídete žiadnym dekrétom. Slováci kupujú domy v Rajke. Deti dávajú do maďarských škôl. Pre niektorých ortodoxných Maďarov je vlasťou Maďarsko. S pochybnou lojalitou k domovskému Slovensku. Mať trvalé bydlisko a prácu tu – a rodnú vlasť tam, je pre nich zdrojom trvalého vnútorného konfliktu a utrpenia.

Slovník cudzích slov eviduje maďaromanov (nekritickí obdivovatelia všetkého maďarského a Maďarov) maďarónov (pomadařencov a konvertitov). V lepšom prípade maďarofilov. Nie som slovakoman ani slovakofil. Slotakista už vôbec. Slovakistika nie je v okruhu mojich záujmov. Proti germanofilom ani rusofilom nemám námietky. S výnimkou obdivu nacionálneho socializmu, fašizmu, boľševizmu a komunizmu. A totality vôbec.

Ak však vyjdete z domu, bytu a opustíte vaše výsostné, Slovenskou republikou chránené maďarské územie, buďte občanmi Slovenska. Na úradoch a v obchodoch hovorte rodnou alebo konvertovanou maďarčinou (v obciach a mestách s dvadsaťpercentným zastúpením maďarskej menšiny), združujte sa v spolkoch, organizujte si kultúrne a folklórne podujatia, iba sa dobrovoľne v spoločnom záujme nesešegregujte a umožnite i nemaďarom prejavovať záujem a spoluúčasť bez jazykových bariér. Bez Slotu a Duraya, Malíkovej a Csákyho. Bez imperatívů zákona. A hrozby sankciami.

Nie ste výlučnými ukrivdencami pre stratenú kulackú pôdu alebo násilnú repatriáciu. Sú tu aj iné okolité národy a jednotlivci so svojimi pohnutými osudmi. Šesť miliónov zavraždených európskych Židov so zhabanými a arizovanými majetkami. NBÚ pracuje. Mohol som byť (?) dedičom a zvelaďovateľom nábytkárskeho podniku. (Komunisti.) Nepreukazné. Hypotetické.

Pre mňa za mňa, majte i dvojité občianstvo. Iba nebudte naivní. Oni vás nechcú. Spočítali si. Ste pre nich iba ľahko uchopiteľné, manipulovateľné a zneužíteľné (zjavne aj zneužívané a provokované) politikum. Vaši vodcovia vás, ani vaše deti živíť nebudú. Iba vás použijú. V prvej línii. Potom odhodia do koša. Ako v počítači. Vyberú vás stamodtiaľ, keď vás budú znova potrebovať, alebo rovno spláchnu?

Svedectvo o príhode. I stalo sa jedného, spred desiatich rokov večera, keď istý podnapitý člen neformálne chlastajúcej skupiny neskorých (one-skorených) postadolescentov, zadupávajúc dlažbu terasy jednej mestskej krčmy do slovenskej zeme želiezovského intravilánu, blabotavo vykrikoval: „Toto je Maďarsko!“ Po mŕmornom dohovaraní pocítil svoju

bejzbalovú pátku na vlastnom chrbte s výstrahou: „Južným smerom do zadku kopaný budeš, na štúrovskej kompe sa zastavíš!“ Smutnosmiešne.

Spor sa vyostreje. O viac než iba zákon o štátnom jazyku. Toto je kompetenčný spor. Bez medzinárodnoprávného krytia magyarországistov Bruselom. Ba, ešte o viac. Oni majú iredentistické, politické, autonomistické nároky s konečným cieľom odtrhnutia južných území Slovenska do stavu aspoň Viedenskej arbitráže a splynutím do Veľkého Maďarska vrátane prihraničných území naokolo.

Začala sa križiacka výprava bezzubých rytierov juhu na sever voči Slovensku. Zákon o štátnom jazyku maďarským politickým „šachistom“ vzal vežu. Nepríjemné. Potrebný je poradný a konzultačný orgán Fóra poslancov Karpatskej kotliny. A predhodnotenie taktiky a stratégie. Hľadanie nových a ďalších zámienok.

Známy záver Česko-slovenského pomlčkového a kompetenčného sporu: „Když se jim nelíbí, at' jdou!“ Šli sme. Bez územných nárokov. „Svoje si nedáme, cudzie nechceme!“

Trianon je nevratne prekrytý dôsledkami druhej globálnej vojny, generačnou obmenou protagonistov obojstrannej i podvodnej repatriácie, zmenou majetkových, sociálnych a politických pomerov, pádom železnej opony, trhovým hospodárstvom, voľným

obchodom, samostatnosťou Slovenska, Schengenom, zaručujúcim voľný pohyb osôb v celom jeho priestore.

Predošlé národnostné politiky stratili opodstatnenie a sú anachronizmom! Mimochodom i Csemadok. Česi a Maďari v „maďarskej veci“ už 16 rokov nemajú nič spoločné.

„Maďari se chtějí rozšiřovat odkudsi, kamsi, nevím až kam, v tom Slovákům dobře rozumím (Václav Klaus, STV1, 11.09). Vzápätí sa mu ako štátnikovi a diplomatovi zarosili okuliare. Zbytočne opravoval a korigoval. Freudova teória preriekntí nepustí. Je to vonku. Jedna už nie z prvých výstrah Maďarom. Alebo pred nimi? Maďarský poslanec v Európskom parlamente v uniforme Maďarskej gardy. Postupne sa zviditeľňujete. Svet vám začína rozumieť. Podobne sa svojho času vyjadril aj Simon Wiesental. Ostatní ďalší vývoj sledujú a zdržanlivo pozorujú. Európarlament predbežne do sporu medzi dvomi suverénnymi štátmi vstupovať nechce.

Slovensko so svojím okolím problémy nemá. Iba s Maďarmi. Maďarsko už takmer navôkol. Sólom Gašparovičovi: „Žili sme tu (na Slovensku) dvetisíc rokov. Vrátime sa.“

Slovensko rešpektuje stanovisko Knut Vollebaek(a). Nie sme „mladší bratia Maďarov, ktorých treba učiť európskym obyčajom“ (Balázs Péter).

Trianon, Viedenská arbitráž a Benešove dekréty sú nevratnou minulosťou. Zabudnime. Podajme si ruky. Slováci si toho vytrpeli až až. Stačilo. Venujme sa obchodu, vzájomnej kultúrnej výmene a tomu čo nás spája. Chceme už pokoj. Máme naň historické a morálne právo. Dosť svojich starostí a budúcnosť pred sebou. Sme vraj „národ holubič“. Možno. Radšej tomu neverte. A neskušajte nás.

Do hláv „mlčiacej a vyhýbavej väčšiny“ nevidno. Patril som k tej prvej. V dobrej viere. Dej sa posúva dopredu. I ja v nádeji očakávam dobré správy.

No, spánombohom.

Juraj Režo

OSPRAVEDLNENIE

V letnom vydaní našich novín na strane 22 vyšiel článok s názvom Prekročili svoj tieň... o rozhodnutí mesta oceniť dvoch pozoruhodných žiakov miestnych škôl. Z dôvodu nesprávneho pochopenia skutočných zámerov mesta došlo k ich dezinterpretácii v úvode článku a predstaveniu žiačky, na ktorú sa tento zámer nevzťahoval. Išlo o Hanku Szabóovú, ktorej, ako aj všetkým čitateľom, sa týmto ospravedlňujem.

Števo Hečko

Ak nepôjdeš dnes, zajtra môže byť neskoro!

Špeciálna kynologická záchranná služba (ŠKZS) Slovakia so sídlom v Nýrovciach existuje už tretí rok. Od svojho vzniku sa zúčastnila na mnohých pátracích akciách na Slovensku i v zahraničí. Za rok 2009 má na svojom konte najviac ostrých pátracích akcií zo všetkých záchranných služieb na Slovensku. V dňoch od 2. do 3. septembra v Hronovciach zorganizovala už III. ročník sústreďenia psovodov a psov záchrannárov. Otvoril ho generálny riaditeľ ŠKZS Slovakia Alexander Berek, ktorý na úvod požiadal prítomných, aby si minútu ticha uctili pamiatku nedávno tragicky zosnulých kolegov – záchrannárov pri banskom nešťastí v Handlovej. Potom privítal mnohých hostí, zástupcov inštitúcií, organizácií a partnerských záchranných kynologických služieb z Česka, Poľska, Maďarska i zo SR. Potom sa odovzdávali ocenenia zástupcom spolupracujúcich organizácií i sympatizantom a bola podpísaná zmluva so zástupcom generálneho sponzora – Peterom Bernátom, generálnym riaditeľom Chirošan, s. r. o., ktorému bolo udelené čestné členstvo v ŠKZS Slovakia.

Ako nám povedal Alexander Berek, ocenením pre SKZS je rešpektovanie ich záchrannárskej práce, čo dokazuje aj prítomnosť hostí - zástupcov Ministerstva vnútra SR, Policajného zboru SR, Civilnej obrany, Integrovaného záchranného systému Slovakia, Operačného strediska záchrannnej zdravotnej služby, Asociácie policajtov vo výslužbe i zástupcov mestských a obecných úradov. „Obrovským ocenením je to, že spoločnosť Chirošan, ktorá vyrába technické zariadenia do všetkých druhov sanitiek,

uznala, že ŠKZS Slovakia je hodná ich pomoci a stala sa naším generálnym sponzorom.“

ŠKZS Slovakia je dobrovoľnou organizáciou a bezplatne pomáha tam, kde o ich pomoc požiadajú. Len pred niekoľkými dňami sa na žiadosť Polície zúčastnili v lokalite Zlaté Moravce pátrania po 3 dni nezvestnej osobe. Podarilo sa im ju vypátrať v priebehu jednej hodiny, žiaľ, osoba už nežila.

„Každá akcia je dôležitá, pretože ide o ľudské životy. S tým do každej akcie nastupujeme. Ak

osobu nájdeme živú, sme radi, ak už hľadaná osoba živá nie je, pre rodinných príslušníkov je aj to pomoc,“ – hovorí Alexander Berek a dodáva: „Nerobíme to pre peniaze, ani pre seba. Vždy sa pozeráme na ľudí, ktorí potrebujú pomoc, ale tá sa im od nikoho iného nedostáva.

Ozajstný záchrannár musí mať osvojenú našu základnú myšlienku – Ak nepôjdeš dnes, zajtra už môže byť neskoro. Nie každý sa dokáže s touto myšlienkou stotožniť. Aj preto málo zo zakladajúcich členov v našej organizácii zotrvalo až do dnešných dní. Dlhú našu činnosť vyvíjali bez finančných prostriedkov, bez pomoci, každý do nej vkladal vlastné prostriedky. Ozajstný záchrannár sa prejavuje nielen cvičeniami, ale najmä účasťou na ostrých akciách – pri záchrane ľudských životov. A tie sa nedajú vyčíslť peniazmi...“

ŠKZS Slovakia nedávno začala pomáhať aj pri chorých, mentálne postihnutých a aktívne sa zapájať do ich liečenia, pričom už vykázala slušné výsledky. Okrem svojej činnosti budú rozširovať aj svoje pôsobenie o nové lokality.

(šh)

Na druhý deň sa za účasti záchrannárov zo štyroch štátov uskutočnila ostrá pátracia akcia po dlhodobo nezvestnej osobe z Hronoviec na žiadosť jej rodinných príslušníkov. Nezvestnú osobu sa, žiaľ, nájsť nepodarilo.

Bude plážový volejbal športom tohto storočia aj v Želiezovciach?

Je potešiteľné, že v Želiezovciach sa popri futbale, športe číslo jeden, zviditeľňujú i ďalšie športové odvetvia. Popri v nedávnej minulosti veľmi aktívnych šachistoch,

Dve najúspešnejšie trojice z posledného turnaja.

hádzanárkach a stolných tenistoch, je dnes rušno na tenisových kurtach, ale hlavne na dvoch pieskových volejbalových ihriskách v areáli Bowlingu, kde sa niekoľko skupín volejbalových nadšencov pravidelne venuje plá-

žovému volejbalu. V júni tohto roka usporiadali už štvrtý ročník turnaja BOWLING CUP a v septembri druhý ročník turnaja BABIE LETO zmiešaných družstiev trojíc. Je chvályhodné, že sme na spomenutých športových podujatiach mohli privítať súperov z Rimavskej Soboty, Nových Zámok, Šamorína, Štúrova, Levíc, Zlatých Moraviec a ďalších miest a obcí nášho regiónu.

Letné obdobie tohto roka bolo pre želiezovských plážových volejbalistov mimoriadne úspešné. Na turnaji v Rimavskej Sobote, za účasti tridsiatich zmiešaných družstiev, obsadilo prvé miesto (Monika Mihóková, Robert Mihók, Ajid Das) a tretie miesto (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Jozef Arvay). Prvé miesto obsadili naši plážoví volejbalisti i na turnaji v Dolnej Seči (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Jozef Arvay) a druhé miesto na turnaji v Hornej Seči (Monika Mihóková, Robert Mihók, Ajid Das). Veľkým úspechom bolo i tretie miesto na kvalitne obsadenom turnaji v Leviciach (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Jozef Arvay) a prvé miesto na poslednom turnaji 5. 9. 2009 v Želiezovciach (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Gabriel Grosz).

(jm)

V novej šachovej sezóne

Naše A družstvo hrá IV. ligu v Nitrianskom kraji. Okrem družstiev známych z vlaňajšej sezóny pribudli družstvá ŠK Bašta N. Zámky C (vypadli z 3. ligy), Lokomotíva Topolčany a Šach-Klub Močenok (postúpili z 5. ligy). Posledne menovaný mal zaujímavú cestu do 4. ligy. Potom, čo sa na krajskom šachovom zväze rozhodlo o rozšírení 4. ligy na 12 družstiev, hrali o voľné miesto so ŠK Dvory nad Žitavou, ktoré vlni vypadli zo 4. ligy. Močenok vyhral tesne 3,5:2,5 a postúpil z druhého miesta piatej ligy sever. Z tohto dôvodu majú Dvory nad Žitavou v 5. lige juh až štyri družstvá. Okrem nich sú v skupine zaradené 4 družstvá z Komárna, Kamenný Most, Pribeta, Svätý Peter a Bátorove Kosihy. Ako som spomínal v lete, naši hráči z Tekovských Lužian, ktorí prestúpili do Dvorov, chceli hrať práve túto vyššiu štvrtú ligu. Nepodarilo sa a môžu o postup znova bojovať. Tolko o piatej lige Sever a Juh.

S radosťou oznamujem vznik novej piatej ligy, skupiny Východ. Piata šachová liga sa znovu vytvorila v Levickom okrese. Hrajú ju družstvá Horné Turovce A a B, Vrábce B, Rybník, Čata, Jur nad Hronom, Levice C a D, Levice CVČ, Želiezovce B, Tlmače a skupinu na 12 družstiev dopĺňa Banská Štiavnica. Pôvodne sa rátaťo aj s družstvom zo Starého Tekova a so žiackym družstvom pod hlavičkou VJM Želiezovce alebo CVČ Želiezovce. Nakoniec sa naše družstvo nepodarilo prihlásiť včas k termínu žrebovania. Prečo? Nuž preto, lebo okolo tohto družstva bolo veľa nezodpovedaných otázok charakteru kto?, ako?, kedy? a začo? Liga sa už rozbehla a ako vieme, do idúceho vlaku sa už nastúpiť nedá. Možno sa to o rok podarí tak, ako nám to ukázali z CVČ Levice. Táto skupina východ sa bude hrať formou štyroch sústredení po tri zápasy. Prvé a tretie kolo v Leviciach. Druhé a štvrté so slávnostným vyhodnotením v Jure nad Hronom.

Všetkým hráčom prajem veľa vyhrajúcich partií. Nech Caissa (patronka šachu) stojí vždy pri Vašej šachovnici. MJ

Prvý ročník brokového dvojboja

Na pamiatku vlni zosnulého Štefana Molnára, najlepšieho výkonnostného strelca okresu, v sobotu 12. septembra usporiadal strelecký klub Brok Želiezovce I. ročník brokového dvojboja O putovný pohár mesta Želiezovce a memoriál všetkých bývalých športových strelcov a rozhodcov okresu Levice.

Súťaž otvoril primátor Pavel Bakonyi, ktorý pozdravil 24 strelcov, prihlásených od Žiliny, Martina až po Moču. Strieľalo sa na upravný skeet na oblúkovom strelisku 2x20 terčov a trap na batérii 2x25 terčov.

Najlepším strelcom sa stal Igor Nekoranec z Martina, ktorý z 90 možných zásahov dosiahol 82 a získal putovný pohár spolu s farebným televízorom a veľkým melónom. Druhý skončil so 79 zásahmi Lajos Árpád z Moče, ktorý vyhral športový bicykel. Tretí bol Peter Juhász z Ine, ktorý tiež dosiahol 79 zásahov a získal bicykel. 78 bodov dosiahol Marek Homola z Levíc, piatym so 77 zásahmi bol Michal Krchňavý z Hontianskych Moraviec.

Prekvapením bolo vyhodnotenie veteránov, strelcov nad 60 rokov. Najlepším veteránom sa stal dlhoročný reprezentant okresu a súčasný správca strelnice Ernest Kováč so 71 zásahmi, ktorý celkovo obsadil 10. miesto, 73-ročný Miroslav Sivčák zo Žiliny dosiahol o bod menej.

Vďaka manažérovi Ladislavovi Bodnárovi

dostalo prvých 15 umiestnených zaujímavé ceny. Hlavným rozhodcom bol Anton Zábudlý s tromi rozhodcami Ladislavom Laukom, Júliusom Csalom a Jozefom Hallerom. Zdravotnú službu zabezpečovala Wespa Želiezovce, technickú pomoc organizátor. Stravovanie a občerstvenie zabezpečil Ladislav Bodnár s Evou Kováčovou k úplnej spokojnosti zúčastnených, ktorí si mohli vybrať medzi kvalitným halászlé, špecialitou z diviaka alebo pečenou klobásou.

Súťaž vhodne zapadla do mestských dní i do želiezovských hodov. (text a foto. LV)

Ceny víťazom odovzdal Ladislav Bodnár s hlavným rozhodcom Antonom Zábudlým.

Vidíte blížni moji očami vašimi, alebo jedným okom plačem, druhým sa smejem

Druhú septembrovú sobotu popoludní (12. september 2009) som na Námestí sv. Jakuba jedným okom plakal, druhým sa smial. Smial sa, lebo to, čo predviedli, či skôr zatancovali Kincso a ich hostia na javisku, bolo fenomenálne. V toto popoludnie, a samozrejme počas výstavy diel Lászlóa Szűcsa i na krste knihy autorskej dvojice Zubčková-Polka, som bol hrdý na to, že som Želiezovečan.

Druhým okom som plakal, pretože na folklórny zázrak Kincso a ich hostí – slovami Eszter Juhászovej – nebola zvedavá ani desatina desiatiny obyvateľstva mesta. Predstavitelia mesta tam ani neboli, pričom noviny písali, že osud kultúry majú pred očami. Pred zatvorenými, to je isté. Faktom je, že kultúrneho koordinátora, prichádzajúceho s oneskorením a ešte viac meškavšieho viceprimátora privítal búrlivý potlesk. Na počesť dvoch odvážnych ľudí – nebáli sa vložiť si hlavu do tlamy folklórneho leva – dvíham svoj kavylový klobúk.

Poviem na rovinu. Počas smiechu jedným som druhým okom opäť plakal pri pohľade na málo toy-toyov a množstvo odpadov. Pretože z koruny tvorstva sa pomaly ale isto stane kat tvorstva. Pričom človek je úžasná bytosť. Pôsobí, tvorí, zveľaduje. Vo svojej pochabosti občas zabudne na to, že zatiaľ – ani blízko, ani ďaleko – nie je planéta, kam by sa dokázal presťahovať. Iba Zem obieha vo vesmíre ako materská loď, na chrbte s človekom. Náročný to kozmonaut, drahý náš. V záujme svojho pohodlia nepekne zneužíva svoju materskú loď. Ak bude takto pokračovať, z materskej časom urobí odpadkovú loď. Blížni moji, hodiny tykajú. Odpočítanie sa začalo.

Spoluobčania, Želiezovčania, priatelia!

Nezabudnite, že je úplne jedno, aké pozície zastávame počas nášho života, sme len prach a popol, a tak je to dobre.

Dezider Adamcsek (Dede Adams)

Želiezovské spomienky

Človek, ktorý dal Želiezovciam ráz mesta

V našom meste jednoznačne chýba ucelený komplex budov zo začiatku 20. storočia vytvárajúcich tak charakteristický ráz malomestečka. Ale pri podrobnejšom preskúmaní roztrúsených budov v centre mesta nachádzam evidentné stopy po cieľavedomom vytváraní rozumnej architektúry

stavená v rokoch 1928 až 1929 ako byt novovymenovaného náčelníka želiezovského okresu s rodinou. Táto úradná budova mala na východnej strane pri vstupe päťhrannú miestnosť, časť jedálne aj s vežičkou, ktorá bola počas druhej svetovej vojny poškodená (pozri foto) a obnovená už nebola. Len 20

dom na Jaromočnej ulici, dom Bodnárovcov, Szentiványovcov, či dom učiteľa Nemesa a mnohé ďalšie. Aj podľa vymenovaných stavieb sa dá vycítiť jeho kultivovaný a čistý spôsob cieľavedomej premeny nášho mesta.

Ing. Dobrovits v 30-tych rokoch požíval v meste

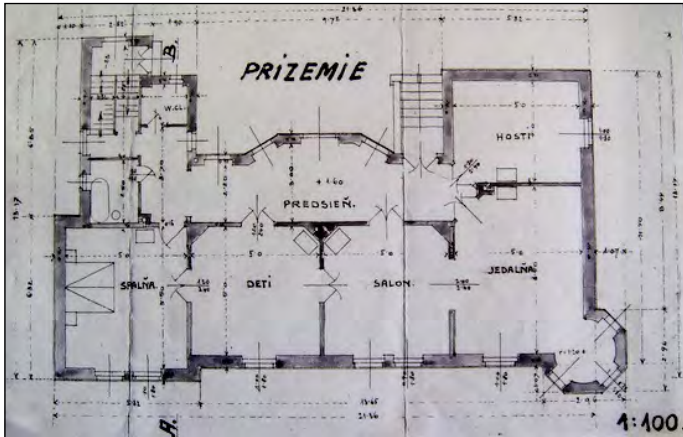
patričnú úctu. Bol vzdelaným a rozhladeným človekom. Osud mu doprial, že v našom meste sa dlho pošepkávalo, že má najkrajšiu dcéru v širokom okolí. Bola to Gita

Gitka Dobrovitsová

Pre svoju nevšednú krásu a organizačné schopnosti bola dlho dievčenskou pýchou nášho mesta. Mala nespočetné množstvo nápadníkov, dokonca aj z vyšších kruhov Levíc, či dokonca Bratislavy. Všetkých lákala jej krásu a súčasne i počestnosť.

V polovici 30-tych rokov do miestnej školy prišiel vysoký fešák – nový učiteľ, Ľudovít Csiba. Stačili dva plesy a jedna obaračková zábava a na jar sa už konala svadba. Gitka Dobrovitsová

Pôdorys bývalej budovy polície - vpravo dole vidno vežu, ktorá sa však nezachovala

z predvojnového obdobia. Práve stavebná odlišnosť týchto budov od dedinskej výstavby vytvára dojem mesta. Opakovane som pri svojom bádání narážal na už zabudnuté meno Ing. Michal Dobrovits - jeho plný titul znel: diplomovaný kultúrny a stavebný inžinier a úradne oprávnený zememerač. Bol to ozajstný tvorca premeny Želiezoviec, čo sa týka formy budov, z výzoru dediny na výzor mesta. Jeho naozaj aktívna doba v našom meste trvala od roku 1920 do 1940. Za týchto 20 rokov navrhol, nakreslil, vyprojektoval a dozeral na vybudovanie azda všetkých výrazných stavieb v predvojnových Želiezovciach. Za reformátskym cintorínom navrhol napríklad veľkolepé trhovisko s plnoorganizovaným systémom - s priestorom pre rožný statok, kone či ošípané. Boli tam tri studne, miesto pre povozy ako aj murovaná budova, v ktorej sa vydávali povolenia – čiže ceďulový dom. Celé trhovisko malo rozmery 206 x 136 metrov. Toto trhovisko je dnes už zastavané. Dodnes však stoja budovy naprojektované Ing. Dobrovitsom, nachádzajú sa v centre mesta a krásia Želiezovce. Spomeniem napríklad budovu bývalej Verejnej bezpečnosti, neskôr úradu práce na Mierovej ulici. Bola po-

metrov na sever od tejto budovy bola budova žalárniku a tesne za ňou, v priestoroch dnešného hasičského zboru, sa nachádzal mestský – okresný žalár. Komplex dopĺňala najväčšia úradná budova, ktorá stála približne na mieste dnešnej budovy MsÚ. Vtedy slúžila ako okresný úrad, neskôr ako tzv. Zimná poľnohospodárska škola. Ing. Dobrovits naprojektoval aj budovu bývalého pionierskeho domu, budovu maďarskej školy ale aj rodinné domy, napríklad dom JUDr. Pišného na Mierovej ulici, ktorý je už zbúraný, dom JUDr. Ungára a neskôr Križovičových

Organizátorky plesu kalikó z r. 1936

Dobrovitsová, toho času aktívna účastníčka všetkých kultúrnych aktivít v meste. Hrala, ale i organizovala divadelné predstavenia, zvolávala mestské tzv. kalikó plesy (kde ženy-organizátorky museli mať jednotné bodkované šaty).

– Csibová sa po 5 rokoch odsťahovala s manželom do Budapešti. Jej potomkovia a tým aj potomkovia Ing. Dobrovitsa - predvojnového formovateľa výzoru nášho mesta, doposiaľ žijú v hlavnom meste Maďarska.

Pavel Polka

Canisterapia v Novom domove

V rámci projektu Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych, IT a marketingových zručností pre zvýšenie kvality sociálnych služieb, spolufinancovaného zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia sa uskutočnilo v Novom

domove v Želiezovciach úvodné stretnutie klientov sociálneho domova s canisterapeutom Miroslavom Sujom a jeho dvomi psami, labradorom Clarkom a yorkširterierom Spikym. Riaditeľ Ivan Sklenka náš mesačník informoval o tom, že na projekt vo výške 204 087 € dostala inštitúcia finančný príspevok 170 003 €. Canisterapiu zaradili do projektu v rámci budovania sociálnych zručností – vytvárania individuálnych a skupinových programov.

Canisterapia (odvodené od latinského canis – pes) je jednou z foriem animoterapie. Využíva pozitívne pôsobenie psa domáceho na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka.

Uplatňuje sa hlavne ako pomocná psychoterapeutická metóda v situáciách, keď iné metódy nemožno použiť, alebo nie sú účinné. Kladie dôraz na riešenie psychologických, citových a sociálnych – integračných problémov. Pôsobenie na fyzické zdravie človeka je druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudzuje imunitu prostredníctvom psychiky.

Diplomovaný canisterapeut Miroslav Suja so svojimi psami zaujal klientov sociálneho domova. Niektorí sa zo začiatku k zvieratám stavali s rešpektom, ten však rýchlo upadol a nahradil ho priateľský vzťah, aj vďaka profesionálnemu prístupu terapeuta.

Blíži sa o canisterapii dočítať v budúcom čísle našich novín. (vk)

* Šport *

Róbert Gulyás (nar. Želiezovce, 30. 5. 1965)

Hlavnou prednosťou v jeho hráčskej kariére bola jeho výška, vďaka nej mal prehľad o celom ihrisku a napriek tomu, že najčastejšie nastupoval v obrane, mnohokrát trafil do siete súpera. Jeho najhodnotnejšou vlastnosťou bolo, že mimoriadne mal (a má) rád futbal. Vždy mal pevné miesto v základnej zostave, iba dvakrát bol vylúčený, ale nie za hrubosť. K futbalu si našiel cestu sám, rodičovský dom sa nachádzal blízko školského ihriska, ku ktorému cítil neodolateľný obdiv. Značnú časť svojho voľného času trávil tam a neskôr ho toto účtivé miesto úplne opantalo. „Prvým mojím ozajstným trénerom bol Viktor Virág v žiacom družstve. V dorasteneckom nás – okrem iných aj Petroviča, Petra Szalaiho, Janšíka, Júliusa Nyíróa, Eda Csudaiho – do čara futbalu zaúľal Alexander Szalai. Ako 17-ročný som sa stal členom tímu dospelých, účinkujúceho v I. A triede, kde som o majstrovské body bojoval

vysokú školu v Nitre, kde sa ako študent zúčastňoval zápasov akademických majstrovstiev. „V Olomouci sme sa zúčastnili barážových zápasov, kde som hral spolu s Moravčíkom, Hippom a Gajdošom. Na základe našich vynikajúcich výsledkov sme dostali pozvanie na svetový turnaj v Sarajeve, úrady však našu cestu neodobrili, dodnes neviem prečo.“ V tom čase bol trénerom v našom meste Rastó Vincúr, s ktorým Robo pravidelne cestoval. Nasledovala nečakaná obchádzka, keď s ním uzavreli zmluvu II-ligové Vráble. V priebehu dvoch týždňov ho však Želiezovčania „kúpili“ späť. Ročnú vojenskú službu absolvoval v Českom Krumlove, kde bol posilou družstva pôsobiaceho v okresnej súťaži. V Želiezovciach sa dostal po IV. ligu a v r. 1997 pokračoval v Ketí, kde odohral štyri krásne roky a po niekoľkých mesiacoch pôsobenia v Hronovciach navždy zavesil kopačky

Róbert Gulyás v zadnom rade štvrtý sprava

dok, možno ani neprehráme – vyhlasoval pred zápasom tréner. Nastúpili sme s tromi strednými obrancami, i tak sme prehrali 0:9.“

Jedenásť rokov robil v štátnych majetkoch ako mechanizátor, neskôr sa stal manažérom spoločnosti distribuujucej poľnohospodárske stroje. V súčasnosti robí to isté, ako podnikateľ. „Moja športová kariéra sa mohla vyvíjať aj lepšie, ale aj horšie. Nič neľutujem. Nikdy som sa nechcel blýskať vo futbale, radšej si robím

plány do civilného života. Ako poslanec som koordinátorom úseku infraštruktúry. Samozrejme, športové väzby som nepretrhol. Dali sme do poriadku telocvičňu v športovom areáli, právne sme vysporiadali činnosť športového klubu, zmodernizovali sme zavlažovací systém oboch ihrísk a zaobstarali sme novú kosačku. Dámce majstrovské zápasy si občasne pozriem. Som rád, že počas bicyklovania stretávam čoraz viac amatérskych bežcov.“ Prezradil, že neustále zápasí s nedostatkom času, veď pracuje viac ako 8 hodín denne. Jeho manželka vo voľnom čase športuje, jeho dcéra – stredoškolačka však neholduje podobným záujmom.

(ág)

FUTBAL

**Majstrovské zápasy
MŠK Želiezovce****V. liga - východ**

Veľké Lovce – Želiezovce 1:2 (1:1)
Barecz, Cziria
Želiezovce – Pribeta 7:1 (4:1)
Barecz 2, Cziria 2, M. Páchnik 2, Lauko
Komjatice – Želiezovce 6:2 (3:1)
Kokoška, M. Páchnik
Želiezovce – T. Lužany 3:2 (3:0)
Barecz 2, Lauko
Tvrdošovce – Želiezovce 3:0 (1:0)

Dorast IV. liga – juhovýchod

Horná Kráľová – Želiezovce 0:2 (0:1)
Dobias, Tóth
Želiezovce – Šamorín 2:1 (1:0)
Dobias, Varga
Šurany – Želiezovce 3:3 (1:1)
Tóth, Rotík, Herceg
Želiezovce – Ímeľ 10:1 (4:0)
Varga 6, Tóth 3, Rotík
Topolníky – Želiezovce 4:1 (3:1)

Starší žiaci, III. liga – juh

Tvrdošovce – Želiezovce 0:6 (0:4)
Mikes 3, Czajtányi 3
Želiezovce – Komjatice 3:2 (1:0)
Kozák, Mácsady, Heimlich
Bánov – Želiezovce 5:1 (3:0) M. Lakatos
Želiezovce – Šahy 3:0 (2:0)
Mácsady, Kozák, Kőteles
Želiezovce – Štúrovo 0:5 (0:3)

Mladší žiaci, III. liga – juh

Tvrdošovce – Želiezovce 3:1 (1:1) Szokol
Želiezovce – Komjatice 4:0 (1:0)
R. Szokol 2, Vais 2
Bánov – Želiezovce 0:3 0:1)
Páchnik 2, Speková F.
Želiezovce – Šahy 0:8 (0:3)
Želiezovce – Štúrovo 0:10 (0:5)

(nyf)

V prednom rade tretí sprava

po boku Beláka, Hanza a Pavla Líšku. Spomínam si na momenty, keď sme vybehli na trávnik spolu s Sulyanom, Krcsmérikom, Sokolom, Gabom Trnavszkým a samozrejme Kokoškom (ktorý, ako som nedávno čítal, ma naučil hrať futbal!). Neskôr som účinkoval s Krenčanom, Záhorským, Kosnovským, Kocianom, Bérešom a Jobkom,“ spomína si Róbert na začiatky. Neskôr nastúpil na

na klinec. Zaujímal sa aj o trénerskú dráhu, ale jeho pracovné povinnosti mu to nedovoľujú. „Najhravejšie tréningy držal Vincúr. Možno preto, že bol brankár a nemal rád tvrdú drinu. Vlasy nám však dupkom stáli, keď sme museli pretrpieť neľútostné cviky pod taktovkou Jana Matiaška.“ Ešte vždy má zimomriavky, keď si spomenie na chynoranský zápas. „Nebojte sa, bude tesný výsle-

Aktuálne termíny vývozu separovaného odpadu

Mestský úrad Želiezovce oznamuje občanom, že zber separovaného odpadu sa v tomto mesiaci uskutoční v dňoch: 26. októbra z rodinných domov časti Svodov a Mikula; 27. októbra z rodinných domov z ulíc: Záhradná, Hurbanova, Poľná, Fr. Kráľa, Orgovánová, Gorkého, Krátka, Tichá, Pionierska, Kossuthova, Kherndlova, Sacherova, Potočná, Vrbová, Školská, Štúrova, Jesenského, SNP (časť Želiezovce), Jarmočná a Cintorínska; 28. októbra z rodinných domov z ulíc: kpt. Nálepku, Ružová, Mierová, Železničná, Hviezdoslavova, Adyho, Dózsova, Fučíkova, Schubertova, Úzka, Tržná, Petőfiho, Lipová, Nezábudková, Brezová, Agátová, Tulipánová, Narcisová, Nová, Poštová, Sládkovičova, Jilemnického, Hronská, Jókaiho a Zlatnícka; 29. a 30. októbra z obchodov.

Mesto Želiezovce

Ul. SNP č. 2, 937 01 Želiezovce

v y h l a s u j e**Obchodnú verejnú súťaž na predaj**

nehnutel'ného a hnutel'ného majetku vo vlastníctve Mesta Želiezovce na základe schváleného uznesenia MsZ č. 163/2009 zo dňa 24.9.2009

Pozemok:

- evidovaný v katastri nehnuteľností Správy katastra v Leviciach na LV č. 1, katastrálne územie Želiezovce ako parc. č. 274/I. Pozemok s parcelným číslom 274/I sa nachádza v lokalite, ktorú ÚPN mesta označuje ako zmiešané územie (centrálna mestská zóna).

Súťažné podmienky záujemcovia môžu nájsť na webovej stránke Mesta Želiezovce www.zeliezovce.sk alebo vyžiadať na adrese: Mestský úrad, ul. SNP č. 2, 937 01 Želiezovce.

Kontaktná osoba: Mgr. Alžbeta Kádasiová – prednostka
Fax: 036/7713004, Tel.: 036/7711087
e-mail: alzbeta.kadasiova@zeliezovce.sk

Súťažné návrhy možno doručiť v lehote do 16.11.2009 do 11:00 hod.

v súlade so súťažnými podmienkami.

Mesto Želiezovce

Ul. SNP č. 2, 937 01 Želiezovce

v y h l a s u j e**Obchodnú verejnú súťaž na predaj**

nehnutel'ného a hnutel'ného majetku vo vlastníctve Mesta Želiezovce na základe schváleného uznesenia MsZ č. 164/2009 zo dňa 24.9.2009

Budova:

- administratívna budova súp. č. 14 na parc. č. 205/2, sociálna budova a dielne súp. č. 1213 na parc. č. 205/3, skladové priestory na parc. č. 205/3, katastrálne územie Želiezovce

Pozemok:

- evidovaný v katastri nehnuteľností Správy katastra v Leviciach na LV č. 1 ako parc. č. 205/1, 205/2, 205/3, katastrálne územie Želiezovce
- parcela č. 205/1 – záhrada, výmera 1620 m², parcela č. 205/2 – zastavaná plocha a nádvorie, výmera 177 m², parcela č. 205/3 – zastavaná plocha a nádvorie, výmera 658 m²

Súťažné podmienky záujemcovia môžu nájsť na webovej stránke Mesta Želiezovce www.zeliezovce.sk alebo vyžiadať na adrese: Mestský úrad, ul. SNP č. 2, 937 01 Želiezovce.

Kontaktná osoba: Mgr. Alžbeta Kádasiová – prednostka
Fax: 036/7713004, Tel.: 036/7711087
e-mail: alzbeta.kadasiova@zeliezovce.sk

Súťažné návrhy možno doručiť v lehote do 16.11.2009 do 11:00 hod.

v súlade so súťažnými podmienkami.

Deratizácia!

Mestský úrad Vás žiada o nahlasovanie výskytu hlodavcov na verejných priestranstvách z dôvodu prípravy celoplošnej deratizácie, ktorá prebehne od 26. do 30. októbra 2009. Výskyt hlodavcov je možné do 22. októbra 2009 nahlásiť telefonicky na t. č. 036/77 111 40, osobne v budove Mestského úradu v kancelárii č. 12 v čase úradných hodín, alebo mailom na adresu: alexander.toth@zeliezovce.sk
Upozornenie: Vlastníci, alebo užívatelia domov a podnikateľských objektov v zmysle VZN č. 6/2004 o ochrane životného prostredia mesta Želiezovce sú deratizáciu povinní vykonať od 26. do 30. októbra 2009.

Z dôvodu deratizácie upozorňujeme majiteľov psov na nebezpečenstvo možnosti otrávenia psa pri kontakte s návnadou, alebo uhynutým hlodavcom. Preto dbajte vo zvýšenej miere o vášho psa a podľa možnosti ho nepúšťajte z vôdzky v čase od 26. októbra do 30. novembra 2009.

MsÚ

Kronika - Krónika**Prišli na svet – Világra jöttök**

10. 9. Marko Parák (Želiezovce)

Sľúbili si vernosť – Házasságot kötöttek

5. 9. Štefan Šedivý (Želiezovce) – Gabriela Panáková (Dolná Súča), Peter Šrankota (Likavka) – Andrea Fehérová (Želiezovce), 12. 9. Peter Csontos (Želiezovce) – Martina Škarbová (Želiezovce), 18. 9. Roman Nagy (Želiezovce) – Zuzana Szunyoghová (Želiezovce), 19. 9. Tomáš Palečka (Želiezovce) – Tímea Šáriová (Želiezovce), 26. 9. Jozef Potocki (Želiezovce) – Marta Haluzová (Želiezovce), Csaba Pásztor (Šalov) – Klára Antalová (Želiezovce), 3. 10. Ladislav Széles (Pohronský Ruskov) – Jaroslava Stredová (Pohronský Ruskov)

Gratulujeme - Gratulálunk

50	Klára Danišová	24. 10.
Ildikó Csúvarová	Lotti Memerscheimerová	26. 10.
Ladislav Balog	Anna Břečková	27. 10.
Jozef Streda	Mária Pizúrová	28. 10.
Mária Szabóová	Alžbeta Tarová	29. 10.
Miroslav Čurgali	Erika Čerková	31. 10.
Helena Hubertová	70	
Klára Bekeová	Mária Trnavská	02. 10.
Tamara Pesekyová	Koloman Bencko	10. 10.
Žigmund Kozák	Ondrej Dulai	19. 10.
Oľga Sersenová	František Molnár	24. 10.
Dezider Čunka	Jozef Lacko	31. 10.
Pavol Zerinvári	80	
Margita Lászlóová	Mária Bakonyiová	07. 10.
60	Rozália Paráková	10. 10.
Zlatica Taligová	Amália Jančová	17. 10.
Anna Anyalaiová	Pavol Alakša	19. 10.
Štefan Mikloš	90	
Helena Péliová	Zuzana Eliadesová	27. 10.
Ludovít Petro		
Robert Straka		

Opustili nás – Elhunytak

5. 9. Júlia Bartová (Želiezovce, 76 r.), 7. 9. František Krištofoli (Želiezovce, 41 r.), 9. 9. Emil Rotík (Želiezovce, 61 r.), 10. 9. Ladislav Dóka (Želiezovce, 80 r.), 12. 9. Gizela Rózsová (Šalov, 91 r.), 20. 9. Irma Buknová (Bielovce, 71 r.), 24. 9. Judita Janišová (Levice, 89 r.), 25. 9. Gabriel Pečeňa (Želiezovce, 45 r.), 26. 9. Jolana Opavská (Želiezovce, 62 r.), Alexander Gubík (Želiezovce, 89 r.), 30. 9. Karol Peseky (Sikenica, 62 r.), 3. 10. Emília Mičjanová (Želiezovce, 85 r.), 1. 10. Júlia Vaneková (Želiezovce, 92 r.), 7. 10. Rozália Gubíková (Želiezovce, 86 r.)

Želiezovský spravodajca

Vydáva: Samospráva mesta Želiezovce

Číslo registrácie: EV 3292/09

Šéfredaktor: Ladislav Levický

Jazyková úprava: RNDr. Géza Horváth, Štefan Hečko

Kontakt: Mestský úrad Želiezovce, SNP 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Tlač: LVT Levice

Názory uverejnené v novinách nemusia odrážať stanovisko redakcie.

Zselízi Hírmondó

Kiadó: Zseliz Város Önkormányzata

Nyilvántartási szám: EV 3292/09

Főszerkesztő: Levický László

Olvasószerkesztők: RNDr. Horváth Géza, Štefan Hečko

Szerkesztőség: Zselizi Városi Hivatal, Sznf u. 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Nyomda: LVT Léva

A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Rybárske a chovateľské potreby – Horgászati és kisállattartási szaküzlet

Richard Varga
Petőfiho 7., Želiezovce
0915 956 588

Rozšírenie predajne o akvaristiku

- akváriá
- akvarijné rybky
- korytnačky
- akvarijné rastliny
- akvaristické potreby

Kínálatunk akvarisztikai kellékekkel bővült:

- akváriumok
- akvárium kishalak
- teknősbékák
- akvárium növények
- akvarisztikai kellékek

(09-46)

Ďakujeme všetkým kolegom, priateľom, susedom a známym, ktorí prišli na poslednú rozlúčku nášho drahého zosnulého

Štefana Mezölakyho.

Smútiaca rodina.

Köszönetet mondunk minden kedves rokonnak, kollégának és ismerősnek, akik elkísérték utolsó útjára drága halottunkat

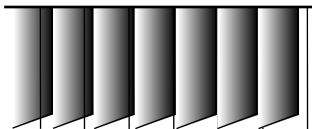
Mezölaky Istvánt

A gyászoló család.

(09-47)

Ž a l ú z i e▪ **Horizontálne a vertikálne látkové**

- exteriérové
- medziokenné
- interiérové

▪ **Protihmyzové sieťky**▪ **Silikónové tesnenie okien a dverí**▪ **Plastové zhrňovacie dvere**

(04-43)

LUNAP - NÉMETH 036/773 91 91 0905 42 00 44**Vykupujem starožitnosti
rôzneho druhu**

napr. nábytok (aj v poškodenom stave), obrazy, hodiny, porcelán, striebro, lustre, šable, bodáky a iné zbrane.

Platím v hotovosti.**036/622 35 96, 0903 439 094****Felvásárolok mindenféle régiséget**

pl. bútort (sérült állapotban is), képeket, órákat, porcelánt, ezüstöt, csillárokat, kardokat, szuronyokat és egyéb fegyvereket.

Készpénzben fizetek.

(04-3)

CHRYZANTÉMA ŽELIEZOVCE**Prečo platiť viac?****Pohreby už od 249 € (7501 Sk)**

Pohreby v cintorínoch

v Želiezovciach, Mikule, Svodove – 20% zľava
Bude našou veľkou ct'ou dôstojne sa postarať o
Vášho zosnulého

Miért fizetne többet?**Temetések 249 €-től (7501 Sk)**

Zselízen, Mikolán és Szódón 20% kedvezménnyel
Megtiszteltetés számunkra gondoskodni elhunyt szerettéről

Mikuláš Konopka**Chryzantéma****SNP 15****Želiezovce****Stála pohotovosť****Állandó készség****0915 667 413**

(09-28)

Pozvánka na zaujímavé podujatie

Slovenský rybársky zväz MO Želiezovce oznamuje, že dňa 10.10.2009 v sobotu so začiatkom o 8:00 sa uskutočnia na rieke Hron pri bitúnku v Želiezovciach tradičné rybárske preteky s medzinárodnou účasťou o „PUTOVNÝ POHÁR MO SRZ XIV. ročník“ s medzinárodnou účasťou pretekárov. Pretekov sa zúčastnia družstvá zo Slovenska, Maďarska a Srbska.

V čase pretekov sa bude podávať občerstvenie formou bufetu a to baraní guláš, pečená klobása, nealko- a alko- nápoje a čapované pivo! Srdečne vás milí občania pozývame na toto podujatie.

Výbor MO SRZ Želiezovce!**Dom kultúry pozýva – A művelődési otthon meghívja önt:**

26.10. – 12.11. Výstava neprofesionálnej fotografie Anikó Botta
– Botta Anikó amatőr fotográfus kiállítása

21.11.2009 II. Made in jazz & blues – Vystúpenie jazzových a bluesových skupín – Jazz és blues zenekarok fellépése

Predám záhradku za amfiteátrom. Tel. č. 036/771 20 69.

(09-48)

**Kníhkupectvo pri Mestskej knižnici
(☎7711000) ponúka:****Andresa Novosedlíková: Nesmiem to vzdáť**

Bratislava, Motýľ 2009, 8,27 €

Dokázali by ste v sebe objaviť silu na prekonanie bolesti po strate najdrahšej osoby? Tento a ďalšie romány pre ženy čakajú na Vás.

Kim Daviesová: Dieťa

Bratislava, Fortuna Libri, 29,84 €

Telesný, duševný a emocionálny vývoj dieťaťa, stravovanie, ochorenia, hry a ďalšie dôležité informácie pre rodičov.

Rosie Heywood: Veľké pátranie po dinosauroch.

Bratislava, Svojtko 2009, 6,61 €

Fascinujúce fakty o úžasných tvoroch, kde deti môžu pátrať.

kniznicazeliezovce@kredit.sk

**A Városi Könyvtár könyvkereskedésének
(☎7711000) ajánlata:****Ősi kultúrák végzete**

Debrecen, TTK 2009. € 9,26

Ókori talányok, Trója titka, Nagy Sándor, fáraók alkonya, kelta múlt vár rák e képes könyvben.

Nagy képes lexikon gyerekeknek

Budapest, Cser kiadó 2008. € 9,59

1500 szócikk, 1200 színes kép. Ideális kézikönyv gyerekeknek, amelyben választ találnak a bennük felmerülő kérdésekre!

BOCI BOCI TARKA

Budapest, Santos kiadó 2009. € 2,95

Sok szép mondóka gyermekeknek, sok szép kis leporellő kis kezeikbe.

Gulyás Róbert (szül. 1965. V. 30., Zselíz)

Játékosként fő erényének számított magassága, teljes kiterjedésében belátta a pályát, s annak ellenére, hogy általában védői szerepkört látott el, számtalanszor betalált az ellenfél kapujába. Legértékesebb tulajdonsága pedig az volt, hogy elképesztően szerette (és szereti) a focit. Mindig a kezdőcsapatban kapott helyet, kétszer jutott csak a kiállítás sorsára, de nem durvaságért. Saját magát vette rá a foci szeretetére, a szülői háztól mindössze néhány méterre volt ugyanis az iskolai pálya, amely ellenállhatatlan csodálatot keltett benne. Szabadidejének jelentős részét itt töltötte, később pedig e tiszteletet ébresztő hely teljesen hatalmába kerítette. „Az első igazi edzőm a kölyökcsoportban volt, és Virág Viktornak hívták. Az ifiben már Szalai Sanyi bácsi tárta fel előttünk a foci varázsát, ahol Petrovič, Szalai Peti, Janšík, Nyíró Gyuszi, Csudai Edo is csapattársaim voltak. Tizenhét évesen váltam a felnőtt együttes tagjává. Az I. osztályban közreműködő gárdában Belákkal, Hanzóval és Líška Palival küzdhettem a bajnoki pontokért. Előtörnek emlékezetemből azok a pillanatok, amikor Sulyannal, Krčmérikkel, Sokollal, Trnavszky

zselíziek „visszavásárolták” őt. Az egy éves tényleges katonai szolgálatot Český Krumlovban töltötte, és a járási bajnokságban szereplő csapat erőssége volt. Zselízen a IV. ligáig jutott el, és 1997-ben Érsekkétyen folytatta pályafutását, ahol négy szép évet húzott le, majd a néhány hónapos lekéri levezetés után harminchat évesen végleg szögbe akasztotta a futballcipőt. Bár érdekelte őt az edzői feladatok ellátása is, munkahelyi elfoglaltságai miatt ezt nem vállalhatta. „A legjátékossabb edzéseket Vincúr vezényelte le. Talán azért, mivel kapus volt, nem szerette a kemény gyakorlásokat. Égnek állt viszont a hajunk, amikor végig kellett szenvednünk Jano Matiaško kíméletlen fejlesztő gyakorlatait”. Még mindig a hideg rázza őt, amikor a kinorányi meccsre gondol. „Ne féljete, szoros eredmény lesz, lehet, hogy ki sem kapunk, jelentette ki a viadal előtt magabiztosan az edzőnk. Három középhádvéd-el léptünk pályára, és mégis 9:0-ra elnászpángoltak bennünket a vendéglátók”. A helyi állami gazdaságban tizenegy évet bírt ki gépesítőként, majd egy mezőgazdasági gépeket forgalmazó társaság menedzsere lett. Jelenleg hasonló

Gulyás Róbert a felső sorban balról a negyedik...

...jobbrol az ötödik

Gabival és természetesen Kokoškával (aki, mint nemrég olvastam, megtanított focizni!) futottam ki a zöld gyepre. Később együtt szerepelhettem Krenčannal, Záhorskýval, Kosnovskýval, Kociannal, Bérešsel és Jobkóval is” – idézi fel a kezdeteket Róbert. Később a főiskola következett Nyitrán, ahol hallgatóként az akadémiai bajnokság összecsapásain is pályára lépett. „Olmützben egy helyosztó mérkőzéssorozaton vettünk részt, Moravčíkkal, Hippel és Gajdošsal rúghattam a bőrt. Kitiűnő eredményeink alapján egy jeles szarajevói nemzetközi világversenyre kaptunk meghívást, az illetékes szervek viszont ezt, máig sem tudom milyen okból, megakadályozták”. Abban az időben a nyitrai Rasťo Vincúr látta el városunkban az edzői teendőket, akivel Robi rendszeresen együtt ingázott a két település között. Aztán egy különös kitérő történt, hiszen egy napon Robit a II. ligás verebelyiek igazolták le. Két héten belül azonban a

munkakörben magánvállalkozó. „A sportpályafutásom alakulhatott volna jobban is, de rosszabbul is. Semmit sem sajnállok. Sosem állt szándékomban a fociban csillogni, inkább a civil életben szövögettem terveket. Képviselőként jelenleg az infrastrukturális részleg elnöke vagyok. Természetesen a sporttal sem szakadt meg a kapcsolat. Rendbetettük a sportlétesítmény területén található tornatermet, jogilag is rendeztük a sportklub működését, korszerűsítettük mindkét pálya öntözését, modern kaszálógépet vásároltunk. A hazai bajnoki labdarúgó mérkőzéseket általában megnézem. Örömmel tölt el, hogy kerékpározás közben egyre több amatőr futóval, néha kocogóval találkozom”. Riportalanyom elárulta, hogy állandó időzavarban szenved, hiszen naponta nyolc óránál jóval többet dolgozik. Felesége a szabadidősportnak hódol, középiskolás lánya viszont nem sportol.

(ág)

FUTBALL

A zselízi csapatok bajnoki eredményei

V. liga - kelet

Velké Lovce – Želiezovce 1:2 (1:1)
Barecz, Cziria
Želiezovce – Pribeta 7:1 (4:1)
Barecz 2, Cziria 2, M. Páchnik 2, Lauko
Komjatice – Želiezovce 6:2 (3:1)
Kokoška, M. Páchnik
Želiezovce – T. Lužany 3:2 (3:0)
Barecz 2, Lauko
Tvrdošovce – Želiezovce 3:0 (1:0)

Ifjúsági csapat, IV. liga – kelet

Horná Kráľová – Želiezovce 0:2 (0:1)
Dobias, Tóth
Želiezovce – Šamorín 2:1 (1:0)
Dobias, Varga
Šurany – Želiezovce 3:3 (1:1)
Tóth, Rotík, Herceg
Želiezovce – Ímeľ 10:1 (4:0)
Varga 6, Tóth 3, Rotík
Topoľníky – Želiezovce 4:1 (3:1)

Diákcsoport – felső kat., III. liga – déli cs.

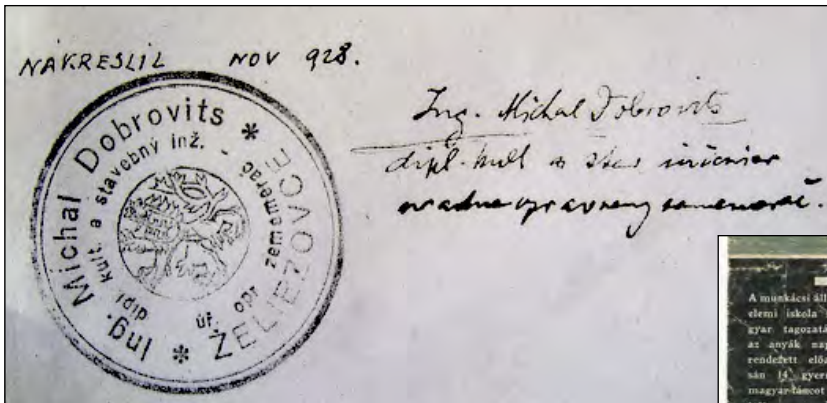
Tvrdošovce – Želiezovce 0:6 (0:4)
Mikes 3, Czajtányi 3
Želiezovce – Komjatice 3:2 (1:0)
Kozák, Mácsady, Heimlich
Bánov – Želiezovce 5:1 (3:0) M. Lakatos
Želiezovce – Šahy 3:0 (2:0)
Mácsady, Kozák, Köteles
Želiezovce – Štúrovo 0:5 (0:3)

Diákcsoport – alsó kat., III. liga – déli cs.

Tvrdošovce – Želiezovce 3:1 (1:1) Szokol
Želiezovce – Komjatice 4:0 (1:0)
R. Szokol 2, Vais 2
Bánov – Želiezovce 0:3 (0:1)
Páchnik F, Spekóvá F.
Želiezovce – Šahy 0:8 (0:3)
Želiezovce – Štúrovo 0:10 (0:5) (nyf)

Ízelítvi visszaemlékezések

Aki Zselíznek városi jelleget adott

Felül: Dobrovits Mihály hivatalos pecsétje

Jobbra: Tudósítás a zselízi kalió-bálról a Prágai Magyar Hírlapban

Vásáronkból egyértelműen hiányzik az a XX. század eleji épületegyüttes, amely sok településnek városi jelleget kölcsönöz. Ugyanakkor a város központjában találunk elszórtan olyan épületeket, amelyek tüzetesebb vizsgálata után ráakadunk a háború előtti időszakból származó tudatos városépítési elemekre. Városunk ezeknek az épületeknek köszönhetően kezdett eltérni a falusi jellegtől. Kutatásaim során ismételten találkoztam Dobrovits Mihály mérnök nevével, akinek a titulusa így szólt: diplomás kulturális és építésmérnök, járási földmérő. Ő állt Zselíz képmének változása mögött, neki köszönhető, hogy a falusi jelleg városivá módosult. Zselízi tevé-

kenységének legaktívabb időszaka 1920 és 1940 között volt. Két évtized alatt ő tervezte, rajzolta, mérte ki és felügyelte csaknem az összes meghatározó épület építését. A református templom mögött például nagyszabású, teljes szervezésű piacteret tervezett, ahol szarvasmarha-, ló- és disznóvásár is folyt. A területen három kút, fogatleállító hely és az engedélyek kiadására szolgáló téglalapú épület, ún. cédulaház is volt. A piactér mérete 206 x 136 m volt. Mára ezt a területet már beépítették. A városközpontban azonban máig megmaradt néhány Dobrovits által tervezett épület, amelyek szépítik Zselíz központját. Említsük meg például a volt rendőrség, majd munkügyi hivatal épületét a Béke

utcabán. 1928–29-ben épült mint a zselízi járás újonnan kinevezett járásparancsnokának és családjának lakása. A középület keleti bejáratánál egy ötszögletű helyiség állt, ahol az étkező volt, felette egy kis toronnyal, ez sajnos a háború után nem maradt fenn. Ettől alig 20 méterre északra volt a városi börtönőr lakása, mögötte, a tűzoltóállomás helyén volt a városi és járási börtön. Az épületegyüttest kiegészítő legnagyobb épület, amely a mai városháza helyén állt, akkoriban járási hivatalként szolgált, később itt volt a téli mezőgazdasági

iskola. Dobrovits
mérnök tervezte
többek közt a volt
pionírház, a magyar
alapiskola épületét,
de pl. dr. Pišný ma
már nem létező

a városban. Színházi előadásokat szervezett, és szerepelt bennük, szervezte az ún. kalikó bálokat (amelyekben a női szervezők egysége, pöttös ruhát viseltek). Szépsége és szervezői adottságai révén városunk női büszkesége

családi házat is a Béke utcában, dr. Ungár, később Križovičák házat a Vásár utcában, Bodnárék, Szentiványiék vagy Nemes Jenő tanító házat. A fentiekből is érezhető a tervezőnek a városkép megváltoztatására tett kulturált igyekezete. Dobrovits mérnök a 30-as években nagy tiszteletnek örvendett a városban. Művelt, tájékozott ember volt. A sors is kegyelte, a városban azt beszélték, hogy neki van a legszebb lánya a környéken. Dobrovits Gita akkoriban minden kulturális kezdeményezésből kivette részét

volt hosszú ideig. Sok udvarlója akadt, akár lévai, akár pozsonyi magasabb körökből, akiket szépsége és tisztessége egyaránt vonzott. A 30-as évek derekán egy magas szépfiú – Csiba Lajos – érkezett tanítani a városba. Két bál és egy szüreti mulatság elég volt, és tavasszal már megtartották az esküvőt is. Csibáné Dobrovits Gitka 5 év után férjével együtt elköltözött Budapestre. Utódaik, így tehát a háború előtti városépítő Dobrovits mérnök utódai is Budapesten élnek.

Polka Pál

A szelektív hulladék elszállításának időpontjai

A Zselízi Városi Hivatal értesíti a lakosságot, hogy az osztályozott hulladékot a következő napokon fogjuk begyűjteni:
Szódóról és Mikoláról október 26-án.

A következő utcából: Kert, Hurbán, Mező, Fr. Král', Orgona, Gorkij, Rövid, Csendes, Úttörő, Kossuth, Kherndl, Sacher, Patakparti, Füzfa, Iskola, Štúr, Jesenský, Sznf (a zselízi rész), Vásár és a Temető utcából október 27-én.

A Nálepka, Rózsa, Béke, Vasút, Hviezdoslav, Ady, Dózsa, Fučík, Schubert, Piac, Petőfi, Hársfa, Nefelejcs, Nyírfá, Akácfa, Tulipán, Nárcisz, Új, Posta, Sládkovič, Jilemnický, Garam, Jókai, Ötvös utcákból és a Szoroskából október 28-án.

Az üzletekből október 29-én és 30-án.

A gyűjtést mindig reggel 8 órakor kezdjük, ezért kérjük Önöket, hogy időben tegyék ki zsákjaikat a házuk elé. Továbbá, kérjük, hogy a zsákokat ne kössék be.

A szépséges Dobrovits Giti

A strandröplabda az évszázad sportja lesz Zselízen is?

Örvendetes, hogy Zselízen az első számú sport, a futball mellett további sportágak is előretörnek. A közelmúltban a nagyon aktív sakkozók, kézilab-

A felvételen az utolsó torna legsikeresebb csapata.

dás lányok és asztaliteniszezők mellett manapság mozgalmasak a teniszpályák környékei is, és főleg a Bowling területén található két strandröplabdapálya, ahol néhány röplabdarájongó csapat rend-

szeresen strandröplabdázik. Idén júniusban már a negyedik évfolyamát rendezték meg a BOWLING CUP tornának, szeptemberben pedig a BABIE LETO (vénaasszonyok nyara) torna második évfolyamát, háromfős vegyes csapatokkal. Dicséretre méltó, hogy az említett sporteseményeken Rimaszombat, Érsekújvár, Somorja, Párkány, Léva, Aranyosmarót és régióink további városainak csapatait fogadhattuk.

Az idei év nyári időszaka a zselízi strandröplabdásoknak rendkívül sikeres volt. A rimaszombati tornán 30 vegyes csapat közül az első (Mihók Mónika, Mihók Róbert, Ajid Das) és a harmadik helyen végeztek (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Jozef Arvay). Az első helyet szereztek meg strandröplabdásaink az alsószecei tornán is (Mihók Mónika, Mihók Róbert, Ajid Das). Nagy sikert jelentett a lévai tornán elért harmadik hely is (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Jozef Arvay) és az utolsó, szeptember 5-i zselízi tornán megszerzett elsőség is (Anna Matiašková, Ján Matiaško, Grosz Gábor).

(jm)

Sörétlövő-verseny Zselízen

A tavaly elhunyt Molnár István – a járás egykor legjobb lövésze – emlékére szombaton, szeptember 12-én a zselízi Brok lövészegylet megszervezte a Zselíz város vándorserlegéért kiírt sörétlövő-verseny első évfordulóját, valamint a Lévai járás volt lövészeinek és döntőbíróinak emléktornáját.

A versenyt Bakonyi Pál nyitotta meg, üdvözölve a 24 résztvevőt, akik az ország számos pontjáról (Zsolna, Túróscentmárton, Dunamocs stb.) érkeztek. A lövészek módosított skeetlövészetben 2x20, trapplövészetben 2x25 korongra lőttek.

A legeredményesebb versenyző a túrócsentmártoni Igor Nekoranec lett 82 találattal a lehetséges 90-ből, aki a vándorserleg mellett színes televíziót és egy nagy dinnyét nyert. A második a dunamocsi Árpád Lajos 79 találattal, ő kerékpárt vihetett haza. A harmadik helyen az innyeai Peter Juhász végzett szintén 79 találattal, és ugyancsak kerékpárt nyert. A további sorrend: 78 ponttal a lévai Marek Homola a 4., 77 találattal a hontmaróti Michal Krchňavý az 5. helyen végzett.

Meglepetést szerzett a 60 éven felüli veteránok versenye. Ebben a kategóriában a hazai Kováč Ernő diadalmasodott 71 ponttal, aki az összesített versenyben a 10. helyet szerezte meg, a 73 éves zsolnai Miroslav Sivčák egy ponttal kevesebbet ért el.

Bodnár Lászlónak, a versenymenedzsernek köszönhetően az első 15 helyezett tárgyi ajándékban részesült. A fő versenybíró Anton Zábudlý volt, akinek segítségére volt Lauko László, Csala Gyula és Haller József. Az egészségügyi ügyeletet a Wespá, a műszaki segítséget a szervező látta el. Frissítőkről és ebédéről Bodnár László és Kováč Éva gondoskodott a résztvevők nagy meglegedésére, akik halászlé, vad-dissznópörkölt és sült kolbász között válogathattak. A verseny méltó kiegészítése volt a városi napoknak és a zselízi búcsúnak.

A győzteseknek Bodnár László és Anton Zábudlý adta át a díjat.

(kép és szöveg: LV)

Kezdődik az új sakkidény

A csapatunk a Nyitrai kerületben IV. ligát játszik. A tavalyi szezonból ismert csapatokon kívül az érsekújvári Bašta sakkklubbal (kiestek a III. ligából), a tapolcsányi Lokomotívával és a močenoki sakk-klubbal (felkerültek az V. ligából) gyarapodott a bajnokság. Az utóbb említettnek érdekes volt az útja a IV. ligába. Miután a kerületi sakk-szövetségben eldöntötték, hogy 12 csapatra bővíti a IV. ligát, a fennmaradó helyért a IV. ligából tavaly kiesett udvardi sakk-klubbal játszottak. Močenok szorosán, 3,5:2,5 arányban nyert, és továbbjutott az északi V. liga második helyéről. Ebből az okból van az udvardiaknak a déli V. ligában négy csapatuk. Rajtuk kívül a csoportban négy csapat szerepel még Komáromból, továbbiak Kőhídigyarmatról, Perbetéről, Szentpéterről és Bátorkeszről. Mint ahogy arról nyáron is említést tettem, Nagysallóban játszó játékosaink, akik átléptek az udvardi csapatba, éppen a magasabb 4. ligában szerettek volna szerepelni. Ez nem sikerült, s ismét harcolhatnak a továbbjutásért. Ennyit az északi és déli V. ligáról.

Örömmel számolok be az V. liga újonnan megalakult csoportjáról, méghozzá a keletiről. Az V. sakk-liga újból megalakult a Lévai járásban. A következő csapatok játszanak benne: Felsőtúr A és B, Verebély B, Rybník, Csata, Garamszentgyörgy, Léva C és D, a lévai szabadidőközpont, Zselíz B, Tolmács, és a 12-es keretet Selmečbánya egészíti ki. Eredetileg az óbácsi csapattal és a zselízi magyar alapiskola vagy a zselízi szabadidőközpont nevében induló tanulócsapattal is számoltak. Végül is a mi csapatunknak nem sikerült időben, a sorsolás időpontjáig bejelentkeznie. Miért? Mert e csapat körül sok volt a megválaszolatlan kérdés: pl. ki, hogyan, mikor, mennyiért? A liga már megkezdődött, s mint tudjuk, a zakatoló vonatra már nem lehet felszállni. Lehet, hogy egy év múlva sikerül, mint a lévai szabadidőközpont esetében is. A keleti csoport négyes csoportokban, három-három mérkőzést játszik majd. Az első és a harmadik forduló Léván, a második és negyediket az ünnepélyes kiértékeléssel együtt Garamszentgyörgyben.

Minden játékosnak sok nyert partit kívánok. Caissa (a sakkosok védőszentje) álljon a sakkasztaljuk mellett!

MJ

Látjátok feleim szemetekkel, avagy az egyik szemem sír, a másik meg nevet

Őszelő második szombatjának délutánján (2009. szeptember 12.), a Szent Jakab téren az egyik szemem sírt, a másik meg nevetett. Nevetett, mert amit a Kincső és vendégei előadtak – vagy inkább eltáncoltak – a színpadon, az valami csodálatos volt. Ezen a délutánon – no meg Szűcs Laci műveinek kiállításán, s a Zubčková-Polka szerzői vegyespáros könyvének keresztelőjén – büszke voltam arra, hogy zselízi vagyok.

A másik szemem sírt, mert a Kincső és vendégei folklór csodájára – Juhász Eszter szavaival – a város lakossága tíz százalékának a tíz százaléka sem volt kíváncsi. A város képviselői meg ott sem voltak, pedig azt írta az újság, hogy szem előtt tartják a kultúrát is. Becsukott szem előtt, az biztos. Tény, hogy a később érkező kultúrkoordinátort, és az utána jövő alpolgármestert is tapsvihar köszöntötte. A két bátor ember tiszteletére – nem féltek betenni a fejüket a folklóröröslán szájába – emelem árvalányhajás kalapom.

Megmondom az őszintét. A másik szemem nevetése közben az egyik szemem a kevés toy-toy és a sok hulladék láttán újra sírni kezdett. Mert a teremtés koronájából lassan, de biztosan a teremtés hóhéra lesz. Pedig csodálatos teremtmény az ember: Hat, alkot, gyarapít. Gyaroltságában néha megfélemezik róla, hogy egyelőre – sem közel, sem távol – nincs olyan bolygó, ahova át tudna települni. Egvedül a Föld kering az űrben mint egy anyahajó, hátán az emberrel. Igényes egy űrhajós a drága. Kényelmének érdekében csúnyán kihasználja az anyahajóját. Ha így folytatja, az anyahajóból idővel szemeteshajót kovácsol. Feleim, az óra ketveg. A visszaszámítás elkezdődött.

Polgártársak, zselíziek, barátaim!

Ne feledjétek, hogy teljesen mindegy, milyen pozíciókat töltünk be életünk folyamán, csak por és hamu vagyunk, és ez így van jól...

Adamcsek Dezső (Dede Adams)

Írjuk, mondjuk helyesen!

Nyelvi kontaktusok

(„Fésületlen” gondolatok Misad Katalin könyvének ürügyén)

Rovatunkban még sohasem vállalkoztunk könyvismertetésre. Pedig már eddig is megtehettük volna. Hiszen – hogy csak szlovákiai magyar szerzőkről szóljak – *Jakab István, Lanstyák István és Mayer Judit* könyvei is megérdemelnék a bemutatást. Szabó Mihály Gizella írásaiból is idézhetnénk rovatunkban. Misad Katalin könyve (**Nyelvi kontaktusok**. Szlovákiai magyar vonatkozású alkalmazott nyelvészeti tanulmányok. Liliium Aurum, Dunaszerdahely, 2009) azonban rovatunk számára nemcsak azért érdekes, mert nemrég (mondhatnánk: most) jelent meg, hanem azért is, mert tíz tanulmányából az egyik épp a szlovákiai magyar sajtó helyesírásával foglalkozik (Standardtól eltérő helyesírási formák a szlovákiai magyar nyelvű sajtóban). Csupán a fejezetcímek felsorolásával meggyőződhetünk róla, hogy a Zselízi Hírmondó nyelv művelő rovata valószínűleg nem jár tévúton. Rovatunk indulása óta szinte minden olyan jelenséggel foglalkoztunk, amelyet Misad Katalin is fontosnak tart. Az említett tanulmány fejezetcímei: *Az intézménynevek; Rendezvények nevei; A földrajzi nevek; Ünnepek, emlénapok nevei; Díjak, kitüntetések nevei; A külön- és egybeírás sajátos példái a szlovákiai magyar sajtóban; Az írásjelek használata*.

A példaanyag forrásjegyzékében nem szerepel lapunk neve. Tehát mondhatnánk: a szerző a standardtól eltérő helyesírási formákat nem a lapunk olvasása közben észlelte. A

Hírmondó több számát átlapozva meg kellett állapítanom, hogy a helyesírás szemszögéből nézve nem tartozunk a legrosszabbak közé; a tanulmányban kifogásolt helyesírási formák írásainkban nagyon ritkán fordulnak elő. Persze, elválasztási hibák, kisebb-nagyobb sajtóhibák mindig akadnak, de ezek *nem tudatosak*.

Számos szlovákiai magyar sajtótermék kerül a kezembe. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a rendszerváltást követően a korábbinál szélesebb lett a szakadék a jól és a gyengén szerkesztett lapok között. Ennek két oka lehet. Az egyik, hogy a számítógépek elterjedésével ma már mindenki „nyomdakész” szöveget gyárt, sokszor a legelemibb szövegszerkesztési szabályok ismerete nélkül. (Korábban a kézzel írt vagy a legépelt kéziratot szakképzett szerkesztők és tördelők öltöztették nyomtatásra méltó formába.) A másik, hogy ma már nagyon kevés lap alkalmaz nyelvi szerkesztőket. Országos terjesztésű újságokban, folyóiratokban is tapasztalhatjuk, hogy az írások a szerzők által elküldött formában jelennek meg mindenféle javítás nélkül. Ezért ugyanabban a lapban sokszor kontár módon szerkesztett írások kerülhetnek a kifogástalanul szerkesztettek mellé. Rovatunkban már szóltam róla, hogy a cikkírók nagy többsége tudomást sem vesz arról, hogy a törtvonal nem helyettesítheti a zárójelet, hogy az idézőjel nem ugyanolyan a magyar szövegben, mint a szlovákban,

hogy a kötőjel, a gondolatjel és a nagyköötőjel írásainak szabályait ugyanúgy rögzíti a Magyar helyesírás szabályzata, mint – mondjuk – a tulajdonnevek írását. Úgy látszik, azt ma már az „írastudóktól” sem várhatjuk el, hogy tudják: magyar szövegben a mérőszám és a százalékkal között nincs szóköz (5%), a szlovákban viszont kötelező (5 %). Pedig a régi szerkesztők, tördelők ezt is tudták!

A rossz helyesírással írt, igénytelenül szerkesztett sajtótermékek igénytelen olvasót nevelnek. A fordítottja – sajnos – nem egyértelműen igaz. Az igénytelen olvasó sokszor észre sem veszi a különbséget. De ha rendszeresen jól megírt és jól leírt szöveget lát, akkor talán idővel megtanulja, mi a helyes. Az igényes, „jó szemű” olvasót pedig egyenesen felháborítja a nagy nyilvánosság elé kerülő szakmai tudatlanság.

Könyvében Misad Katalin „csupán” közreadja tapasztalatait, felsorolja a sajtótermékekben fellelt „standardtól eltérő” helyesírási formákat. Nem minősít, nem bírál, nem dorgál, de észrevétlenül utat mutat: cikkíróknak, fordítóknak, szerkesztőknek. Azoknak, akik igénylik a „helyeset”. Tanulmányaival nem szeretné a tanácsadó szótárakat, a Magyar helyesírási szabályzatot vagy a Gramma Nyelvi Irodát (amelynek maga is belső munkatársa) pótolni, „csupán” felhívja – ugyancsak észrevétlenül és talán nem is tudatosan – ezek használatára az érintettek figyelmét.

Horváth Géza

legyenek naivak. Nekik nincs önökre szükségük. Kiszámították. Számukra csak könnyen megfogható, manipulálható és kihasználható (láthatóan kihasználts és kiprovokált) politikum. Az önök vezetői önöket, sem az önök gyermekeit táplálni nem fogják. Csak kihasználják. Az első sorban. Aztán eldobják a kukába. Mint a számítógépen. Kiszedik onnan, ha újra szükségük lesz önökre, vagy egyenesen törlik? Tanúságtétel egy esetről. S történt egyszer, egy tíz évvel ezelőtti estén, amikor is egy nem formálisan piáló csoport bizonyos ittas tagja, beletaposva egy városi kocsmá teraszának padlóját a zselízi szlovák földbe, elrikkantotta magát: „Ez itt Magyarország!” A hiábavaló lelkibeszéd után megérezte saját baseball ütőjét a saját hátában a fenyegetéssel: „Déli irányban leszel fenékbe rúgva, a párkányi kompig meg sem állsz!”. Tragikomédia.

Az ellentét fokozódik. Többről van itt szó, mint a nyelvtörvény. Ez hatalmi ellentét. Brüsszeli nemzetközi jogi alap nélkül. Sőt, annál is több. Nekik irredenta, politikai, autonóm követeléseik vannak azzal a végcélal, hogy Szlovákia déli területeit elszakítsák legalább a bécsi döntés szintjére és bekebelezék Nagy Magyarországba, beleértve a környező határmentéket is.

Megkezdődött a déli fogatlan lovagok keresztes háborúja észak felé, Szlovákia ellen. A nyelvtörvény

a magyar politikai sakkozónak elvette a bástyáját. Kellemetlen. Szükséges a Kárpát-medencei Magyar Képviselő Fórumának tanácsadó és konzultációs szerve. És a taktika és stratégia ártértékelése. Új és további ürügek keresése.

A cseh–szlovák hatalmi ellentét ismert végszava: „Ha nem tetszik nekik, hát menjenek!” Mentünk. Területi igények nélkül. „A magunkét nem adjuk, idegent nem akarunk!”

Trianon visszafordíthatatlanul védett a második világháború következményeivel, a protagonisták nemzedékváltásával, mindkét irányú és család útján véghezvitt kitelepítésekkel, a vagyoni, szociális és politikai arányok megváltozásával, a vasfüggöny eltűnésével, a piacgazdasággal, szabad kereskedelemmel, Szlovákia önállósulásával, Schengennel, a térségben való szabad mozgás lehetőségével.

Az előző nemzeti politikák elvesztették lényegüket és idejélműltak! Mellesleg a Csemadok is. A cseheknek és a magyaroknak „magyar dolgokban” 16 éve már semmi közük egymáshoz.

„A magyarok terjeszkedni szeretnének valamerre, nem tudom, hová, ebben megértém a szlovákokat.” (Václav Klaus, STV1, szeptember 11.). Mint államfőnek és diplomatának nyomban bepárasodott a szemüvege. Főlösegesen javított és korrigált. Freud elmélete szerint nincs véletlen elszólás. Ez kijött. Már

nem az első magyar fenyegetettség. Magyar képviselő az Európai Parlamentben nyílas uniformisban. Fokozatosan láthatóvá válnak. A világ kezdi érteni önöket. Az ügyben egykor megszólalt már Simon Wiesenthal is. A többiek a fejleményeket figyelemmel kísérik és óvatosan figyelnek. Az Európai Parlament két szuverén állam ellentétébe nem akar beleavatkozni. Szlovákiának a környezetével nincs baja. Csak a magyarokkal. Magyarország már szinte mindenütt. Sólyom Gašparovičnak: „Itt éltünk (Szlovákiában) kétezer évig. Visszajövök.”

Szlovákia respektálja Knut Vollebaek álláspontját. Nem vagyunk Magyarország kistestvére, akiket tanítani kell az európai szokásokra (Balázs Péter).

Trianon, a bécsi döntés, a Beneš dekrétumok a visszatérhetetlen múlt. Felejtsük el! Adjunk kezét! A szlovákok sokat szenvedtek. Elég volt. Tördeljünk a kereskedelemmel, a kölcsönös kultúrával s mindazzal, ami bennünket összeköt. Nyugalmat akarunk. Történelmi és erkölcsi jogunk van rá. Elég a gondunk, a jövő előttünk. Állítólag „galambnemet” vagyunk. Lehet. Ezt inkább ne higgyék el! És ne tegyenek próbára!

A „hallgató és kitérő többség” fejébe nem lehet beleláttni. Az elsőkhöz tartozom. Jó értelemben. A világ előre halad. S én is reménykedve várom a jó híreket. Na, Isten áldja!

Juraj Režo

Háromszáz nyelvész

Gašparovič „Nemzetien gondolkodom, szociálisan érzek!”-je (alkalmas pólóra, hajpántra, bőröndre) egyszerűen siralmas, mint az elavult Magyarok a Duna mögé! vagy az Anička által újraéledő „A szlovák nyelvet nem adjuk!” és „Szlovákiában szlovákul!”. A „nemzethű politikusi” tanítónő hitelét, Slotával együtt szégyent hoznak, „elrendezte” a „nyelvészek felhívásával (!)” (SME, szeptember 12.), egy csomó hibával a szövegben. Milyen lehet egy geológus helyesírása?

A Levitex egykori technológusa szintén politikus. Duray Slota szakmai kollégája. Szlovákul nehézkes kifejezéssel.

A politikában elhatalmasodik a politológiai, ismereti és nyelvi analfabetizmus. Szlovákiában verbális durvaság uralkodik. Slota legtöbb választóját ez nem érdekli, egy részüknél pedig tapsot vált ki. A politikai ellenfelek mindkét oldalon mérgezik és szennyezik a társadalmi környezetet. Rendszerint érvényes, hogy „Amilyen a választó, olyan a politikus.” Csáky Pál is elbújik a nyelvészek mögé.

A nyelvtudomány, a politológia (!) és a történelem apolitikus tudományok. A história változó politikum. Nem tudomány, hanem metatextus (szöveg a szövegről). Azt a „közöset” pedig kitömik szivacs-sal. Már ha lesz.

A nyelvészek a nyelvtörvényt nyelvileg-stilisztikailag módosíthatják és hozzájárulhatnak a jelentős részek (ha úgy tetszik, Csáky szerint „gumi” paragrafusok) eltávolításához. A tárgyilagos megfogalmazás a törvényhozókat illeti. Ez a közreműködés nem létezik így vagy úgy. Nincsenek megszólított vagy érintett szubjektumok.

Az egyén (tudós) a kész termékkel kapcsolatban foglalkozhat polgári állást, amely tartalmazhat politikai aspektust is. Mint ahogy én, nem tudós is. Vagy mint az egyházfi. Mindannyian jogosultak vagyunk véleményünk kinyilvánítására, a társulásra, a gyűlekezésre és a petíciók írására. Talán ez minden. Az említett politikuskok tévednek a dolgok ismeretének hiánya miatt. Nem az én (!) problémám. Na.

Belousovovának azt ajánlanám, hogy keltse fel valamely nyelvész szeretetteljes figyelmét, nemcsak mint özvegy, hanem főleg mint alkotmányos tényező, a nyelvi tanácsadó szerepében polgári mintaként írjon pár tollbamondást az illető hathatós segédletével, tanulmányozza a szlovák tankönyveket, és olvasson sokat. Ez rendszerint segít. Na.

Nem gondolkodom nemzetien. Nem érzek szociálisan. Gazdaságilag nyilvánulok meg, szociálisan, lelkileg és kulturálisan, sajátosan egyéni szükségleteim, érdeklődésem és lehetőségeim szerint, mint egy önálló személy – polgár.

Olcso külföldi vásárlásokra nem járok. Nem tenne boldogabbá. Megelégszem a szerényebb hazai vásárlással. Nem panaszkodom Brüsszelben, Strassbourgbán, s az amerikai kongresszusban sem.

A fagylaltost és a régiómat sem támogatom (Fico Kft. elvtárs, a protekciók és kientlisták felügyelő tanácsa elnökének a szófogadó tudatlanoknak szánt, populista szocdem színezetű csomagolásba burkolt szocialista művelődésre emlékeztető, apelláta reklámkampánya). Városomnak csak a kötelező adót és illetéket fizetem. Nem érdekel, ha csödbe megy a körhintás, a tolltiszttó, az üveges, a kínai üzlet, vagy valamely gyógyszerár.

Thatcher asszony, a vaslady majd megmutatná nekünk (sic! az SZK Alkotmányának preambuluma) a szociális irányultságú piacgazdaságot! Roncspré-

miumot meg autós támogatásokat, beleértve a menedzsmentnek kiosztott lakásokat (jönnének anélkül is, eleinte sátrakkal) nem engedélyezne, a SkyEurope-ot támogatások nélkül hagyná csödbe menni, a veszteséges bányákat szemrebbenés nélkül bezárhatná (a bányászok életének védelmében is, sokkal drágábbak, mint a költséges „szociális vállalatok”). A kormányzó „szentháromság” képesítetlen politikai jelöltjeire kényszerkezelést szabna ki, a nacionalistákat a fasisztákkal és kommunistákkal törvényen kívül helyezné (nem demokratikus, nem plurális), vagy internálná turista skanzenekbe. Az emberjogi aktivistákat elküldené Kínába vagy Kubába. Hová vezetnek bennünket ezek a „szívesen osztogatók” és a „szívesen szert tevők”? Éretlenek vagyunk. Az agyonörült válságellenes táncoscskák koraiak.

Ha úgy tetszik, a Felvidékről származom. Nem sértődök meg. A szlovák délen a magyar nyelv ismerete nekem nem hiányzik. Nem érzem szükségét. A hivatalokban és az üzletekben sem. Hébe-hóba szóban és írásban is javítást kérek a vezetéknevem morfológiailag (szóalaktanilag) összekevert alakja miatt, a „ž” utáni magyar, dupla ékezetes „ö”, a kétnyelvű környezetben való együttélésre való tekintettel. Háromszáz nyelvész!

A buzgó „nagyországoknak”. Nem jöttünk. Voltunk. Hóni joggal a Kárpát-medence északi részén. Nem hódító otthonülök. Olykor-olykor megtizedelve, kifosztva alárendeltségben vagy alárendelt egyenjogúságban. Túléltek a hunokat, tatárokat, törököket, magyarokat, németeket, az önk és a mi fasisztáinkat (Horthyékat, Hlinkáékat), a bolsevikokat és a kommunistákat. Rádásként, amit kicsit sajnállok, elváltunk a csehektől is. Ha népszavazás lett volna, ellene szavazok. Túléljük az önk ambícióját és „mindrwerkenkomplexen”-jét. Mi a mieinkből próbálunk kigyógyulni. A Duna mindkét partján időszzerű a szélsőségesek előretörése. És a szociálnacionalizmus. Merthogy gazdasági válság van. Meg a kiséző jelenségei. Mintha törvényből következne. A mi (és az önk) területén él néhány különféle népességű etnikum, többségében szlovákiai magyarok délnyugattól délkeletig.

A kelet-közép-európai államok jelenlegi határai a két világháború, valamint a hatalmi nemzetközi jogi eljárások, a nemzeti emancipációs és újkori integrációs folyamatok következményei.

Szlovákia 16 éve független, önálló és szuverén, az egész világ által elismert állam. S csak kicsiségiünk és a csehek árnyékába kerülésünk miatt csehként ismert. S összetéveszt a kis Szlovéniával.

Köztársaság vagyunk. Nem szövetségi állam és nem államszövetség. Ezért nem lehet a magyar második államnyelv. Csak egyike a hivatalosaknak. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája, az Európai Keretegyezmény, az SZK Alkotmánya, az Államnyelvről és a kisebbségi nyelvek használatáról szóló törvény kereteiben. A polgári (!) alapelvől kiindulva.

Az államnyelv egyike az államalkotó attribútumoknak. A Svájci Konföderációban négy ilyenjük van. Belgiumnak kettő. A vallonok védik a franciát. A flamandok a németet. A genti városházán átéltem ezt. Látták volna azt a cirkuszt!

A dél nemzetiségi politikája észak ellen számomra közömbös. Ellenkező irányban szintűgy. A nemzeti-ségi identitás is. Az asszimiláció. A nem asszimiláció. Na!

A szlovákiai magyarok vezetőivel, a hamis proféták-

kal, rossz angylaival szemben, akik tekeregnek, mint az a hosszú, vékony, csúszós hal, az angolna, alábecsülve a buta tótok intelligenciáját és fogékonyágát, a mieink csak bután és vulgárisan reagálnak. Slota egyenes, de primitív ember, jól olvasható, habár áttekinthetetlen vagyonnal és juttatásokkal, gazember. A többi kisebbség a törvényt elfogadja. Ennek ellenére feltételezek egy kis módosítást a kisebbségi törvényben a kisebbségek képviselőinek közreműködésével. Együttműködve a nyelvészekkel és politológusokkal. A jó törvénynek végrehajtási záradéka szokott lenni, nem pedig gyakorlati útmutatója. A törvényhozáshoz megszokott a jogi megelőzés és érvényesítés, s ebben az esetben is a körülmények kényszerítették ki. Szlovákia szuverenitásának és területi egységének védelmében.

Néhány szlovákiai magyarnak. Lakóhelyüket, annak tartozékaival együtt, földjeiket és egyéb ingatlanjukat örökléssel, ajándékozással, vásárlással szerezték ill. megteremtették. Szépítik és szabadon használják. Az önk Magyarország az. Néhányan még mindig frusztrálva nosztalgiaznak, álmodnak Nagy Magyarországról, a külföldön és a diaszpórában élő magyarok mitikus egyesüléséről. Engem ez a nagynémet harmadik birodalomról szóló álomra emlékeztet. Délről fagyos fuvallat érkezik. Trianon lelki megrázkódtatása. Az önk bensőjének szakadása. Nincs mire irigykedni. Tegyük fel a kérdést: Hol van az embernek a hazája? S feleljenek rá. A határok nyitottak mindkét irányban. Lesznek új hidak. Vagyunkat semmilyen dekrétum nem veszi el. A szlovákok házakat vásárolnak Rajkán. Gyerekeiket magyar iskolákba íratják. Néhány ortodox magyar számára Magyarország a haza. Megkérdőjelezhető lojalitással a hazai Szlovákia irányában. Állandó lakhelynek és munkának lenni itt – s szülőhazának lenni ott, számukra belső konfliktus és szenvedés forrása.

A szlovák idegen szavak szótárában szerepel az a szó, hogy magyaromán (csodálójá minden magyarnak) magyarón (elmagyarosító). Jobbik esetben magyarofil. Nem vagyok szlovakomán, sem szlovakofil. Slotaista pedig végképp. A szlovakisztika nem tartozik érdeklődési körömbé. A germanofilek és az ruszofilek ellen sincs ellenvetésem. Kivételt képez a szociálnacionalizmus, a faszizmus, a bolsevizmus és a kommunizmus csodálata. A totalitását pedig végképp.

De ha kimennek a házukból, lakásukból, s elhagyják felségterületüket, a Szlovák Köztársaság által védett magyar területet, legyenek Szlovákia polgárai! A hivatalokban vagy az üzletekben beszéljenek az anyanyelvükön vagy irodalmi magyar nyelven (azokban a falvakban és városokban, ahol 20 százalék feletti a magyar kisebbség aránya), társuljanak egyesületekben, rendezzenek kulturális és folklór rendezvényeket, csak önként, a közös érdek miatt ne szigetelődjenek el és tegyék lehetővé a nem magyaroknak is a nyelvi hátrány nélküli érdeklődést és részvételt! Slota és Duray nélkül, Malíková és Csáky nélkül. A törvény utasítása nélkül. És a szankciók veszélye nélkül.

Nem önköt rövidítették meg kizárólagosan az elvesztett kulák földekkel vagy az erőszakos kitelepítéssel. Vannak itt más hányatott sorsú nemzetek és egyének is. Hatmillió meggyilkolt európai zsidó, elkobzott és árjásított vagyonnal. Dolgozik a nemzetbiztonsági hivatal. Örököse és fejlesztője lehettem volna egy bútorgyárnak. (Kommunisták.) Bizonyíthatatlan. Hipotetikus.

Tőlem lehet akár két állampolgárságuk is. Csak ne

Zselízi bringások - kerekas akrobaták

„Mi is, amikor fiatalok voltunk, szívesen kerékpározunk, és követtünk el veszélyes csínyeket. Menőnek számított, aki a kormányt elengedve tudta irányítani a bringát. Vagy pedig leereszkedni az erdei úton a meredek

Somogyi Patrik: „A veszély növeli az adrenalin-szintemet.”

dombról, a fák között cikázva. De akkor főleg a gyorsaság volt a fontos. Mindenki Favoritot akart, de kevesen engedhették meg maguknak, gyakran be kellett érni az Univerzallal vagy az Ukrajnával... De amit manapság a fiatalok művelnek – egy keréken száguldoznak, a lépcsőkön, átugratva a padokon... – mondja egy ősz úr a főtéren. És nem csak ő. A fiatal bringások akrobatikus mutatványaitól néha még a lélegzetünk is eláll, s van, aki arról beszél, hogy az életüket, egészségüket veszélyeztetik, aki azonban sportosra veszi a figurát, értékeli a srácok képességeit. A többség megegyezik abban, hogy veszélytelen szórakozásról van szó, összehasonlítva egyebekkel, egyenesen dicséretre méltóról.

„Este a LIDL parkolójában köröziünk. Néhányaknak ez nem tetszik. Ezért szívesebben tartózkodunk ott, ha már bezárt az üzlet. A városi rendőröknek nincs ellenére, elegendő, ha semmi rosszat nem teszünk. Sőt, vannak, akik szurkolnak nekünk. Az állami rendőrök már más tésztát, de azért elmegy...”

A kerékpárpálya létezéséről már tavalyelőtt tavasszal beszéltek, helyéről azonban csak néhány illetékes tudott. Erdei ösvényekről volt szó, melyeket kis hidacskákkal, a kidőlt fákból, rönkökből rakott és az egyenetlen terep akadályaitól egészítették ki. Fiatal kerékpárosokból álló kis csoportok dolgoztak a megépítésén, akik aztán itt edzettek, és önmaguknak versenyeket rendeztek. Egy ilyen volt alkalmunk látni 2007 júliusában, s volt mit megcsodálni.

„Egyszerűen szórakoztat. Van,

akinek kikapcsolódást jelent, van, akinek izgalmat” – mondja Miro Kriška, és a veszélyességet firtató kérdésre Katka Sýkorčinová rávágja: „Az csak a ráadás.”

Történt már baleset, de semmi komoly, csak két borda tört el. S hogy ez éppen télen történt, amikor csúszós volt a pálya. Előfordulnak horzsolások, de egyre kevesebb. „Ez még akkor volt gyakori, amikor nem tudtuk, hogyan kell esni” – mondja Katka, és Miro hozzáteszi: „Ha néhányszor leesel, megszokod. Elkerülhetetlen velejárónak tartjuk.”

Hogyan is kezdődött? Miro elárulja, hogy a fiúk egy csoportja kezdte. „Teljesen véletlenül erre bókásztunk, és észrevettünk egy kis hidat. Oda kezdtünk járni, s megtetszett. Akadályok építése, kerékpárvásárlás, és már ment is.” Aztán megtudták, hogy az erdészek ki akarják vágni az erdőt, így áldozatul esik a fáradságos munkával kialakított pálya is. Valamelyikük fe-

Miro Kriška: „Ha a bringázás valakit megérint, nem fog piához vagy droghoz nyúl. Egyebek közt azért sem, mert ebbe a kedvtelésbe be kell fektetni. Ezt nem lehet egyszerű biciklin üzni. Spéci vázak, villák... Ez költséges sport...”

jében született meg az ötlet, védekezhetnének, ha legalísan működnének, ha polgári társulást alapítanának. Végezetül megkérték a várost, működjön együtt tevékenységük legalizálásában.

Gabriela Bielíková mérnök: „Előbb kidolgoztunk egy projektet a pálya kiépítésére (nem a már meglevő legalizálására). Mivel nem állami erdőterületről van szó, nem volt ellenvetés, hacsak a körzeti erdészeti hivatalnak nem lesz.”

Csak hogy a körzeti erdészeti hivatalnak volt ellenvetése. Rögtön több is. „Azonkívül, hogy utat a már kijelöltön kívül nem lehet kialakítani, és nem szabad semmilyen tereprendezést eszközölni – földtakarás, elhordás, az akadályokat nem lehet élő fákhöz kötve kialakítani.”

Amellett, hogy környezetvédelmi károk keletkeznek, a zaj megzavarhatja a fészkelő madarakat. De néhány fiatal bringásánál sokkal agresszívebb hangjuk van a motorfűrészeknek.

„Igen, feketén vágják ki a fákat. Né-

hány fa már eltűnt” – mondja Miro, s rögtön hozzáteszi: „Lehet, hogy ki tudjuk nyomozni, vagy kamerával felvesszük. Ilyen felvételek biztos érdekelnék a rendőrséget.”

Bielíková mérnök az erdei sport hatását a környezetre szintén nem tartja különösen rossznak, főleg ha összehasonlítja az általuk termelt hozaddal. „Rendet tartanak, az elemi csapások után járhatóvá teszik az utakat, a felelőtlen horgászok által beszennyezett területeket megtisztítják. Részt vesznek a tavaszi nagytakarításban, a Föld napján, bringás kedvtelésüket kihasználják a városi szórólapok terjesztésénél. A város nagyra becsüli ezt a tevékenységüket. Igyekeztem segítséget

Danis Attila: „Repülésre születtem.”

nyújtani nekik. Pályájuknak a természetadta lehetőségek keretében nagyon jó helyet találtak, de sajnos, legalizálni azt nem lehet, mert hiányzik a tulajdonos beleegyezése, ugyanis rendezetlen tulajdonjogú területről van szó, és a körzeti erdészeti hivatal

részéről korlátozva vannak.”

Ez irányban nem változott a helyzet. Létrehozták az Ironshep Crew társulást, kapcsolatba léptek más városok bringásai-
val, igyekeznek láthatóvá tenni magukat, mint más sportolók, képviselni városukat különféle versenyeken. Mások is közéjük állnak, akik más

műfajnak hódolnak, mint pl. a dirt (erdőben) vagy street (utcán). Sokat segítene a legális pálya.

A bike-osok száma, akiket elvárásolt ez a sport, egyre nő. Ezzel együtt automatikusan azoknak a fiataloknak a száma is, akik sportolnak. Lehet, hogy összedugják a fejüket, és sikerül ki dolgozniuk egy projektet bikepark kiépítésére, ahol sokan fejleszthetnek tovább képességeiket. Vagy valamilyen segítséggel sikerül két csúcs bringát vásárolniuk, melyekkel méltón képviselhetnék klubjukat, városukat.

A kérdésre, elképzelhetőnek tartanak-e valamilyen nyilvános bemutatkozást, extrém sport-előadást a város valamely rendezvényén, pl. a városi napokon, azt felelték: „Ha kapnánk ilyen felkérést, a bemutató előtt legalább egy hónappal, biztosan fel tudnánk készülni rá.”

Tehát elegendő egy felkérés. Városunkban több minden van, amivel dicsekedni lehet, mint gondoltuk. Elegendő az őszinte érdeklődés és keresés. Akár az erdőben...

Števo Hečko

A vasárnapi jókedvűről a pozsonyi Campana Batucada ütőegyüttes is gondoskodott, amely karneváli hangulatot varázsolt a főtérre. Foto: (sh)

Ha ma nem segítesz, holnap már késő lehet

A nyírágói székhelyű Slovakia Speciális Kinológiai Mentőszolgálat (SKZS) már harmadik éve létezik. Keletkezése óta több nyomkövető akcióban vett részt Szlovákiában és külföldön is. 2009-ben az ország összes mentőszolgálatától a legtöbb éves bevetésen vettek részt.

Szeptember 2–3-án Lekéren szervezték meg a kutyavezetők és kutyás mentők III. találkozóját. Berek Sándor, az SKZS Slovakia vezérigazgatója nyitotta meg a rendezvényt, s megkérte a jelenlevőket, hogy egyperces néma csennel tisztelegjenek a nemrégiben a handlovai bányaszerencsétlenségben tragikusan elhunyt mentős kollégáik emléke előtt. Ezt követően üdvözölte a sok vendéget, az intézmények és szervezetek, a cseh, lengyel, magyar és hazai baráti kutyás mentőszolgálatok képviselőit. Elismerő oklevelet adtak át az együttműködő szervezetek képviselőinek és a szimpatizánsoknak, majd aláírták a szerződést a főszponzorral, Peter Bernáttal, a Chirosan Kft. vezérigazgatójával, aki tiszteletbeli tagságot kapott a mentőszolgálatban.

Ahogy azt Berek Sándor elmondta, a mentőszolgálat meg-

becsülésének jele a mentési munkák respektálása, amit az is bizonyít, hogy az SZK belügy-minisztériuma, az SZK Rendőri Testülete, a Polgárvédelem, a Slovakia Integrált Mentőrendszer, az Egészségügyi Mentőszolgálat Operációs Központja, a Nyugdíjas Rendőrök Asszociációja valamint a városi és községi hivatalok képviselői is részt vettek az ünnepségen. „Nagy megtiszteltetés, hogy a Chirosan társaság, amely mindenfajta mentőautó műszaki berendezésének gyártója, elismerte, hogy az

SKZS Slovakia méltó a segítségükre, és így főszponzorunkká vált.” Az SKZS Slovakia önkéntes szervezete, és ingyen segít ott, ahol a segítségre szükség van. Néhány nappal ezelőtt a rendőrség kérésére vettek részt Aranyosmaróton egy három nappal korábban eltűnt személy felkutatásában. Egy óra alatt sikerült megtalálniuk, sajnos a keresett személy már nem élt.

„Minden keresés fontos, mert emberéletéről van szó. Ezzel a gondolattal megyünk minden alkalommal. Ha a személyt élve

megtaláljuk, nagyon örülünk, de ha a keresett személy már nem él, a hozzátartozóknak az is valamiféle segítséget jelent” – mondta Berek Sándor, s hozzátette: „Nem pénzért tesszük, sem magunkért. Mindig az embert nézzük, akinek segítségre van szüksége, de senki másról azt nem kapja meg. Az igazi mentősnek el kell sajátítania alapelvünket – Ha ma nem segítesz, holnap már késő lehet. Nem mindenki tud azonosulni ezzel a gondolattal. Éppen ezért szervezetünk alapító tagjai közül kevesen maradtak köztünk a mai napig. Sokáig végeztük tevékenységünket anyagi segítség nélkül, mindenki a saját pénzét, eszközeit fektette be. Az igazi mentős nemcsak a gyakorlatok során nyilvánul meg, hanem főleg az éles bevetéseken való részvétellel – az emberi életek megmentésekor. És azt nem lehet pénzben kifejezni...”

Az SKZS Slovakia nemrégiben bekapcsolódott a betegek és mentálisan sérültek megsegítésébe is, aktívan részt vesz gyógyításukban, és már e téren is szép eredményeket ért el. Nemcsak tevékenységi körüket, hanem hatáskörüket is kiterjesztik új területekre is.

(sh)

A második napon négy ország mentőseivel, a hozzátartozók kérésének eleget téve vettek részt éles bevetésen egy régóta eltűnt lekéri személy felkutatásán. Az eltűnt személyt sajnos, nem sikerült megtalálni.

Egy kirándulás emlékére

Májusban egy Petőfiről szóló versenyen vettünk részt. Az ötfordulós vetélkedő során minden héten más-más kérdésekkel, feladatokkal kellett megküzdenünk. Jutalmunk egy egynapos magyarországi kirándulás volt. Utunk első állomása a Velencei-tó északi partján lévő Pákozd volt. Itt győzte le a magyar honvédsereg Jellasics csapatait. Az 1848-as emlékmű közelében lévő múzeum a csata lefolyását mutatja be. A harci sisakokat fejünkre húzhattuk, a fegyverek egy részét kézbe vehettük. Így váltunk mi is honvédeké.

Később utunk Kápolnásnyékre vezetett. Itt született Vörösmarty Mihály. Az öt szobából álló emlékmúzeum a költő személyes tárgyait őrzi. A házat gondozott park öleli, közepén a költőt megjelenítő szobor áll.

Ezt követően Gárdonyi Géza Agárdpusztán található szülőházát kerestük fel. A vályogból épült egykori cselédházban az író életébe nyertünk betekintést. Tanulmányutunk utolsó állomása a felüdülést szolgálta. A Velencei-tó partján pihentük ki az ismeretszerzés fáradalmait. Fáradtan, de boldogan tértünk haza, mert egy nagyon jó napunk volt.

Molnár Sarolta, Bukó Éva, 8. osztály

Történelmi és irodalmi vetélkedő Petőfi Sándor életéről és koráról

A Csemadok Zselízi Alapszervezete 2009 májusában az alapiskola tanulói számára vetélkedőt hirdetett. Petőfi Sándor életét, irodalmi munkásságát és korát kutatta az a 36 tanuló, aki benevezett a megmérettetésbe. Anyagi háttérét a Szülőföld Alaphoz benyújtott pályázat biztosította.

Versenyzőink május 7-től május 5-ig két kategóriában, öt fordulóban bizonyították történelem és irodalom iránti érdeklődésüket. A legjobb eredményt nyújtó tanu-

lók: 1. kategória – 1. helyezett: Erdélyi Réka (III. A) 63 ponttal, Goda Viktória (IV. A) 63 ponttal, 2. helyezett: Kicsindi Gyula (IV. A) 62 ponttal, Németh Péter (IV. B) 62 ponttal, 3. helyezett: Hőnyi Julianna (IV. B) 61 ponttal, Meliska Gabriella (III. A) 61 ponttal. 2. kategória – 1. helyezett: Bálint Zsombor (V.A) 61 ponttal, 2. helyezett: Gažo Márta (VI. A) 60 ponttal, Štugel Patrik (VI. B) 60 ponttal, 3. helyezett: Meliska Zsuzsanna (V. B) 59 ponttal.

A vetélkedőbe bekapcsolódott tanulók jutalomkiránduláson vettek részt, melynek során felkeresték a pákozdai és a kápolnásnyéki emlékhelyet, ahol is koszorúval emlékeztek az 1848/49-es szabadságharc hőseire. Mivel útba esett, megtekintették Vörösmarty Mihály kápolnásnyéki szülőházát, valamint az agárdpusztai Gárdonyi Géza Emlékházat. A tanulmányút a Velencei-tó partján piknikkel zárult. Kis csapatunk a jól sikerült útról ismeretekkel, élményekkel gazdagodva tért haza.

Mokos Éva

nik, csak arról van szó, hogy ha nyerhetünk valamilyen európai alaphoz pénzt, akkor „vágjunk bele!” A következményekre való tekintet nélkül. Ezeket azonban nem azoknak kell elszemnedniük, akik építették...

Térjünk vissza a városi politikához. Már a negyedik választási időszakban dolgozik, még ha egyet képviselőként ki is hagyott. Lehetősége volt három önkormányzatban tevékenykedni, három polgármester ténykedése alatt. Hogyan hasonlíthatná össze az egyes képviselő-testületeket?

– Tudja, újoncként abban az első négyéves időszakban csupán a harmadik évben mertem kinyitni a számat. Két évig csak a tapasztaltabb kollégákat lestem. A város irányítását nem lehet összehasonlítani egy magáncég vagy egy szövetség irányításával. Ez teljesen más. Elég, ha a tervezést vesszük, a finanszírozás forrásait, a beruházásokat. Számomra ez próbaidőszak volt. A városi politika iskolája.

A második időszak volt a legnehezebb. Sok kellemetlen dolgot kellett megoldani. Kórház, Házkezelőség, Vepos, kultúrház... De nyugodt lelkiismerettel mondhatom, az akkori képviselők nevében is, hogy nagyon felelősségteljesen álltunk hozzá. Ezt igazolja az is, hogy 40 rendkívüli ülésen vettünk részt, amelyek többsége a kórház körül kialakult helyzet problémájának megoldását tárgyalta. Sokszor vasárnap is ülésezünk, ha új helyzet adódott, gyorsan kellett döntenünk.

Mostanáig gondolkozom, tehetünk-e volna még valamit a kórház megmentéséért. S egyre inkább világos számomra, hogy ez Don Quijote-i szelíalomharc volt. Rajtunk kívül történtek a dolgok. Egyszerűen el-

döntötték – a minisztériumban vagy még feljebb –, hogy csökkenteni kell a kórházak számát s így megoldani az egészségügyi helyzetét. Meggyőződésem, hogy ha alapítottunk volna bármilyen szervezetet, Kft.-t vagy egyebet, az eredmény ugyanez lett volna. Ha a kórháznak nincs szerződése az egészségügyi biztosítókkal, nincs esélye a túlélésre. S ezt nem tudtuk befolyásolni. Mi megtettük, ami erőnkől tellett. Nagyon bánt, hogy ez nem volt elég.

Házkezelőség – ez egyszerűbb eset. Olyan vállalat, amely veszteséges volt. S nem egy éve, kettő... A törvény kimondja, hogy azt a vállalatot, amely több éve veszteséget termel, meg kell szüntetni. Ezt tettük. Helyes lépés volt. Látják – a hőszolgáltatás működik, méghozzá olcsóbban. Beruháztak, újítottak... Sikert. Vepos – ez még kikristályosodik.

Ez az időszak más, mint az előzőek. Azért is, hogy másik polgármester van más gondolkodással, akinek szüksége volt némi időre a tájékozódáshoz. De végre megállapította a város irányultságát, dokumentumokat dolgoztak ki, és pályázatok írásába kezdtek. Ezelőtt ez nem volt. A képviselő-testületben sokáig nem tudtunk megegyezni abban, hogy a város irányultságának meghatározásakor a mezőgazdasági-rekreációs vagy az ipari irány legyen-e a mérvadó, de az élet megmutatta, hogy Zselíz számára az előző jelenti a járható utat. Mint ahogy már említettem, a mezőgazdaság itt volt, az üdülési feltételek, a turisták és a befektetők idecsalogatása is adott. Más ezen a területen nem lehetséges. El kell felejtünk, hogy itt nagy ipari parkot létesítünk, s alkalmazunk néhány ezer embert. Nagyon nehezen értik meg ezt az emberek, akik hosszú éveken át a Szlovák Energetikai Gép-

gyárban dolgoztak, de úgy alakult, ahogy, és úgy tűnik, hogy lassan az ipar Zselízen már csak néhány kis cégben lesz fellelhető. Szerintem csak visszatérünk ahhoz, ami valamikor volt. Hiszem, hogy az élet megmutatja, hogy a város irányultsága a kulturális-rekreációs és a mezőgazdasági területre szerencsésebb lesz, mint az iparihoz volt.

Hogyan jellemezné a képviselő-testületben uralkodó viszonyokat? Ön szerint jók?

– Néhány esetben jók, néhányszor közepesek, s olykor a fagypontra vannak...

Bakonyi Pál polgármester új modellt vezetett be, amit Személyi felelősségre épülő nyitott önkormányzatnak nevezett el. Ön szerint bevált ez a modell?

– Egyelőre nem vált be teljesen, mert nem úgy működik, ahogy a polgármester elképzelte. Én dolgoztam az előző rendszerben is, ahol tisztán bizottságok voltak. Néhány területen ez az új modell, amely még nincs teljesen bevezetve, jobban működött. Vannak azonban olyan esetek is, amikor az előző kompetencia-megosztás jobb volt. Néhány pontot előbb meg kell tárgyalni az illetékes bizottságban. S ez most hiányzik. Sok ügy rögtön a városi képviselő-testület elé kerül. Sok rossz döntés azért született meg, mert tudatlanságból utasítottak el valamit. Senki nem tudott valami olyat, amiről csak egy embernek volt tudomása, ő azonban nem volt képes meggyőzni a többieket, mert nem volt rá idő vagy lehetőség. Ez a nem működő kommunikáció. Javíthatnánk rajta olyan módon is, ha valamiképpen rákényszerítenénk a képviselőket arra, hogy dolgozzanak a bizottságokban vagy minisztériumokban, mindegy hogyan nevezzük, vitázza-

nak, gondolkodjanak el, gyűjtsenek információt. Ne járjunk úgy, mint az erőmű esetében, hogy egyszer így, másszor úgy döntünk. Sok döntésünk fakad tudatlanságból. Ez a negatív oldala az új rendelkezésnek. A pozitív része abban rejlik, ha a képviselők felelősségteljesebben állnak a problémákhoz, amelyeket rájuk bízunk... Szükséges azonban, hogy a képviselők ne úgy viselkedjenek, mintha mindentudók lennének, respektálják a szakemberek véleményét.

S az utolsó kérdés. Ön szerint jó úton halad jelenleg a város?

– Szerintem jó úton haladunk, mert folyamatosan annak vagyunk tanúi, hogy Zselízen valami mozgásba lendült. Az összes fontos projektet kidolgozták. S ez eddig nem volt.

Más városok polgármesterei arról beszéltek, hogy ők mindig ha megjelenik valamilyen felhívás, előhúzzák a projektet és leadják. Nálunk nem volt mit előhúzni. Ez megváltozott. Ez hatalmas munka, amit kívülről nem látni. Egyelőre. Elkezdődött ugyan a kultúrház körüli parkoló építése, elkészült a városi hivatalépület rekonstrukciójának jelentős része. Számos projekt készen van, gondoltak a csatornahálózatra, a kastélyra...

Látom, hogy a polgármester valóban a város megsegítésén fáradozik, hogy a képviselő kollégák és a városi hivatal dolgozói jó munkát végeznek, s végre eredményeket is fel tudunk mutatni – gondolok itt a projektekre. Remélem, hogy a válság ellenére sokat közölünk meg tudunk valószínűsíteni, s az eredményeket a lakosok is megtapasztalhatják. Ezért azt gondolom, hogy helyes úton haladunk.

Köszönöm a beszélgetést.

Števo Hečko

Magyar örömnep Bösztörpusztán

A Magyarok Szövetsége a tavalyi nagyszerű Kurultaj – Magyarok Országos Gyűlése után idén is megrendezte a Magyarok Országos Gyűlését és Vásárát Bösztörpusztán 2009. augusztus 21–23 között.

A Csemadok Zselízi Alapszervezete egynapos kirándulást szervezett erre a rendezvényre, és akik jelentkeztek, azoknak nagy élményben volt részükhöz az idén is hasonlóan a tavalyi rendezvényhez. A rendezvény célját a szervezők három mondatban fejezték ki: „Őseink hite, tisztessége és verítéke teremtettsé és tartotta meg e hazát. Gyere, nézd és halld meg Bösztörpusztán, hogy volt a múlt, s hogy lesz a jövő! Erre hív nemzetünk egysége, a Magyarok Szövetsége!”

Ez a három mondat mindent elmond a rendezvény céljáról. A programkínálat olyan gazdag volt, hogy a bőség zavarában éreztem magam, de ennek ellenére a Fénykorona-szertartást, történelmi élőképet, Hétföldogasszony-kápolnát majdnem mindenki látta. Az esti program a Vágtázó Csodaszarvas koncertjével kezdődött, majd a Felvidéki Rocksínház a Babba Mária – Napba öltözött leány rockoperát adta elő. Sajnos a rossz idő miatt nem játszották végig, de ennek ellenére úgy érzem, nem bánta meg senki, hogy eljött. Témájában egész más, de érzésében a dunaszerdahelyi tiltakozó nagygyűléshez hasonlítani ezt az élményt.

Végül Badiny Jós Ferenc: A tatárlakai agyagkorong olvasatával zárnam beszámolómat: „A minden titkot ismerő Nagyszasszony vigyázó két szeme óvjon Napatyánk fényében!”

Kalló Ágnes a Csemadok megbízott elnöke

A városi napok keretében városi kitüntetésben – polgármesteri díjban részesült Bajkay Magdolna (jobbról a harmadik), Jana Beniková (jobbról a második) és Lubomír Nevidanský (jobbról az első). A díjakat a felújított díszteremben, színvonalas ünnepség keretében vehették át.

Foto: (ic)

„Mezőgazdasági területen élünk”

Zselízen született, a korai gyermekkorát Farnadon élte, két éves korától azonban Zselízen nevelkedett, s ott végezte el alapiskolai és később középiskolai tanulmányait is a magyar tannyelvű gimnáziumban. 1987-ben végzett a nyitrai Mezőgazdasági Főiskola gépészeti szakán. Az egyéves katonai alapképzés után a zselízi Garamvölgye Földműves-szövetkezetben helyezkedett el, ahol előbb gyakornok lett, majd közlekedési osztályvezető, a nehéz mechanizáció osztályvezetője, termelési-műszaki igazgatóhelyettes, s negyedik éve már a mezőgazdasági szövetkezet elnöke. 1994 óta a helyi politikában vállal szerepet, s az 1998–2002-es választási időszakot kivéve, mindmáig a városi önkormányzat képviselője, az MKP színeiben, valamint az önkormányzat mellett tevékenykedő gazdasági részleg koordinátora. Nős, felnőtt fia van. Cserba János mérnök.

Mind a mai napig élete szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz. Gyermekkorától így tervezte?

– Elmondható, hogy szüleim már gyermekkoromban a mezőgazdasági gépek felé fordították érdeklődésemet. Édesapám egész életében a zselízi gép- és traktorállomáson dolgozott. Időnként mint 10 éves kölyök el-eljártam utána, láttam, hogyan javítják a traktorokat, s valószínűleg onnan ered érdeklődésem a mezőgazdaság iránt.

Tehát ennek alapján választott iskolát is?

– Nem volt ez ennyire egyértelmű. A középiskolás diák még általában nem döntött arról, mit szeretne az életben csinálni. Amikor középiskolába mentem, érdekelt a sport – négy évig kézilabdáztam. A középiskolai tanulmányaim során már tudtam, hogy valamilyen gépészeti irányba megyek. Akkor még nem adhattuk be több főiskolára egyidejűleg a jelentkezésünket, s én két főiskola közül választottam, a pozsonyi Gépészeti Műszaki Egyetem és a nyitrai Mezőgazdasági Főiskola közül ez utóbbit.

Megnyilvánultak a gyökerek?

– A gyökerek is, meg én Zselíz környékét mindig is mezőgazdasági területnek tartottam. Úgy gondolom, hogy az ipart művileg telepítették ide. S hogy megkapaszkodott itt, az megint más kérdés. De a történelem folyamán ez mezőgazdasági terület volt.

S ezért a főiskolai tanulmányok elvégzése után első útja a zselízi szövetkezetbe vezetett...

– Mint ahogy az szokás volt, először le kellett töltenem az egy éves katonai szolgálatot. Zsolnán. Majd 1988-ban gyakornokként a Járási Mezőgazdasági Igazgatósághoz, a Garamvölgye Egységes Földművesszövetkezethez kerültem.

S ott egész gyors előmenetel várta...

– Fogjuk rá... Ez azonban olyan terület, ahová a szakemberek nem nagyon ösztönölnék. S az évek múlásával azt is elmondhatjuk, hogy az egyszerű munkások sem. Erről tanúskodik az is, hogy állandóan emelkedik az átlagéletkor. Kár. Sok fiatal ember elmegy az ipari parkokba vagy külföldre a több kereset reményében. De sokan visszatérnek. Mindannyian újra esélyt kapnak elhelyezkedni

a szövetkezetben. De csak egyszer. Mindenkinek, aki elmegy, elmondom, hogy ezt csak egyszer teheti meg. S vannak olyanok is, akik hazajönnek, de valamiféle büszkeség visszatartja őket attól, hogy visszatérjenek a szövetkezetbe. S inkább munkanélküliek lesznek...

Mi vezette a helyi politikába?

– Még 1994-ben történt. Nem voltam jelöltje semmilyen politikai pártnak, csak az akkori Demokratikus Baloldali Pártjának a szimpatizánsa. Munkatársaim rábeszéltek, hogy próbáljam meg, hadd képviselőtültem kb. 30-tagú. A mezőgazdasági bizottságban dolgoztam. Ez az, amihez értek. Ezenkívül meggyőződésem, mint ahogy már említettem is, hogy ezen a területen ilyen út- és vasúthálózat nem tervezhetünk nagy ipari parkokat, ahol elhelyezkedhetne a lakosságnak legalább a fele. Az itteni lakosság sem képesített ilyen irányban. Az emberek bizonyos százaléka csak kétkézi munkára képes ill. azt akarja csinálni. Ezt csak a mezőgazdaság nyújtja.

Ön szerint sikerül képviselnie ill. megvédenie a mezőgazdászok érdekeit?

– Az utóbbi időben nem nagyon. Nem sikerült elérnem, hogy a jelenlegi önkormányzat 2009-ben ne emelje meg a földadót. Miközben már tavaly év végén volt esély erre a kedvezőtlen

lépésre. S mi az adóemelés útját választottuk, tekintet nélkül arra, hogy ez az egész környék – ismétlem újra – mezőgazdasági. Ez rövidlátó döntés volt, a szavazás eredményét saját kudarcunként élem meg, és a mai napig bosszant. Remélem, hogy ki tudjuk javítani ezt a hibát a következő évi adók jóváhagyásakor, s lesz akkora támogatás a többiek részéről, akik időközben tudatosították, hogy amit tettünk, hiba volt. Van, akiknek tetszik, hogy kiépül az ipar. De milyen áron? Adókedvezmények és más „vívmányok”, hogy idecsalogassuk a külföldi befektetőket. De ha a kedvezmények megszűnnek, az összeszerelt csarnokokat gyorsan szétszedik, s elviszik olyan országokba, ahol a kedvezmények még ezután várhatók. S nekünk itt marad a nagy „betonplacc”, ahol esetleg teniszezhetünk.

A városban egy időben a szövetkezet és a város közti ún. csereszerszödről beszéltek. Mi erről a véleménye? Megvalósulhat?

– Ebből is nagy felfordulás lett, sok féligazság terjengett. Sokan a félretájékoztatás miatt abszurd számokat emlegettek, amit nem győztem helyrakerálni. Hisztéria volt. Most, az idő múlásával látom, hogy a forró fejek kissé lehültek, megnyugodott a helyzet és sokan beismerik, hogy az, amit valamikor elutasítottak, valószínűleg szükségszerű lesz. Hogyan akarunk fölépíteni egy sétálóutcat a Garam partján, ha az nincs a város tulajdonában? Hogyan nyithatjuk meg a Posta utcát, és köthetjük össze ezzel a sétálóutccal? Az sem városi tulajdon! Vagy az üdülőközpont a fürdő körül. Ugyanúgy nem városi tulajdon. Mindezt megoldja a csereszerszödés! Ha mindezt tudatosítjuk, szerintem igazunk volt, amikor ezt a csereszerszödrést kidolgoztuk. És ha a szakértői vélemény szerint összehasonlítjuk a vagyont, a szövetkezet kb. egymillió koronával nagyobb értékű tulajdont kínál, mint amennyit kapna. Ha a város nem akarja, nem kell megtörténnie. De ha

építeni akar ezeken a helyeken, egyszer meg kell vásárolnia, vagy ki kell cserélnie. A szövetkezet érdeke meg az, hogy ne veszítse el termelőszközeit, amelyeket a termőföld képez, amiből élünk.

Maradt még egy megválaszolatlan kérdés – a kis vízierőműről való szavazáskor csak Ön és Turza Irén változtatta meg a véleményét...

– Ez nem egészen így történt, hiszen a másik oldalon szintén megváltoztatta néhány képviselő a szavazatát, csakhogy nemlegesből igenlőre. Nemde?

Igen, de érdekesebbek lehetnek az okok, miért ellene szavazni.

– S miért nem érdekes az, ha valakik ellenszavazatukat igenre változtatták?

Ők ezt azzal indokolták, hogy ha már a többség úgy döntött, hogy lesz építkezés, a városnak megbízható, tisztességes partnernek kell mutatkoznia. Ezenkívül azt is elmondták, hogy alaposan felülvizsgálták az építkezésnek a környezetre való hatásáról szóló tájékoztatást.

– Figyelem, hogyan mentek tönkre az utak, a Garamon átívelő híd, a környező természet. S most azt kérdezem, az erőmű építése jelent-e valami pozitívát is a Garamnak. A Garam körüli természet már teljesen tönkretették. Mert az már nem az eredeti Garam. Én még emlékszem azokra a holtágakra azon az öreg Garamon, amelyből csináltak egy nagy medret, amelyen a víz csak átvonul. Ennek köszönhetően nincsenek azonban tavaszi nagy áradások, tehát valami pozitívumot hozott ez is. Nagyon félek azonban attól, hogy a talajvíz kinyilatkoztatott regulációja nem fog működni. A talajvíz eltűnik, s a megemelt vízszint csak Szódoig terjed majd, és hogy az a terület a Garam túlsó partján víz nélkül marad.

Újra említeném a Garam környékének tönkretételét a kavicskitermeléssel és az elviselhetetlen porral. Mi nem tudunk ott természetien semmit, mert a növényeken centiméteres porréteg van. Ezeknek a növényeknek esélyük sincs a lélegzésre. S az emberek, akik a Csikókertben laknak, mit élhetnek át, ha gyakran a város közepén is hallani a gépek dübörgését, zúgását...

Az erőmű nem ad majd zajt, a természetbe való beavatkozást hasonlítom össze. A Garam medrének szabályozása elődeink műve volt. Úgy gondolom, inkább hagyhatnánk, ahogy van, minthogy valami butaságot csináljunk. S úgy járunk, ahogy Sáróban...

Nekem, laikusnak inkább úgy tű-

Városunk szülöttjére emlékezünk

Kilencven éve hunyt el Kherndl Antal mérnök, műegyetemi tanár. Zselizén született 1842. május 10-én és Budapesten halt meg 1919. október 7-én. A magyar műszaki tudományok jeles úttörői közé tartozott.

Középiskolai tanulmányait a budai főreáliskolában végezte, itt érettségizett 1859-ben. Ezután egy évig a budai műegyetemnek volt hallgatója. Tanulmányait Karlsruheban folytatta a gépészmérnöki karon (1860–1862), majd a zürichi műegyetem mérnöki karán szerzett oklevelet 1864-ben. Utána fél évet a zürichi műegyetemen töltött, Carl Culmann professzor, a grafosztatika (grafikus eljárási módszer az építmények egyensúlyát meghatározó erők megállapítására) megalapítója maga mellé vette munkatársul. Culmann professzor döntő hatással volt a fiatal Kherndl Antalra, megszabta tudományos munkássága irányvonalát.

Kezdő mérnökként 1865-ben, Badenben az államvasutak szolgálatába lépett, részt vett a heidelberg–heilbronni vasút előmunkálataiban, vashidak tervezésével és költségvetéseivel foglalkozott. 1866 nyarán Zürich város műszaki hivatalába lépett, ahol Bürkli-Ziegler vezetése alatt a város számára építendő új vízvezeték és csatornázás tervezésével volt elfoglalva.

Hazatérése után, 25 éves korában, 1867-ben kinevezték a budai műegyetem tanárává. Ebben a minőségében út- és vízépítést tanított. 1869-től hidépítést és a grafosztatikát is oktatta. Az 1874–1877-es években a mérnöki és építési kar dékánja volt.

A Magyar Tudományos Akadémia 1884-ben levelező, majd 1898-ban rendes tagjai sorába választotta. Egyik alapító tagja, majd 1868–69-ben főtitkára volt az 1867-ben életre hívott Magyar Mérnök- és Építész Egyletnek. Az egylet Közlönyében jelent meg legtöbb tanulmánya. Állandó tagja volt a szakminisztériumokban működő műszaki tanácsadó testületeknek, több szakmai díjat kapott.

Tudományos munkásságának gerincét a grafosztatika, azaz a statikai feladatok geometriai úton történő tárgyalásának hazai meghonosítása – Culmann nyomán – és a hidépítés elméletének kidolgozása képezi. Fő művének, a Tartók grafosztatikájának csak első kötete jelent meg, a második kötet kéziratát is elkészítette, de halála megakadályozta megjelenését. Kutatásainak középpontjában a deformációelmélet és a statikailag határozatlan tartók elmélete állt, az ívtartók és a függőhidak merevítő gerendamegoldásai foglalkoztatták. Nem szakadt el azonban a gyakorlattól sem. Bár professzorsága idején nem vállalt tervező munkát, a budapesti Duna-hidak építésében az ő szava döntő súllyal bírt. Az Erzsébet-híd tervezéséhez az ő merevített lánctartókra vonatkozó elmélete szolgáltatta a méretezés alapjait.

Kherndl Antal síremléke a Farkasréti temetőben van, amelyet 1929. november 3-án avattak fel. Az avató-beszédet Czákó Adolf műegyetemi tanár tartotta. Íme egy részlet a kegyeletes megemlékezésből:

Kivártuk a könyvet: Köztünk éltek

A városi napok keretében, szeptember 12-én a kultúrházban mutatták be a Helena Zubčeková–Polka Pál szerzőpáros jóvoltából kiadott Köztünk éltek c. könyvet; a kötet a zselízi, mikolai és szódói zsidók történetét dolgozza fel, 1944-ig. A könyv hosszú idő után látott napvilágot, még 2004-ben kezdtek írni, anyagi és egyéb akadályok miatt azonban jelentős késlekedés után születhetett csak meg. Érdekes témája mellett ezért is volt nagy iránta az érdeklődés, ami a rendezvényen való részvételben is megmutatkozott. A könyvbemutatót a kultúrház kistermében tartották, ami a résztvevők sokaságára való tekintettel szűknek bizonyult. A rendezvé-

nyen részt vett Jaroslav Franek, a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetségének szóvivője, Bakonyi Pál, városunk polgármestere, Mocsy Katalin alpolgármester, Helena Zubčeková és Polka Pál szerzők, Braun Péter könyvkiadó, a testvérvárosok, szponzorok képviselői, továbbá számos érdeklődő, akik a városi napok idején a csendes megemlékezést részesítették előnyben a szabadabb szórakozás előtt.

Polka Pál beszédében köszönetét fejezte ki azoknak, akik anyagilag és erkölcsileg támogatták a könyv kiadását. „Elszomorít, hogy néhány olyan ember, aki segített a könyv megszületésében, nem érthette meg ezt a napot. Abban a szerencsében volt részem, hogy kiutazhattam Izraelbe, és elbeszélgettem néhány

egykori zselízivel, de sajnos, néhányan már közülük is eltávoztak” – emlékezett a könyv néhány éves várakozásával kapcsolatban. Az önkormányzaton kívül a szponzorok közül első helyen Grosz Gábor nevét említette és további vállalkozókat, akik a kiadványt anyagilag is támogatták. „Boldog vagyok” – mondta Helena Zubčeková társszerző – „mert ezekről az emberekről, akikről a könyv is szól, már szinte semmit nem lehetett tudni, s e könyvben újraéledtek. Legalábbis számomra: láttam arcukat, szinte hallottam, amint a kanallakkal csörömpölnek ebédkor. Így közel kerültek hozzám.” Jaroslav Franek kijelentette: tudatában van annak, hogy a helyzetben nem lehet változtatni, hogy a lakosok egy része, akik itt éltek, ma már nem léteznek. „Ezzel szinte semmit nem kezdetünk. Amit azonban meg lehet tenni, önök meg is tették, s ezért mi nagyon hálásak vagyunk: Ha azok a zsidók már nem is élnek itt köztünk, megmarad legalább az emlékükhöz, amit ily módon is megtestesíthetünk.” Bakonyi Pál polgármester beszédében a holokausztról szólt, s arról, milyen lelki terhet jelent ez a benne résztvevőknek. „Az embernek előbb meg kell értenie, mi történt, kiértékelnie azt, következő lépésként jöhet a vezeklés, s csak ezután mehet tovább emelt fővel.”

Az ünnepi beszédek után átadták a könyvet. A kötetet, mely 500 példányszámban jelent meg, ezúttal nem borral vagy pezsgővel keresztelték meg. Bakonyi Pál és Grosz Gábor egyenesen Izraelből hozott homokot szórt a lapokra. A résztvevők rögtön meg is vásárolhatták a publikációt, és helyben dedikálthatták is. A további érdeklődők a városi könyvtárban vehetik meg. (ik)

Szűcs László ismét városunkban állította ki alkotásait. Egyet közülük az önkormányzatnak ajándékozott.

Foto: (ic)

Feldolgozta: (in)

Az iskolák támogatásának kérdése szenvedélyeket váltott ki

A két helyi alapiskola a szeptemberi önkormányzati ülésen területekre kerülő támogatási kérvénye nem mindennapi nyugtalanságot okozott. A magyar tanítási nyelvű alapiskola igazgatói tisztségét nyáron elfoglaló Kádasi László a nyári szünetben felújította a helyiségek egy részét; az ehhez szükséges összeget kérvényezte a testülettől. A szlovák tanítási nyelvű alapiskola az iskolai étkezdén, a napköziz, a tornatermen és a műhelyeken tervezett ablakcserére és szigetelésre kért támogatást. Mindkét szervezet esetében valamivel több, mint 23 ezer eurós kiadásról volt szó. Az ülésen elhangzott: a szlovák alapiskola felújítására a város benyújtott egy uniós pályázatot, ezért ha az említett tevékenységek szerepelnek a projektumban, és a jóváhagyás előtt valósulnak meg, az irányító hatóság megalapozatlan

költséggént kezeli és nem ismeri el a velük kapcsolatos kiadásokat. Cserba János módosító javaslatot nyújtott be, miszerint a szlovák iskola kérvényéről csak az után döntsön a testület, hogy döntés született a benyújtott EU-s pályázat sorsáról. Vojtech Tomašovič szerint az iskola felújítására benyújtott pályázat költségvetését jelentősen csökkenteni kellett, és a fenti tevékenységek nem szerepelnek benne. Végül a képviselő-testület úgy döntött, hogy az iskola kérvényének megtárgyalását elnapolja a projektumról született döntés idejéig, de legkésőbb 2009. december 31-ig.

A magyar tanítási nyelvű alapiskola kérvényéről folytatott vita más irányba terelődött. Gulyás Róbert figyelmeztetett arra, hogy a kérvény kevés információt nyújt a kivitelezésről és annak gazdaságosságáról, és nem teszi átláthatóvá

a beszerzés folyamatát. Több képviselő és a polgármester is bírálta, hogy az iskola előbb valósította meg a beruházást, és csak utána kérte a testület jóváhagyását. Ez szerintük a jövőben nem történhet

meg, de tekintettel az igazgatóváltásra jóváhagyták a támogatást. Vojtech Tomašovič felkérte a város főellenőrét, ellenőrizze a kérdéses befektetés keretein belüli beszerzéseket. (ik)

Az ügyvel kapcsolatban Bakonyi Pál, városunk polgármestere nyilvánított véleményt. A két leginkább érintett képviselő, Vojtech Tomašovič és Cserba János nem kívánt nyilatkozni.

Bevallom, nem vártam ilyen konfliktust. Hogy felülnézetből tudjunk állást foglalni, kissé visszamennék a múltba. Az ellentét forrását abban látom, hogy az iskolák és a városi szervezetek költségvetéseinek nem szenteltek kellő figyelmet. Eljött az idő, amikor követelnünk kell az igazgatóktól, hogy másként álljanak hozzá a költségvetés készítéséhez. Mind a város, mind a városi szervezetek költségvetése mechanikusan született az elmúlt évtizedekben: az előző év alapján kisebb módosításokkal. Nem pedig valamiféle koncepció vagy stratégia alapján. Ez az eset is – és ilyenből több van – jelzi, hogy a költségvetés-alkotás nagyobb figyelmet igényel. Alapvető kérdés minden önkormányzat és iskola életében, hogy egy évvel korábban felelősen megállapítsuk a céljainkat és szükségleteinket.

A következőt javaslom: a költségvetés összeállításának kezdetén megállapítunk egy adott állapotot – az épületeket, a nyílászárókat, belső tereket, berendezést stb. illetően. E komponenseket kategóriákba soroljuk állapotuk szerint, pl. szükségállapot, elégtelen, rossz, elégséges és jó állapot kategóriába, majd mindegyikhez bizonyos becsült összeget rendelünk. Ezáltal egy fontossági sorrendet kapunk a forrásigénnyel együtt, amelyet az iskolatanács, a városi iskolatanács és az egyes részlegek tanácsai megtárgyalnak és értékelnek, majd több alternatívában kifejtik álláspontjukat.

És itt visszatérnék a konfliktushoz: ha az iskolák költségvetésében szerepeltek volna a most megjelent igények, nem lett volna semmi gond. A képviselők konfrontációját követően felajánlottam, hogy közösen állapítsuk meg, hogy a régi módszer nem helyes, és zárjuk le a kérdést azzal, hogy utoljára ítéljük meg ilyen módon az iskoláknak a támogatást. Vitatkozhatunk arról, vajon korrekt módon készítették-e el a kérvényeket, a kérvényezők nem éltek-e vissza a helyzettel, nem akarták-e falhoz szorítani a képviselő-testületet, de végül is nem kidobott pénzről van szó, gyermekeinkre áldozzuk. Am ezentúl megköveteljük az igazgatóktól és a koordinátoroktól, hogy korrekt módon dolgozzák ki a költségvetéseket, hogy a képviselők felelősen és megfelelően tájékozottan dönthessenek, és akkor döntésüknek nagyobb súlya lesz. Akkor nem történhet meg, hogy következtelen munka miatt kényszerülünk évente többször is költségvetést módosítani.

Bevallom, fontolgattam, hogy megvétőzom a határozatot, végül arra jutottam, hogy csak sebeket tépnék fel, és szerintem a legközelebbi ülésen megfogalmazódhat egy korrekt javaslat. Minden rosszban van valami jó, tanuljunk ebből az esetből, hogy a jövőben elkerülhessük a hasonló viszályokat.

ternek az eddig jól bevált szokáshoz, és a versenyt újra tavasszal hirdetik meg. Az érdeklődők maguk is elkészíthetik a fényképeket az arra legalkalmasabb időszakban, és a képeket a telefonszámukkal ellátott jelentkezési lappal együtt küldhetik el. (ik)

Egyre több szép kiskert...

Befejeződött a legszebb lakóház, erkély, kiskert és udvar címéért folyó verseny újabb évfolyama, amelyet a zselizi városi képviselőtestület mellett működő szervezési ügyosztály hirdetett és rendezett meg. A versenybe idén 32 érdeklődő jelentkezett, ami a zseliziek egyre növekvő érdeklődéséről árulkodik, főleg a kiskert és udvar kategóriában, melyben 20 jelentkezőt regisztráltak. A lakóház környéke kategóriában viszont csupán egy érdeklődő akadt, a bejelentett mű azonban egy lakóközösség több lakójának a közös munkája volt.

A versenyt nyár végén hirdették meg, s úgy időzítettek, hogy a városi napokig megtarthassák a kiértékelést, és ünnepélyes keretek közt bejelenthessék a végeredményt. A hosszabb határidő és nagyobb publicitás valószínűleg nagyobb részvételt eredményezett volna. A szervezők ezt próbálták

ellensúlyozni a Mocsy Katalin koordinátor által vezetett szervezési ügyosztály tanácságainak lelkes munkájával, akik személyesen szólították meg a lakosokat, s így sikerült sok résztvevőt beszervezniük.

A Fábik Károly és Jaroslava Mentušová alkotta zsűrinek gondot okozott a korai határidő, de feladatukat felelősségteljesen végezték. Végül a következő sorrend született: lakóház környéke kategória: 1. Margita Čáková (jobb oldali felvétel), erkély kategória: 1. Mária Gábrišová (fenti felvétel), 2. Gabriela Urbanová, 3. Helena Csudaiová, kiskert kategória: 1. Mária Forbaková, 2. Baka Lajos, 3. Helena Vyszkoková.

A lakosok igényeinek eleget téve a szervezők úgy döntöttek, hogy vissza-

Röviden...

A Lévai Járási Közlekedésrendészet már tavaly jelezte a városnak, hogy nem engedélyezi a vásár megrendezését a Béke utcában, mely elsőrendű állami út, és főútvonal Magyarország felé. Zselíz polgármestere tárgyalást kezdeményezett a közlekedésrendészet képviselőivel, melyen megegyeztek, hogy kivételt tesznek ebben az esetben, így a vásár idén is a megszokott helyen lesz.

Szeptember 25-én a büntetés-végrehajító intézetben a büntetés-végrehajtás napja alkalmából az intézmény megtekintésével egybekötött ünnepi fogadást tartottak. A nagypusztai sportpályán az intézet sportnapját és a rendőri beavatkozások bemutatóját is megtartották. Bővebben következő számunkban.

A zselízi Franz Schubert Vegyeskar szeptember 13-án Karván szerepelt, ahol a helyi római katolikus templomban Orosch János pozsony—nagyyszombati segédpüspök celebrálta az ünnepi misét.

Szeptember 17-én a Szlovákiai Magyar Írók Társasága lapunk munkatársát, Horváth Gézát tagjai közé választotta.

Október 2-án Galgócon az Ex Libris verseny 12. évadjának értékelésén adták át a Zselízi Városi Könyvtár díját Nagy Tibornak, a zselízi alapiskola volt, a Comenius gimnázium jelenlegi diákjának.

Szeptember 27-én újabb teltházas színi előadást könyvelhettünk el a kultúrházban. Az érsekújvári rockszínpad előadásában A játék újra él c. előadást a Blue Art jóvoltából tekinthette meg a közönség. (vk)

Zselízen két szakértő dolgozik a romákkal

Idén márciustól a rendőrség zselízi körzeti osztályának két dolgozója foglalkozik a roma közösségek speciális ügyeivel. Mint ahogy azt Marián Mikloško őrnagytól, a rendőrség zselízi körzeti osztályának igazgatójától megtudtuk, a specialisták hivatalos körzetükben főleg a roma közösségnek szentelik munkájukat. A romákkal való együttműködés része többek között a rendőrség és a közösség közti kapcsolatépítés, a gyakoribb járőrözés azokon a területeken, ahol nagyobb számban élnek a közösség tagjai, népművelési és megelőző tevékenység, valamint együttműködés a szociális dolgozókkal, az önkormányzat és a közigazgatás képviselőivel. A szakértők ezenkívül fokozott figyelmet szentelnek a romabűnözés leleplezésének és visszaszorításának. Az igazgató megerősítette: a specialisták rendszeres ellenőrző munkájának köszönhetően az eltelt néhány hónap alatt sikerült megteremtteni a bizalmat a zselízi körzetben élő romák képviselőivel. (ik)

A költségvetés változatlan...

↳ Ezt a javaslatot jóváhagyták, mint ahogy a város területrendezési tervének 4. módosítását és kiegészítését is, melyek a Garamhoz közeli földek területrendezési tervéhez tartoznak, ahol az AX Stavas cég kavics kitermelését kezdeményezi. A kitermelés után ez a terület üdülőhelyként működik majd. A képviselő-testület visszavonta előző határozatát a városközpontban levő földterületek eladásáról, közbeszerzési pályázatot hirdetett ezeknek a területeknek az eladására, és bizottságot állított fel a beérkező ajánlatok fogadására, kiértékelésére. Közbeszerzési pályázatot hirdetett a volt Házkezelőség épületére is, jóváhagyta a 11/2009-es számú általános érvényű rendeletet a választási hirdetések kiragasztására kijelölt helyekről, elfogadta a város lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiségeire vonatkozó követelések és kötelezettségek állapotáról szóló tájékoztatást. Az érzelmeiktől sem mentes vitában, mely a helyi alapiskolák anyagi juttatásokért folyamodó kérelmét érintette, a testület a szlovák

iskolának nem, a magyar iskolának viszont jóváhagyta a kérelmét (bővebben Az iskolák indulatokat szítottak c. cikkben). A városi képviselő-testület határozatot hozott a jogalanyiság nélküli Franz Schubert Múzeum létesítéséről. A határozatok teljesítéséről szóló beszámoló keretében a képviselők alaposabb figyelmet szenteltek a katolikus temető állapotának és lehetőségeinek, valamint a híd rekonstrukciójának. A főellenőr számot adott szeptemberi tevékenységéről. Az interpellációk keretében megoldottak néhány témát: néhány utcánév kijavítása a két éve alakult szakterminológiai bizottság javaslata alapján, a csatornahálózat állapota a Csikókertben, a városba érkező utak mellett a város címerének elhelyezése. A vitában a képviselők elmondták nézeteiket az Eurospinn munkájával kapcsolatban, főleg a gazdaságosság és a teljesítmény szempontjából. Többen dicsőően szóltak az ideai városi napokról.

(ik)

Idén elmarad az összekötés...

A Piac és Akácfa utcát összekötő pihenőövezet kialakítása még mindig nem közeledik a megoldáshoz. Az önkormányzat szeptemberi ülésén előterjesztett jelentés szerint az Akácfa utcai lakóház néhány lakója nem szeretné átruházni a városra a terület tulajdonjogát. Az okok különbözőek. Egyiküknek illegálisan épült garázsa van a trafóállomás közelében, s az átruházáshoz ezt az állapotot törvényesíteni kellene. A Nyugat-szlovákiai Energetikai Vállalat viszont valószínűleg nem értene egyet azzal, hogy a garázs a helyén maradjon. A másik ellenző, aki egy másik földterületen szomszédai vitában áll, a várossal akkor kötne meg a szerződést, ha a vitából ő kerülne ki győztesen. Információink szerint a helyzet kilátástalannak tűnik. Ezt támasztja alá a képviselő-testületnek ugyanezen az ülésen előterjesztett második költségvetés-módosító – egyelőre el nem fogadott – javaslata is, mely a tőke jellegű kiadásokat 6 ezer euróval csökkenti az Akácfa és a Piac utcát összekötő pihenőövezet kialakítására előirányzott tételében, mivel néhány tulajdonos ellenállása miatt a munkálatokra idén nem kerül sor. (iv)

A városi napok első napján Szűcs László művei kiállításának megnyitóját után Presser-Sztevanovity-Horváth: Padlás c. darabját a kassai Thália Színház előadásában tekinthette meg a közönség. Foto: (ic)

Vészhelyzetben a kastély

I→

Ilyen méretű beruházásra a városnak nem lesz pénze, tekintettel arra, hogy évente 300–400 ezer eurót tud befektetésre költeni. Ha ki is szeretnénk használni az EU-s alapok nyújtotta lehetőségeket, legfeljebb a szükséges összeg egyharmadát tudnánk ebből a forrásból fedezni, és az épületet csakis múzeumként használhatnánk. Egy ilyen intézmény azonban nem öfenntartó, így minden évben további 1–1,5 millió koronát kellene költenünk a fenntartásra, ráadásul munkahelyek sem teremtnének. Az utóbbi 20 évben a kastély olyan állapotba került, hogy akár az összedőlés veszélye is fenyeget. Az épületből hiányoznak a betonkoszorúk – az alapokban és a tető alattiak is – a födémek elkorhadtak, a tetőgerendákat ki kell cserélni” – jelentette ki Bakonyi Pál. Felmerült olyan lehetőség is, hogy a felújítás helyett hiteles másolat készüljön, tehát az egész épületet lebont-

tanának, és új építőanyagból a régi képére újra felépítenék, ami olcsóbb lenne, mint a felújítás. Ezt azonban a kerületi műemlékvédelmi hivatal kategorikusan elutasítja. Két megoldás maradt. „Az egyik, az eredeti elképzelés pénzügyi szempontból megvalósíthatatlan, vagy ha mégis, csupán egy társbefektetővel közösen. A másik az, hogy a kastélyt befektetőknek kínáljuk fel úgy, hogy közben közcélú és a nyilvánosság számára elérhető maradjon. Úgy gondolom, ez az egyetlen járható út – mondja a polgármester, majd a helyzet komolyságának bemutatására hozzáteszi – jelen állapotában megközelíteni is életveszélyes a kastélyt. Gondolkoztunk befektetőkben, közadakozásban, a fontos az, hogy intenzíven tegyük, különben megtörténhet, hogy két éven belül a kastély összedől.

(ik)

Részben felújították a városi hivatal épületét

A városi hivatal épülete fokozatosan levetkőzi a totalitárius évek szürkeségét. Az épületet idén részben felújították, a munkálatok jövőre is folytatódnak.

Amikor az elmúlt években megkezdtek a városközpontban lévő épületek fokozatos felújítását, a városi hivatal épülete mindinkább magára vonta a lakosok és az ide látogatók figyelmét, s feltették a kérdést, miért nem kezdi meg végre a város a saját reprezentatív épületének rekonstrukcióját. Az elmúlt két évtizedben nem történt az épületen számottevő beruházás, hacsak nem számítjuk a polgármester irodájának és az első emeleti szociális helyiségek 10 évvel ezelőtti felújítását. A város tavaly kezdte meg az épület többi szintjén

teret, megújították a földszinti irodák és az első emeleti tanácsterem berendezését. Ezekre a munkákra 40 000 eurót (1,2 millió korona) fordítottak. Összesen 52 ablakot cseréltek ki. Az esketőterem felújítása hasonló költségekkel járt, kb. 41 000 euró (1,23 millió korona). Itt négy öreg ablakot, a padlót és a fűtési rendszert cserélték ki,

tek, a városi hivatal tetőzetét is felújítják. A munkákat felesleges halogatás nélkül sikerült véghezvinni, kevesebb mint három

hét alatt, miközben az időjárás is kedvezett, hisz ez idő alatt mindössze egyszer esett az eső, akkor sem intenzíven, így a csapadék nem okozott jelentős károkat. A tetőszerkezet rekonstrukciója közel 130 000 euróba (3,9 millió korona) került.

A városi hivatal részleges felújítására összesen 210 000 eurót (6,3 millió korona) fordítottak. A lakosok véleménye a felújítással kapcsolatban a válság idején különböző, de fontos megjegyezni, hogy ezek a munkák hozzájárulnak a hivatal gazdaságosabb működtetéséhez, hiszen pl. csak az első két szint ablakcseréjével a város az energiára fordított költségeken 25 000 eurót (750 ezer korona) takarít meg.

(ik)

Röviden...

Augusztus elején a római katolikus Szent Jakab-templom mellett négynyelvű (szlovák, magyar, angol, német) információs táblát helyeztek el a templom és a tér történetéről, gazdag fényképanyaggal együtt.

Szeptemberben részben megjavították a római-katolikus Szent Jakab-templom épületét – kicserélték a tető egy részén a fedőanyagot.

A városi hivatal a város néhány létesítményének éjszakai kivilágítását szorgalmazó interpellációra adott válasza szerint már 2007-ben előterjesztettek tájékoztatást a római-katolikus templom, a kastély, a Baglyos Ház, a református templom megvilágításának alternatív lehetőségeiről, de az alternatívák közül egyet sem választottak ki, ezért ezek megvalósításának költsége a város költségvetésébe sem került bele. Az interpellációra adott válaszban javasolják, hogy ez az összeg jelenjen meg az idei vagy a jövő évi költségvetésben.

A zselízi katolikus temető idén áprilisban befejezett felmérése során 1131 sírhelyet számláltak meg. Az elmúlt 5 hónapban 5 újabb sír létesült.

Szeptember 26-án Léván Texas Hold 'em pókertornát rendeztek, melyen 17 játékos vett részt a környékről. Zselíz is képviseltette magát: Ivan Medved lett a torna győztese. (Týždeň na Pohroní, 38-as szám)

A városi képviselő-testület ülései alatt a képviselők és a városi hivatal vezető dolgozói néhány hónapja már a helyi éttermek helyett a helyi iskolák étkezőiben ebédelnek, melyek mindenben a város kedvében járnak. Kádasi Erzsébet, a városi hivatal elöljárója szerint a város ezzel az ülések alatti étkezések költségének egyharmadát megtakarítja.

a szociális helyiségek átalakítását.

Tavasszal kicserélték az ablakokat, helyrehozták a belső

Éppen a felújítási munkálatok megkezdése előtt kezdett az esketőterem felett beázni a tető, így a város vezetői úgy döntöt-

„Mezőgazdasági területen élünk”

- mondja Cserba János képviselő, akivel földművelési és politikai kérdésekről beszélgettünk.

6

ZSELÍZI HÍRMONDÓ

93701@pobox.sk

Városi újság

2009. október, X. évfolyam

ára: 0,35 euró (10,50 Sk)

A városi hivatal a részleges felújítására összesen 210 000 eurót költött. Az átépítés hozzájárul a hivatal gazdaságosabb működéséhez.

3

A városi napok keretében mutatták be Helena Zubčková-Polka Pál: Köztünk éltek c. könyvét

5

Szeptemberi testületi ülés

A költségvetés változatlan, megalakult a múzeum

A zselízi városi képviselő-testület szeptember 24-én tartotta 31. soros ülését, a városi hivatal felújított tanácstermében. A tanácskozás kezdetén Bakonyi Pál polgármester tájékoztatta a képviselőket az eltelt hónap történéseiről. A városi képviselő-testület tudomásul vette a polgármester tájékoztatását, mint ahogy a városi rendőrség augusztusi tevékenységéről beterjesztett beszámolót is. Ezzel a jelentéssel kapcsolatban elhangzott a képviselők néhány pozitív megállapítása a rendőrség munkájáról. A tanácskozás tárgyát képezte a költségvetés második módosítása, amelyhez több képviselő is hozzászólt. Peter Martosy aggodalmát fejezte ki, szerint a város a következő évi költségvetés teljesítésekor problémákkal küszködik majd. Melcer Gábor a javaslattal kapcsolatban kifogásolta, hogy hat fejezetből átcsoportosítja az eszközöket a városi közlekedés tisztítása fejezetbe, az ügyeletekért járó kiadások fedezésére. Cserba János javasolta, hogy értékeljék át az ingatlanadó nagyságát, mert túl nagy terhet ró a mezőgazdászokra. A képviselő-testület végül a költségvetés második módosítását nem hagyta jóvá. Egyetértett azzal a javaslattal, hogy 7 szubjektum esetében töröljék el az adóhátralékot. Az elhangzott magyarázat szerint a behajthatatlan tartozások leírásáról volt szó a könyvelésben, nem pedig ezeknek az adóhátralékoknak az elengedéséről.

→3

Az idei városi napok gazdag programmal várta az érdeklődőket, volt kiállítás, könyvbemutató, színház, folklór, könnyűzene. Lapunkban ezúttal rendhagyó módon és sok képpel próbáljuk visszaadni a rendezvény-sorozat hangulatát. A műsorokat élénk érdeklődés kísérte, több rendezvény „teltházas” volt.

Foto: (Sh)

Vészhelyzetben a kastély

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk arról, hogy a város europrojektumokból oldaná meg az Esterházy-kastély felújítását. A várt kiírás alapján a múzeum céljára való felújításra 2,3 millió euró jutott volna a projektum keretében. Az utóbbi he-

tek történései azonban úgy tűnik, áthúzzák a város ezirányú számításait. A projektum előkészítése közben tervezőirodák munkatársai tüzetesebben megvizsgálták a kastély állapotát, és arra a következtetésre jutottak, hogy az épület állapota sokkal rosszabb, mint azt eredetileg hitték. A polgármester tájékoztatta erről a képviselőket is a szeptemberi ülésen, és lapunk olvasóival is megosztotta tapasztalatait.

„Miután megismerkedtünk a valós helyzettel, a két, egymástól függetlenül működő tervezőiroda munkatársai, valamint jómagam is – műemlék-felújítással kapcsolatos tapasztalatokkal a hátam mögött – arra a következtetésre jutottunk, hogy a kastély felújítására legalább 200 millió koronára (majdnem 7 mill. €) lenne szükség.

→2

